

Заштита података о личности:
Ставови и мишљења Повереника

Издавач
Повереник за информације од јавног значаја
и заштиту података о личности
Булевар краља Александра бр. 15, 11000 Београд
Тел.: + 381 11 3408 900
Факс: + 381 11 3343 379
E-mail: office@poverenik.rs
www.poverenik.rs

За издавача
Милан Мариновић

Уредник
Гордана Мохоровић

Лекџура, дизајн и њрелом
Службени гласник

Штамџа
Службени гласник

Тираж
400 примерака

ISBN 978-86-901034-4-7

Београд, 2021.

Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности

Заштита података о личности: Ставови и мишљења Повереника

Садржај

Уводна реч Повереника	13
1. Примена Закона о заштити података о личности.....	15
1.1. Да ли се Закон о заштити података о личности примењује на обраду података о личности која се врши на територији Републике Србије и то података о личности држављана Републике Србије од стране огранка или представништва руковооца или обрађивача који нема седиште на територији Републике Србије, а нису испуњени услови за примену члана 3. став 4. Закона?	16
1.2. Да ли постоји правни основ за примену Закона о заштити података о личности за умрла лица?	18
1.3. Да ли надлежни орган локалне самоуправе може да изда банци извод из матичне књиге умрлих за преминулог клијента те банке у случају када је банка претходно са тим клијентом закључила уговор о готовинском кредиту, којим је предвиђено да, у случају његове смрти, банка наплаћује своје потраживање од одређене осигуравајуће куће?	19
1.4. Да ли има повреде Закона о заштити података о личности ако притужилац није руковооцу података поднео захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности у складу са тим законом?	19
1.5. Када Министарство унутрашњих послова примењује општи режим обраде, а када режим обраде у посебне сврхе?	21
1.6. Да ли се на основу Закона о заштити података о личности може од суда добити обавештење о обради података о личности, увид у судске предмете и копија судских списа?	23
1.7. Када је притужба преурањена?	24
1.8. Када се притужба одбацује као неуредна?	25
1.9. Да ли лице има право на заштиту права у вези са обрадом података о личности ако захтев није поднет у складу са Законом о заштити података о личности већ на основу другог закона?	26
2. Поштовање начела	29
2.1. Када пристанак физичког лица може бити одговарајући правни основ за обраду података о личности?	30
2.2. Да ли компанија може на основу пристанка запослених, датог приликом закључивања уговора о раду за време важења претходног Закона о заштити података о личности, да објављује њихове	

фотографије на друштвеним мрежама компаније, званичним интернет страницама компаније, брошурама или је потребно прибавити нови пристанак од запослених?.....	31
2.3 Да ли руковалац објављивањем података о личности запослених на огласној табли крши начело „законитости, поштења и транспарентности“?.....	34
2.4 Да ли банке могу да условљавају подношење захтева за кредит пристанком лица на обраду његових података о личности у сврху директног маркетинга?	36
2.5 Како да руковалац обезбеди да подаци о личности које прикупља за контакт са клијентом буду тачни и ажурни?.....	38
2.6 Да ли легитимни интерес може бити правни основ за обраду података о бившим члановима верске заједнице?	40
2.7 Да ли агенција за привредне регистре има законски основ за обраду података о личности законског заступника привредног друштва?.....	43
3. Подаци о личности	45
3.1 Да ли су подаци о возилу подаци о личности?	46
3.2 Да ли „ip“ адреса представља податак о личности у контексту коришћења „google analytics“ за потребе добијања статистичких извештаја о броју посета одређеној интернет страници?.....	48
3.3 Којим подацима лице има право приступа у поступку остваривања права у вези са обрадом података о личности?	49
3.4 Да ли би орган јавне власти поступио супротно одредбама Закона о заштити података о личности ако би, поступајући по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, уз остале податке, тражиоцу омогућио приступ и траженим подацима о имену и презимену одређеног физичког лица?	51
4. Руковалац/обрађивач	55
4.1 Да ли су адвокати руковаоци или обрађивачи података које обрађују у њиховом пословању?	56
4.2 Да ли су привредна друштва, која обављају послове ревизије и рачуноводства, у њиховом односу према клијентима којима пружају услуге, руковаоци или обрађивачи и да ли постоји обавеза друштва које пружа рачуноводствене услуге да изврши процену утицаја радњи обраде на заштиту података о личности при обради посебних врста података, у складу са чланом 54. став 4. Закона о заштити података о личности?	58
4.3 Да ли лице за заштиту података може бити страни држављанин који нема боравиште у Србији; да ли је могуће да поред података о лицу за заштиту података пријавимо поверенику и податке о особи за контакт, која је запослена у представништву и пружала би	

сву потребну помоћ лицу за заштиту података у вези са применом закона и да ли је за регистрацију лица за заштиту података потребно доставити и формалну одлуку матичног друштва о одређивању лица за заштиту података?.....	60
4.4 Да ли писане одговоре на конкретна питања организационих јединица у оквиру државног органа, која се тичу појединих питања у вези са применом Закона о заштити података о личности, потписује руководиоца организационе јединице у којој је лице за заштиту података о личности запослено, руководиоца државног органа или само лице за заштиту података о личности?.....	63
4.5 С обзиром на то да смо, у складу са претходним Законом о заштити података о личности, Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности доставили евиденцију о збиркама података о личности које обрађујемо на основу обавеза прописаних посебним законом, да ли постоји додатна обавеза формирања нове интерне евиденције у складу са новим Законом о заштити података о личности?.....	64
4.6 Да ли је правно лице – руковалац, који запошљава мање од 250 лица, а врши сталну обраду података (о својим запосленима, о екстерно ангажованим лицима, о лицима која му се обрате по упиту) преко интернет странице, дужно да води евиденцију на начин прописан чланом 47. став 1. Закона?.....	65
4.7 Да ли Закон о заштити података о личности обавезује руковоаца да изврши процену утицаја на заштиту података о личности за радње обраде које је започео пре почетка примене тог закона?	66
4.8 Да ли су привредна друштва у обавези да приликом закључења уговора о раду (у сврху пријема лица у радни однос) тим лицима пруже информације у смислу чл. 23. и 24. Закона о заштити података о личности?.....	68
4.9 Да ли привредно друштво може, слањем електронске поруке, да обавести купце о намери прикупљања података о личности у сврху достављања обавештења о њиховим производима и да им пошаље упит да дају сагласност за примање тих обавештења?.....	70
4.10 Да ли су заједнички руковоаоци дужни да на транспарентан начин уреде међусобну одговорност за поштовање обавеза прописаних Законом о заштити података о личности?	71
4.11 Да ли су државни органи дужни да, у складу са чланом 36. Закона о адвокатури, адвокату, на његов захтев, достављају тражене податке о одређеним физичким лицима, без њихове сагласности, односно без постојања налога суда?.....	74

5. Остваривање права лица на које се подаци односе	77
5.1 На који начин се може покренути поступак пред повереником због повреде права на приступ у складу са Законом о заштити података о личности?	78
5.2 Да ли банка, која је у свом интерном документу, који се односи на обраду података о личности, поред осталог, навела да за неосноване и претеране захтеве за остваривања права лица чији се подаци обрађују, нарочито ако се учестало понављају, може наплатити накнаду у износу административних трошкова које је сносила или неће поступити по таквом захтеву, поступа супротно одредбама Закона о заштити података о личности?	79
5.3 На који начин се информација мора пружити лицу?	80
5.4 Да ли пружање информација о намераavanoј обради података о личности преко више докумената може бити проблематично?	83
5.5 Да ли се може остварити право на брисање података које је у отпусну листу унео здравствени радник?	85
5.6 Када је Министарство унутрашњих послова дужно да брише податке о кривичним пријавама?	87
5.7 Да ли Закон о заштити података о личности предвиђа право на заборав?	90
5.8 Која права претежу остварењу права на заборав?	91
5.9 Да ли се може остварити право на повраћај оригиналне уписне документације на основу Закона о заштити података о личности?	94
5.10 Да ли се остваривањем права на достављање копије података угрожавају права и слободе других лица?	95
6. Обрада података малолетних лица	99
6.1 Чланом 16. Закона о заштити података о личности предвиђено је да малолетно лице може слободно дати пристанак на обраду својих података само у случају коришћења услуга на даљину, што се најчешће своди на услуге online трговине робом и услугама, и под условом да је навршило 15 година. Да ли ово, применом аналогije, значи да у свим осталим случајевима пристанак на обраду података о личности морају да дају родитељи или законски заступници малолетних лица, независно од чињенице да ли су та лица навршила 15 година или не?	100
6.2 Да ли захтев за остваривање права детета на приступ подацима које предшколска установа обрађује о њему може поднети један родитељ?	101
6.3 Ко може да оствари право у вези са обрадом података који се односе на малолетно лице?	102

7. Видео-надзор	105
7.1 Ради безбедности и заштите имовине, пословања, објекта, простора и лица привредно друштво планира да инсталира 43 камере за видео-надзор и да преко интернета омогући приказ снимања са камера у сваком тренутку 24 часа дневно. Да ли је довољно да сви радници и посетиоци потпишу сагласност за снимање и јавно емитовање?	106
7.2 Да ли станари зграде могу да поставе камере око зграде и на улазу у зграду и инсталирају видео-надзор преко мобилне апликације помоћу које ће свако од станара моћи уживо да прати ко улази у зграду и излази из ње?	110
7.3 Да ли привредни субјект може да користи постојеће ресурсе видео-надзора како би, ради спровођења мера владе за сузбијање ширења пандемије ковид 19, контролисао да ли запослени поштују обавезу ношења заштитних маски? Постојећи ресурси видео-надзора односе се, као што је наведено, на видео-надзор који је послодавац увео ради заштите личне безбедности и безбедности имовине послодавца, са чијим су се увођењем сви запослени писмено сагласили.....	114
7.4 Да ли послодавац може да користи видео-надзор у сврхе које је могуће остварити мање инвазивним методама?	116
7.5 Да ли би видео-надзор на радном месту и контрола службених електронских средстава комуникације запослених у сврху утврђивања и доказивања кршења радне обавезе или радне дисциплине могла да се подведе под основ из члана 12. тачка б) Закона о заштити података о личности да је обрада неопходна ради остваривања легитимних интереса руковоаца, или је за то неопходна сагласност запосленог за обраду ових података?	118
8. Пренос података о личности у друге државе и међународне организације	121
8.1 Да ли је уговарање стандардних уговорних клаузула између руковоаца са седиштем на територији Републике Србије и обрађивача који се налази у држави за коју није утврђено постојање примереног нивоа заштите, у складу са чланом 64. Закона о заштити података о личности, довољно за пренос података о личности у ту државу без посебног одобрења повереника?	122
8.2 Да ли обрађивач и подобрађивач треба да уреде своје односе закључивањем стандардних уговорних клаузула које је донео Повереник иако су већ применили стандардне уговорне клаузуле Европске комисије?	123
8.3 Да ли се, у ситуацији када треба регулисати однос између обрађивача и подобрађивача могу изменити стандардне уговорне клаузуле које је донео повереник у делу у коме се каже да регулишу однос руковалац–обрађивач у обрађивач–подобрађивач?	125

8.4	Да ли, с обзиром на недавни формални излазак Велике Британије из Европске уније, за износ података из Србије у ту државу морамо имати стандардне уговорне клаузуле?	127
8.5	Шта представља предуслов за законити пренос података о личности на основу уговорних одредаба?	128
8.6	Када треба тражити одобрење повереника за обавезујућа пословна правила која регулишу пренос података о личности?	131
9.	Радни односи	133
9.1	Када обрада података о личности од стране послодавца приликом контроле злоупотребе коришћења привремене спречености за рад није у складу са законом о заштити података о личности?	134
9.2	Да ли је послодавац дужан да на транспарентан начин информише запослене о њиховом праћењу помоћу GPS уређаја?	139
9.3	Да ли је послодавац дужан да прибави пристанак физичког лица за обраду података о личности ради заснивања радног односа?	141
9.4	Да ли постоји правна могућност да привредно друштво (у складу са позитивним законским прописима) од физичких лица, држављана Републике Србије, с којима намерава да закључи уговор о раду или да их на други начин радно ангажује, тражи да му, по основу постојања претежног легитимног интереса, пре закључења уговора доставе извод из казнене евиденције, односно уверење полицијске управе МУПа којим се потврђује да то лице није осуђивано, нити да се против њега води кривични поступак, нити да је против њега покренута истрага?	143
10.	Обрада посебних врста података о личности.....	145
10.1	Обрада података о здравственом стању запослених од стране послодавца ради омогућавања рада на даљину.....	146
10.2	Обрада података о личности запослених ради спречавања злоупотребе боловања	150
10.3	Мерење и бележење телесне температуре запослених ради спречавања ширења ковид 19.....	152
10.4	Фотографије прималаца хуманитарне помоћи коришћене у сврху доказивања испуњености уговорних обавеза са донатором хуманитарне помоћи и транспарентности и јавности у раду.....	161
10.5	Обрада биометријских података запослених ради контроле и евидентирања радног времена од стране послодавца.....	166
10.6	Читач отиска прста, као биометријског податка, ради идентификације доласка на посао и одласка запосленог са посла.....	168
10.7	Обрада података запослених о дану крсне славе и вероисповести у сврху да им се омогући право да не раде у дане верских празника	169

11. Мере заштите	171
11.1 Обим права приступа подацима о личности мора бити у сразмери са задацима које запослени обавља на свом радном месту.....	172
11.2 Примена одговарајућих мера заштите при објављивању радно-правног акта на огласној табли послодавца у сврху достављања акта.....	173
12. Прописи	177
12.1 Одлука о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20)	178
12.2 Модернизована конвенција о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података (конвенција 108+)	180

УВОДНА РЕЧ

Уводна реч Повереника

Представљамо вам шесту Публикацију Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности која се односи на област заштите података о личности.

Међутим, ова Публикација је, као што је била и претходна, по много чему специфична. И док је претходна садржала „само“ прописе, међународне и домаће, који регулишу област заштите података о личности, овогодишња Публикација садржи праксу Повереника у области заштите података о личности, насталу од почетка примене новог закона 22. августа 2019. године до данас.

А пракса Повереника је била у складу са овлашћењима и обавезама које му, као независном и самосталном државном органу, намеће закон: богата и разноврсна.

Управо то је разлог што Публикација садржи мноштво примера поступања Повереника, како у делу надзора над применом закона, тако и у делу поступања по притужбама грађана, али и по разним захтевима за тражење мишљења и ставова Повереника по неким питањима примене закона која су се појавила као последица непотпуности и непрецизности самог закона.

Такође, а што је, нажалост, незаобилазно када се сумирају резултати рада сваког државног органа, па и Повереника у 2020. години, Публикација садржи и већи број ставова и мишљења Повереника у вези са заштитом података о личности за време трајања пандемије ковид 19, која је обележила 2020. годину.

Посебан значај лежи у томе што се ради о изворној пракси коју је створио Повереник, највећим делом без могућности да се угледа на праксу поступања регулаторних независних органа у области заштите података о личности у другим државама, из простог разлога што таква пракса до сада није ни постојала.

Како је број предмета Повереника у области заштите података о личности, а на основу новог Закона, растао, тако су се и показивале мањкавости појединих законских решења, што може добро послужити приликом планираног рада на изменама и допунама Стратегије заштите података о личности из 2010. године и, у вези са тим, неких будућих измена Закона о заштити података о личности.

Што се саме форме публикације тиче, идеја водиља приликом њене израде је била да се тематске целине сложе по областима заштите

података о личности, а ради бољег разумевања и веће прегледности одлучено је да се обрађени текст представи у форми одговора на питања која су се у протеклом периоду постављала пред Повереником, а у вези са применом закона, коришћењем права и спровођењем обавеза које закон прописује.

Верујемо да смо област заштите података о личности, која, нажалост, није на најбољи и разумљив начин регулисана у закону, издавањем ове публикације успели да приближимо свим заинтересованим странама, а посебно грађанима чија права закон штити.

ПОВЕРЕНИК
Милан Мариновић

1. ПРИМЕНА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ¹

¹ ЗЗПЛ („Службени гласник РС“, број 87/18)
Примена Закона је почела 22. 8. 2019. године.

1.1 ДА ЛИ СЕ ЗАКОН О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ПРИМЕЊУЈЕ НА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЈА СЕ ВРШИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ТО ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ДРЖАВЉАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД СТРАНЕ ОГРАНКА ИЛИ ПРЕДСТАВНИШТВА РУКОВООЦА ИЛИ ОБРАЂИВАЧА КОЈИ НЕМА СЕДИШТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, А НИСУ ИСПУЊЕНИ УСЛОВИ ЗА ПРИМЕНУ ЧЛАНА 3. СТАВ 4. ЗАКОНА?

Када страно правно лице, у оквиру активности које обавља његов огранак или представништво у Републици Србији, врши обраду података о личности, на ту обраду се примењује Закон о заштити података о личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сагласно члану 3. ст. 3. и 4. Закон о заштити података о личности, овај закон примењује се на обраду података о личности коју врши руковалац, односно обрађивач који има седиште, односно пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије, у оквиру активности које се врше на територији Републике Србије, без обзира на то да ли се радња обраде врши на територији Републике Србије, као и на обраду података о личности лица на које се подаци односе, а које има пребивалиште, односно боравиште на територији Републике Србије од стране руковаоца, односно обрађивача који нема седиште, односно пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије, ако су радње обраде везане за: 1) понуду робе, односно услуге лицу на које се подаци односе на територији Републике Србије, без обзира на то да ли се од тог лица захтева плаћање накнаде за ову робу, односно услугу; 2) праћење активности лица на које се подаци односе, ако се активности врше на територији Републике Србије.

Чланом 4. тач. 8) и 9) наведеног закона прописано је да је руковалац физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, а да је обрађивач физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковаоца.

Правни положај огранка уређен је одредбом члана 567. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18 и 95/18) према којој је огранак привредног друштва издвојени организациони део привредног друштва на територији Републике Србије преко кога друштво обавља делатност

у складу са законом, који нема својство правног лица, а у правном промету иступа у име и за рачун привредног друштва, док је правни положај представништва уређен одредбом члана 574. истог закона, према којој представништво страног привредног друштва представља његов издвојени организациони део, који нема својство правног лица, који може обављати претходне и припремне радње у циљу закључења правног посла тог друштва и може закључивати само правне послове у вези са својим текућим пословањем, док за његове обавезе према трећим лицима одговара страно привредно друштво.

Имајући у виду наведено, ни огранак ни представништво немају својство руковооца нити обрађивача података о личности, већ то својство има правно лице чији је издвојени организациони део тај огранак или представништво.

Међутим, исто не значи да се у конкретном случају не примењује Закон о заштити података о личности.

Наиме, да би се у Републици Србији обезбедило остваривање права на заштиту података о личности, појам седишта, употребљен у Закону о заштити података о личности, потребно је тумачити у контексту Уредбе (ЕУ) 2016/679 Европског парламента и Савета од 27. априла 2016. године о заштити физичких лица у односу на обраду података о личности и о слободном кретању таквих података и о стављању Директиве 95/46/ЕЗ ван снаге, по чијем узору је и донет поменути закон.

У том смислу треба имати у виду да је тачком 22) преамбуле наведене Уредбе утврђено да седиште подразумева свако ефикасно и стварно обављање делатности кроз стабилне аранжмане, при чему правни облик таквих аранжмана није одлучујући фактор у том погледу.

Исто је потврђено и смерницама Европског одбора за заштиту података о личности број 3/2018 о територијалној примени Уредбе, које су усвојене 12. 11. 2019. године.

Према томе, када страно правно лице, у оквиру активности које обавља његов огранак или представништво у Републици Србији, врши обраду података о личности, на ту обраду се примењује Закон о заштити података о личности.

У складу са наведеним, чланом 95. ст. 5. и 7. Закона прописано је да ће се за прекршај из ст. 1. и 2. истог члана Закона казнити, између осталих, и одговорно лице у представништву или пословној јединици страног правног лица.

Број предмета: 073-14-2211/2019-02 од 13. 12. 2019. године

1.2 ДА ЛИ ПОСТОЈИ ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗА УМРЛА ЛИЦА?

Закон о заштити података о личности не садржи одредбе које се односе на умрла лица.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужилац је преко пуномоћника, адвоката из Београда, дана 3. 1. 2020. године поднео захтев Комерцијалној банци а. д. Београд, којим је тражио обавештење и копију података које Банка обрађује, а односе се на покојна лица АА и ББ.

Банка је дописом од 20. 1. 2020. године обавестила притужиоца да није у могућности да поступи по захтеву, односно да податке о личности који се односе на покојне АА и ББ не може да достави на основу Закона о банкама, јер би на тај начин повредила обавезу чувања банкарске тајне, већ да њихове податке може да достави на захтев овлашћених органа који спроводе оставински поступак.

У притужби коју је притужилац поднео Поверенику навео је да му Комерцијална банка а. д. Београд није омогућила остваривање права на приступ подацима покојних АА и ББ по поднетом захтеву, већ га је обавестила да ће тражене податке о рачунима покојних лица доставити по налогу суда или нотара у смислу одредби Закона о банкама којима је дефинисана банкарска тајна и поступање банке.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је да се овим законом обезбеђује заштита основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности.

Одредбом члана 4. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

Имајући у виду да Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), који се примењује од 21. 8. 2019. године, не садржи одредбе које се односе на умрла лица, то у овом конкретном случају нема правног основа за његову примену, па из тог разлога притужба поднета због ускраћивања права на приступ подацима преминулих лица није основана.

Број предмета: 072-16-246/2020-06 од 5. 2. 2020. године

1.3 ДА ЛИ НАДЛЕЖНИ ОРГАН ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ МОЖЕ ДА ИЗДА БАНЦИ ИЗВОД ИЗ МАТИЧНЕ КЊИГЕ УМРЛИХ ЗА ПРЕМИНУЛОГ КЛИЈЕНТА ТЕ БАНКЕ У СЛУЧАЈУ КАДА ЈЕ БАНКА ПРЕТХОДНО СА ТИМ КЛИЈЕНТОМ ЗАКЉУЧИЛА УГОВОР О ГОТОВИНСКОМ КРЕДИТУ, КОЈИМ ЈЕ ПРЕДВИЂЕНО ДА, У СЛУЧАЈУ ЊЕГОВЕ СМРТИ, БАНКА НАПЛАЋУЈЕ СВОЈЕ ПОТРАЖИВАЊЕ ОД ОДРЕЂЕНЕ ОСИГУРАВАЈУЋЕ КУЋЕ?

Третман података који се односе на преминуле особе није обухваћен Законом о заштити података о личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

С обзиром на то да издавање извода из матичних књига није уређено прописима чије је спровођење у надлежности Повереника, овај орган није овлашћен за давање траженог мишљења.

Указујемо, такође, на чињеницу да поступање са подацима који се односе на умрла лица није уређено Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“ број 87/18), па у конкретном случају нема правног основа за примену тог закона.

Број предмета: 073-14-2189/2019-02 од 9. 12. 2019. године

1.4 ДА ЛИ ИМА ПОВРЕДЕ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ АКО ПРИТУЖИЛАЦ НИЈЕ РУКОВОАЦУ ПОДАТАКА ПОДНЕО ЗАХТЕВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА У ВЕЗИ СА ОБРАДОМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ У СКЛАДУ СА ТИМ ЗАКОНОМ?

Уколико се лице легитимише као бивши корисник услуга банке, не постоји обавеза банке да поступа у складу са Законом о заштити података о личности, већ примењује прописе из свог делокруга.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужилац АА је преко пуномоћника, адвоката Владана Богићевића из Београда, Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности поднео притужбу због одбијања ОТП банке да му достави копију понуде, уговоре о кредиту, планове отплате и обавезне елементе кредита за све уговоре које је закључио са Банком.

Увидом у списе предмета утврђено је следеће чињенично стање.

Пуномоћник притужиоца је ОТП банци поднео захтев који је на-
словио као „Подносак подносиоца захтева“ у коме је навео да је као
предузетник обрисан из регистра Агенције за привредне регистре и
како је чланом 85. Закона о привредним друштвима одређено да пре-
дузетник одговора целокупном имовином за настале обавезе у вези
са обављањем своје делатности, која одговорност не престаје бри-
сањем предузетника из регистра, моли да му Банка достави понуду,
Уговоре о кредиту, планове отплате и обавезне елементе кредита за
све уговоре које је закључио са Банком.

Банка је, поступајући по наведеном поднеску, притужиоца оба-
вестила да у смислу одредбе члана 13. Закона о заштити корисника
финансијских услуга, може да пружи информације само за кредитне
производе који су у коришћењу, односно за оне производе који су ак-
тивни и да нема обавезу да доставља копију документације која се
односи на кредитне производе који су отплаћени, а чије примерке је
клијент добио приликом закључења истих. Истим актом је упућен да,
као корисник, уколико није задовољан одговором банке, има право да
упути притужбу Народној банци Србије – Центру за заштиту и едука-
цију корисника финансијских услуга.

У изјашњењу на притужбу Банка је поновила разлоге због којих
сматра да није у обавези да доставља копију документације која се од-
носи на кредитне производе који су отплаћени и додала да притужба
није основана јер иницијални захтев притужиоца није ни конципиран
нити је поднет у складу са Законом о заштити података о личности.

Одредбом члана 4 став 1. Закона о заштити података о личности
је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи
на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосред-
но или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је
име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора
у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више
обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног еко-
номског, културног и друштвеног идентитета.

Одредбом члана 21. став 3. истог закона прописано је да је руко-
валац дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације
о поступању на основу захтева из члана 26, чл. 29. до 31, члана 33.
и чл. 36. до 38. овог закона без одлагања, а најкасније у року од 30
дана од дана пријема захтева. Тај рок може бити продужен за још 60
дана ако је то неопходно, узимајући у обзир сложеност и број захтева.
О продужењу рока и разлозима за то продужење руковалац је дужан
да обавести лице на које се подаци односе у року од 30 дана од дана
пријема захтева. Ако је лице на које се подаци односе поднело захтев
електронским путем, информација се мора пружити електронским

путем ако је то могуће, осим ако је то лице захтевало да се информација пружи на други начин.

Одредбом члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано, између осталог, да лице на које се подаци односе има право да од руковоаца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке о личности, приступ тим подацима, а ставом 3. да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује. Руковалац може да захтева накнаду нужних трошкова за израду додатних копија које захтева лице на које се подаци односе.

Имајући у виду садржину поднеска којим је притужилац тражио достављање документације о кредитима које је као предузетник – власник СТР закључио са Банком, којим је Банка предметни поднесак притужиоца препознала као захтев који је поднет од корисника њених услуга и цитиране законске одредбе, Повереник је нашао да у конкретном случају нема повреде Закона о заштити података о личности на штету притужиоца. Ово стога што поступак за прибављање уговора које је притужилац као предузетник – власник СТР закључио са Банком није инициран захтевом за остваривање права у складу са Законом о заштити података о личности, већ се ради о захтеву који је поднео у својству корисника њених услуга, што представља други правни основ за решавање поднетог захтева, у односу на правни основ на који се притужилац позвао у притужби поднетој Поверенику. Како се подносилац захтева легитимисао као бивши корисник услуга Банке, није ни постојала законска обавеза да Банка поступа у складу са Законом о заштити података о личности, па је притужба, поднета због повреде права на приступ подацима из члана 26. Закона о заштити података из наведених разлога неоснована.

На основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, Повереник је донео решење да поднета притужба није основана.

Број предмета: 072-16-4792/2019-06 од 18. 5. 2020. године

1.5 КАДА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ПРИМЕЊУЈЕ ОПШТИ РЕЖИМ ОБРАДЕ, А КАДА РЕЖИМ ОБРАДЕ У ПОСЕБНЕ СВРХЕ?

Када МУП врши обраду података која није у сврху спречавања, истраге и откривања кривичних дела, као и гоњења учинилаца кривичних дела или извршења кривичних санкција, укључујући и заштите и спречавања претњи јавној и националној безбедности, тада се не примењују одредбе Закона о заштити података о личности које се односе на обраду података у посебне сврхе, већ одредбе закона које се односе на „општи режим обраде“.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Подносилац притужбе је Министарству унутрашњих послова Републике Србије, као руковоацу података поднео захтев за брисање података о кривичној пријави из оперативно-криминалистичке збирке, пошто је Основно јавно тужилаштво одбацило кривичну пријаву против њега.

Поступајући по захтеву за брисање наведених података, руковалац је навео да је ценио услове за брисање из члана 32. Закона о заштити података о личности и нашао да нису испуњени услови из разлога што се подаци о кривичној пријави чувају трајно сходно члану 41. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

Поступајући по притужби подносиоца, Повереник је нашао да је Руковалац погрешно ценио услове за брисање из члана 32. Закона о заштити података о личности, уместо услова из члана 30. тог закона из следећих разлога:

Закон о заштити података о личности у члану 4. тачка 26) подтачка а) прописује да су органи власти који су надлежни за спречавање, истрагу и откривање кривичних дела, као и гоњење учинилаца кривичних дела или извршење кривичних санкција, укључујући и заштиту и спречавање претњи јавној и националној безбедности.

Чланом 30. став 1. истог закона је прописано да лице на које се подаци односе има право на то да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци

о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковоаца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Чланом 32. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да ако обраду врше надлежни органи у посебне сврхе, лице на које се они односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, а руковалац је дужан да без непотребног одлагања избрише те податке ако су обрадом повређене одредбе чл. 5, 13. и 18. овог закона или ако подаци о личности морају бити избрисани због испуњења законске обавезе руковоаца.

Стога, иако руковалац јесте надлежан орган сагласно Закону о заштити података о личности, исти врши обраду у посебне сврхе само када обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела у сврху расветљавања кривичних дела. Како је у конкретном случају одбачена кривична пријава за подносиоца притужбе и за то лице више не постоје основи сумње да је извршило кривично дело, односно подаци подносиоца притужбе се више не користе за сврхе спречавања, истраге и откривање кривичних дела, као и гоњење учинилаца кривичних дела, то Руковалац више не врши обраду у посебне сврхе, те је исти погрешноценио услове за брисање из члана 32. Закона о заштити података о личности уместо услова за брисање у вези са обрадом података за коју важе општа правила.

Напомена: Против ове одлуке Повереника Министарство унутрашњих послова је поднело тужбу Управном суду који још увек није донео одлуку.

Број предмета: 072-16-2017/2020-06 од 7. 12. 2020. године

1.6 ДА ЛИ СЕ НА ОСНОВУ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ МОЖЕ ОД СУДА ДОБИТИ ОБАВЕШТЕЊЕ О ОБРАДИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ, УВИД У СУДСКЕ ПРЕДМЕТЕ И КОПИЈА СУДСКИХ СПИСА?

Повереник није надлежан да врши надзор над обрадом података о личности од стране судова у вршењу њихових судских овлашћења.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) примио је притужбу АА

због непоступања Основног суда у Новом Саду по његовом захтеву за остваривање права у вези са обрадом података о личности.

По разматрању притужбе донета је одлука да Повереник није надлежан за поступање по притужби.

Увидом у списе је утврђено да је притужилац поднео захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности Основном суду у Новом Саду, позивајући се П1. 1210/14, ИИ. 1331/18, И. 2171/18, П. 8307/18, ПРР. 141/17, П. 6031/19, К. 161/18, КВ. 1310/19, Р4р. 4/2019, Р4р. 5/2019, Р4и. 27/2019, Р4р. 28/2019, Р4р. 1/2020, П. 4682/15, П. 4682/15, П. 5486/16, П. 2992/19, П. 9874/16.

Одредбом члана 77. став 3. Закона о заштити података о личности је прописано да Повереник није надлежан да врши надзор над обрадом од стране судова у вршењу њихових судских овлашћења.

Имајући у виду да Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), који се примењује од 21. 8. 2019. године, није прописана надлежност Повереника у случајевима када обраду података о личности врше судови у обављању својих судских овлашћења, то је на основу одредбе члана 77. став 3. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, Повереник донео решење да се притужба одбацује због ненадлежности.

Број предмета: 072-16-1207/2020-06 од 28. 5. 2020. године

1.7 КАДА ЈЕ ПРИТУЖБА ПРЕУРАЊЕНА?

Притужба је преурањена ако се поднесе пре истека рока од 30 дана у коме је руковалац био дужан да поступи по захтеву.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужилац АА поднео је 20. 10. 2020. године притужбу Поверенику због непоступања, „ћутања“ адвоката Марије А. Младеновић из Ниша, као руковаоца података по његовим захтевима за остваривање права у вези са обрадом података о личности, поднетим на основу члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности, дана 24. 9. 2020. године.

По разматрању притужбе донета је одлука да се притужба одбацује као преурањена.

Увидом у списе предмета је утврђено да је притужилац дана 24. 9. 2020. године поднео захтеве за остваривање права у вези са обрадом података о личности којим је од адвоката Марије А. Младеновић из

Ниша тражио обавештење о томе ко је одобрио да се јавно објаве његови подаци о личности на тај начин што су незаштићено достављени у прилогу жалбе на пресуду Вишег суда у Нишу П XXX. Уз притужбу су приложена два захтева са доказом о предаји.

Одредбом члана 21. став 3. Закона о заштити података о личности је, између осталог, прописано да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације о поступању на основу захтева из члана 26. без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Имајући у виду да је притужилац захтеве за остваривање права у вези са обрадом података о личности поднео адвокату Марији А. Младеновић из Ниша дана 24. 9. 2020. године, а да је притужбу због непоступања по истима поднео дана 20. 10. 2020. године, дакле пре истека рока од 30 дана прописаног одредбом цитираног члана 21. став 3. Закона о заштити података о личности у коме је руковалац био дужан да поступи по поднетим захтевима, то је притужба преурањена, па је Повереник на основу члана 77. став. 2. Закона о заштити података о личности и члана 92. став 1. тачка 4) Закона о општем управном поступку, донео решење да се притужба одбацује.

Број предмета: 072-16-2218/2020-06 од 25. 11. 2020. године

1.8 КАДА СЕ ПРИТУЖБА ОДБАЦУЈЕ КАО НЕУРЕДНА?

Уредност притужбе је претпоставка за мериторно одлучивање по притужби. Наиме, када се из формалних разлога не може испитати основаност притужбе, односно када се не може утврдити да ли је дошло до повреде Закона о заштити података о личности од стране руковаоца података на штету притужиоца, притужба се одбацује као неуредна.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужилац АА из Београда је поднео Поверенику притужбу против Online media solutions d. o. o. (Press online portal), као руковаоца података, због повреде права на брисање података о личности, наводећи да је дана 26. 11. 2009. године на порталу Press online објављен текст у којем се његово име компромитује и да је поднео захтев да се тај текст уклони на имејл: marketing@pressonline.rs, али да одговор није добио.

Увидом у списе предмета је утврђено да притужилац уз притужбу није приложио захтев којим се обратио руковаоцу података за брисање

његових података о личности, у притужби није означио седиште руковаоца и притужбу није потписао.

Даље је утврђено да је Повереник дописом број 072-16-683/2020-06 од 21. 2. 2020. године затражио од притужиоца да у року од осам дана од дана пријема дописа отклони наведене недостатке. Наведени допис притужилац је примио, што се доказује увидом у повратницу, и у остављеном року није доставио тражени захтев, а наведене недостатке у притужби није отклонио.

Одредбом члана 59. став 1. Закона о општем управном поступку је, између осталог, прописано да је поднесак неуредан ако има недостатке који орган спречавају да поступи по њему, ако није разумљив или ако није потпун, а ставом 2. истог члана да ако поднесак не буде уређен у року, орган решењем одбацује поднесак.

Имајући у виду чињеницу да притужилац уз притужбу није приложио захтев који је поднео руковаоцу података за брисање његових података о личности, у притужби није означио седиште руковаоца података, притужбу није потписао, нити је поступио по налогу Повереника да у року од осам дана од дана пријема дописа број 072-16-683/2020-06 отклони наведене недостатке, то се из формалних разлога не може испитати основаност притужбе, односно не може се утврдити да ли је дошло до повреде Закона о заштити података о личности од стране руковаоца података на штету притужиоца.

Стога је на основу члана 78. став 1. тачка б) Закона о заштити података о личности и члана 59. став 2. Закона о општем управном поступку одлучено да се притужба као неуредна одбаци.

Број предмета: 072-16-683/2020-06 од 24. 4. 2020. године

1.9 ДА ЛИ ЛИЦЕ ИМА ПРАВО НА ЗАШТИТУ ПРАВА У ВЕЗИ СА ОБРАДОМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ АКО ЗАХТЕВ НИЈЕ ПОДНЕТ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ВЕЋ НА ОСНОВУ ДРУГОГ ЗАКОНА?

Уколико не постоји захтев поднет на основу Закона о заштити података о личности, притужба се одбацује као неуредна.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Приватни истражитељ – самостални детектив АА из Агенције за истражне и детективске услуге Крагујевац, као пуномоћник ББ поднео је Поверенику притужбу против АИК банке а. д. Београд на основу члана 10. став 8. Закона о детективској делатности („Службени

гласник РС“, бр. 104/13 и 87/18), наводећи да је закључио Уговор о пружању детективске услуге и овлашћење са корисником услуга ББ о пружању детективских услуга ради прибављања снимака са надзорних камера са филијале АИК банке а. д. Крагујевац и да је наведеној банци поднео захтев за добијање копије снимака са њихове две спољне камере под претпоставком да ће се на камерама видети догађај у којем је учествовала његова клијенткиња. Након извршеног прегледања снимака у централи Банке у Београду нашао је тражени догађај на којем се види његова клијенткиња, те је доставио допуну захтева и затражио копију снимака са једне камере на коме се види конкретан момент напада и накнадног покушаја напада на корисницу његових услуга, прецизирајући интервал траженог времена. Од банке је добио писмено обавештење да Банка није у могућности да му достави тражени снимак због заштите података о личности других лица која се налазе на снимку и без навођења ниједног члана Закона о заштити података о личности и без икаквог другог правног појашњења његов захтев је одбијен.

По разматрању притужбе донета је одлука да се притужба одбацује као неуредна.

Увидом у списе предмета је утврђено да је приватни истражитељ – самостални детектив АА из Агенције за истражне и детективске услуге Крагујевац као пуномоћник ББ поднео филијали АИК банке у Крагујевцу захтев на основу Закона о детективској делатности, којим је тражио да му се омогући увид и достави копија снимака са надзорних камера од 15. 9. 2020. године у периоду између 10.00 и 13.00 часова, а на коме се види догађај у коме је учествовала његова клијенткиња, а поднео је и допуну захтева у коме се наводи да на основу увида у копију снимака тражи да му се достави копија снимака само са „спољне камере 4“, надзорне камере филијале Банке у Крагујевцу од 15. 9. 2020. године, за временски интервал од 11:43:40 до 11:40:50 часова, у којем је његова клијенткиња учествовала у целом догађају, на којем се јасно види да је физички нападнута тог дана. Овим захтевом се обратио на основу Закона о детективској делатности, а не Закона о заштити података о личности.

Стога је Повереник дописом број 072-16-2200-06 од 26. 10. 2020. године тражио од притужиоца да у року од осам дана од дана пријема дописа достави захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности који је поднет на основу Закона о заштити података о личности.

Притужилац је дописом обавестио Повереника да захтев на основу Закона о заштити података о личности није никада упутио Банци већ на основу Закона о детективској делатности.

Одредбом члана 59. став 1. Закона о општем управном поступку је, између осталог, прописано да је поднесак неуредан ако има недостатке

који орган спречавају да поступи по њему, ако није разумљив или ако није потпун, а ставом 2. истог члана да ако поднесак не буде уређен у року, орган решењем одбацује поднесак.

Имајући у виду чињеницу да притужилац уз притужбу није приложио захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности поднет на основу Закона о заштити података о личности, а по коме лице може да оствари право на приступ само оним подацима који се на њега односе, нити је поступио по налогу Повереника од 26. 10. 2020. године да у року од 8 дана од дана пријема дописа број 072-16-2200/2020-06 исти достави и тако отклони наведени недостатак, него је дописом обавестио Повереника да тражени захтев никада није ни поднео на основу Закона о заштити података о личности већ на основу Закона о детективској делатности, то је одлучено да се притужба одбаци као неуредна.

Повереник у поступку по притужби, применом одредби Закона о заштити података о личности, утврђује да ли је дошло до повреде права лица у вези са обрадом његових података о личности по претходно поднетом захтеву руковооцу који обрађује те податке, па како у овом конкретном случају недостаје захтев који је притужилац поднео на основу наведеног закона, то је на основу члана 78. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и члана 59. став 2. Закона о општем управном поступку донето решење о одбацивању притужбе.

Број предмета: 072-16-2200/2020-06 од 2. 12. 2020. године

2. ПОШТОВАЊЕ НАЧЕЛА

2.1 КАДА ПРИСТАНАК ФИЗИЧКОГ ЛИЦА МОЖЕ БИТИ ОДГОВАРАЈУЋИ ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Пристанак је један од шест могућих правних основа за обраду података о личности предвиђених чланом 12. Закона о заштити података о личности, који руковалац може применити у случају када овлашћење за обраду, за једну или више посебно одређених сврха, произлази из слободно изражене воље физичког лица на које се односе подаци који се обрађују, што укључује и могућност опозива датог пристанка, без последица по положај тог лица.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Чланом 15. Закона о заштити података о личности утврђено је: да, ако се обрада заснива на пристанку, руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности; да, ако се пристанак лица на које се подаци односе даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи, те да део писмене изјаве који је у супротности са Законом не производи правно дејство; да лице на које се подаци односе има право да опозове пристанак у сваком тренутку, о чему лице мора бити обавештено пре давања пристанка, као и да се приликом оцењивања да ли је пристанак слободно дат посебно мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење.

Сама дефиниција пристанка утврђена је одредбом члана 4. тачка 12) Закона, према којој пристанак представља свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље лица, којим то лице, изјавом или јасно потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе.

Чланом 16. Закона утврђена су посебна правила која се примењују на давање пристанка малолетног лица за обраду података о његовој личности у вези са коришћењем услуга информационог друштва.

Појам услуга информационог друштва дефинисан је чланом 3. тачка 1) Закона о електронској трговини, као услуга која се пружа на даљину, по правилу уз накнаду преко електронске опреме за обраду и складиштење података, на лични захтев корисника услуга, а посебно трговина преко интернета, нуђење података и оглашавање преко интернета, електронски претраживачи, као и омогућавање тражења

података и услуга које се преносе електронском мрежом, обезбеђивање приступа мрежи или складиштење података корисника услуга.

Пристанак за обраду података у вези са коришћењем услуга информационог друштва може самостално да даје лице које је навршило 15 година, док за друга малолетна лица пристанак мора дати родитељ који врши родитељско право, односно други законски заступник тог лица.

Чланом 17. Закона забрањена је обрада посебних врста података о личности, и то: података којима се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада генетских података, биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица.

Одредбама става 2. поменутог члана Закона, као изузетак, утврђени су случајеви у којима је обрада посебних врста података допуштена, па је у тачки 1) предвиђено да је обрада допуштена када је лице на које се подаци односе дало изричит пристанак за обраду за једну или више сврха обраде, осим ако је законом прописано да се обрада не врши на основу пристанка.

Како произлази из наведених одредаба Закона, пристанак је један од могућих правних основа за обраду података о личности (члан 12. Закона), који руководиоца може применити само онда када се обрада заснива на слободној вољи физичког лица (укључујући и могућност опозива датог пристанка, без последица по положај тог лица), уз поштовање свих прописаних обавеза које се односе на одређену обраду.

Број предмета: 073-14-1563/2019-02 од 25. 10. 2019. године

2.2 ДА ЛИ КОМПАНИЈА МОЖЕ НА ОСНОВУ ПРИСТАНКА ЗАПОСЛЕНИХ, ДАТОГ ПРИЛИКОМ ЗАКЉУЧИВАЊА УГОВОРА О РАДУ ЗА ВРЕМЕ ВАЖЕЊА ПРЕТХОДНОГ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ, ДА ОБЈАВЉУЈЕ ЊИХОВЕ ФОТОГРАФИЈЕ НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА КОМПАНИЈЕ, ЗВАНИЧНИМ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАМА КОМПАНИЈЕ, БРОШУРАМА ИЛИ ЈЕ ПОТРЕБНО ПРИБАВИТИ НОВИ ПРИСТАНАК ОД ЗАПОСЛЕНИХ?

Иако је пристанак на обраду података о личности био предвиђен као један од могућих правних основа и раније важећим Законом о заштити података о личности, потребно је имати у виду да су садашњим Законом о заштити података о личности уведени

неки нови захтеви који морају бити испуњени да би се обрада заснована на пристанку лица на које се подаци односе сматрала законитом. О наведеном се мора водити рачуна и приликом процене руковаоца да ли у конкретном случају раније прибављени пристанак може и надаље бити одговарајући правни основ за обраду.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сагласно одредбама члана 12. Закона о заштити података о личности, обрада података о личности је законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца; 4) обрада је неопходна у циљу заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковаоца; 6) обрада је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковаоца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе и који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Напомињемо и то да се сагласно одредби члана 91. Закона о заштити података о личности, на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона.

Наиме, пристанак за обраду је један од 6 могућих правних основа обраде података о личности, при чему је одредбом члана 4. став 1. тачка 12) Закона прописано шта се подразумева под овим појмом, те да је „пристанак“ лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе.

Одредбама члана 15. Закона прописани су одређени услови који морају бити испуњени да би се обрада на основу пристанка сматрала законитом, између осталог, и то да: руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности, ако се пристанак даје у оквиру писмене изјаве која се

односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи, да пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив, као и дејству опозива, а опозивање пристанка мора бити једноставно, као и давање пристанка и др.

Такође, приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. Закона).

Изјава воље физичког лица без могућности њене измене или опозива, а да то не проузрокује правне последице по положај тог лица, не може се сматрати пуноважним пристанком у смислу Закона о заштити података о личности, а што је нарочито потребно имати у виду када је у питању обрада података о личности запослених од стране послодавца.

Дакле, најпре је потребно утврдити да ли пристанак, прибављен на начин који наводите у Вашој електронској поруци, представља одговарајући правни основ за обраду у конкретном случају, а тек онда се може говорити о евентуалном поновном прибављању пристанка, с обзиром на услове из „новог Закона“.

Наиме, иако је пристанак за обраду био предвиђен као један од могућих правних основа и „старим Законом“, потребно је имати у виду да „нови Закон“ уводи и неке нове захтеве који морају бити испуњени да би се таква обрада сматрала законитом, те се о наведеном мора водити рачуна и приликом процене руковода да ли је у конкретном случају потребно прибавити нов пристанак од лица или не.

Стога, уколико руковалац обрађује податке о личности на основу пристанка који је прибављен у складу са „старим Законом“, не значи да је потребно аутоматски обновити све постојеће односе са лицима чије податке обрађује, уколико овакав пристанак испуњава прописане услове из „новог Закона“.

Међутим уколико руковалац утврди да пристанак који је претходно прибављен према „старом Закону“ не испуњава захтеве из „новог Закона“, то значи да је потребно предузети одређене мере за испуњавање нових захтева, што у одређеним случајевима може значити и поновно прибављање пристанка од лица.

2.3 ДА ЛИ РУКОВАЛАЦ ОБЈАВЉИВАЊЕМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ НА ОГЛАСНОЈ ТАБЛИ КРШИ НАЧЕЛО „ЗАКОНИТОСТИ, ПОШТЕЊА И ТРАНСПАРЕНТНОСТИ“?

Руководалац обраду података о личности који се односе на запослену АА, садржаних у његовом Обавештењу донетом дана 12. 6. 2020. године, које је истог дана истакнуто на огласној табли у просторијама огранка руковоаца у Медвеђи, није вршио транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, чиме је повредио начело „законитости, поштења и транспарентности“ из члана 5. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности, нити је, у тренутку откривања података који се односе на то лице, благовремено пружио информације прописане чланом 24. став 1 – 3, чиме је повредио наведене одредбе Закона.

ИЗ ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА:

Представку је поднела запослена јер је Обавештење руковоаца, у ком су садржани подаци о личности који се односе на то лице, истакнуто на огласној табли у огранку руковоаца у Медвеђи.

У поступку надзора утврђено је да наведено Обавештење садржи име, презиме и податке о здравственом стању запослене (оболела од коронавируса), да је исто истакнуто на огласној табли, као и да је руководалац добио захтев начелнице Центра за контролу и превенцију болести, Завод за заштиту јавног здравља Лесковац, за достављање података запослених који су остварили близак контакт на радном месту са оболелом и обавештавање истих да не долазе на посао и да су у самоизолацији.

Обавеза руковоаца да, најкасније приликом откривања података о личности, информише лица на која се откривени подаци односе о релевантним аспектима обраде прописана је чланом 24. став 3. тачка 3) ЗЗПЛ.

Чланом 24. ст. 1–4. ЗЗПЛ-а прописано је:

„Ако се подаци о личности не прикупљају од лица на које се односе, руководалац је дужан да лицу на које се подаци односе пружи следеће информације: 1) о идентитету и контакт подацима руковоаца, као и његовог представника, ако је он одређен; 2) контакт податке лица за заштиту података о личности, ако је оно одређено; 3) о сврси намеравања обраде и правном основу за обраду; 4) о врсти података који се обрађују; 5) о примаоцу, односно групи прималаца података о личности, ако они постоје; 6) о чињеници да руководалац намерава да изнесе податке о личности у другу државу или међународну организацију, као и

о томе да ли се ова држава, односно међународна организација налази на листи из члана 64. став 7. овог закона, а у случају преноса из чл. 65. и 67. или члана 69. став 2. овог закона, о упућивању на одговарајуће мере заштите, као и начину на који се лице може упознати са тим мерама.

Уз информације из става 1. овог члана руковалац је дужан да лицу на које се подаци односе пружи и следеће додатне информације које могу да буду неопходне да би се обезбедила поштена и транспарентна обрада у односу на лице на које се подаци односе: 1) о року чувања података о личности или, ако то није могуће, о критеријумима за његово одређивање; 2) о постојању легитимног интереса руковаоца или треће стране, ако се обрада врши на основу члана 12. став 1. тачка 6) овог закона; 3) о постојању права да се од руковаоца захтева приступ, исправка или брисање података о његовој личности, односно права на ограничење обраде, права на приговор на обраду, као и права на преносивост података; 4) о постојању права на опозив пристанка у било које време, као и о томе да опозив пристанка не утиче на допуштеност обраде на основу пристанка пре опозива, ако се обрада врши на основу члана 12. став 1. тачка 1) или члана 17. став 2. тачка 1) овог закона; 5) о праву да се поднесе притужба Поверенику; 6) о извору из ког потичу подаци о личности и, према потреби, да ли подаци потичу из јавно доступних извора; 7) о постојању аутоматизованог доношења одлуке, укључујући профилисање из члана 38. ст. 1. и 4. овог закона и, најмање у тим случајевима, сврсисходне информације о логици која се при томе користи, као и о значају и очекиваним последицама те обраде по лице на које се подаци односе.

Руковалац је дужан да информације из ст. 1. и 2. овог члана пружи: 1) у разумном року после прикупљања података о личности, а најкасније у року од 30 дана, узимајући у обзир све посебне околности обраде; 2) најкасније приликом успостављања прве комуникације, ако се подаци о личности користе за комуникацију са лицем на које се односе; 3) најкасније приликом првог откривања података о личности, ако је предвиђено откривање података о личности другом примаоцу.

Ако руковалац намерава да даље обрађује податке о личности у другу сврху која је различита од оне за коју су подаци прикупљени, руковалац је дужан да пре започињања даље обраде лицу на које се подаци односе пружи информације о тој другој сврси, као и све остале битне информације из става 2. овог члана.“

Ставом 5. наведеног члана ЗЗПЛ прописано је да руковалац није дужан да лицу на које се односе подаци о личности пружи информације из ст. 1–4. тог члана ако: 1) лице на које се подаци о личности односе већ има те информације; 2) је пружање таквих информација немогуће или би захтевало несразмеран утрошак времена и средстава, а нарочито у случају обраде у сврхе архивирања у јавном интересу, у сврхе научног

или историјског истраживања, као и у статистичке сврхе, ако се примењују услови и мере из члана 92. став 1. овог закона или ако је вероватно да би извршење обавеза из става 1. овог члана онемогућило или битно отежало остваривање сврхе обраде. У тим случајевима руковалац је дужан да предузме одговарајуће мере заштите права и слобода, као и легитимних интереса лица на које се подаци односе, што укључује и јавно објављивање информација; 3) је прикупљање или откривање података о личности изричито прописано законом којим се обезбеђују одговарајуће мере заштите легитимних интереса лица на које се подаци односе; 4) се поверљивост података о личности мора чувати у складу са обавезом чувања професионалне тајне која је прописана законом.

Како запослена није обавештена о предметној обради, у поступку надзора утврђено је да је на тај начин руковалац повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1) и члана 24. ст. 1–3. ЗЗПЛ-а.

Број предмета: 072-04-2002/2020-07 од 16. 10. 2020. године

2.4 ДА ЛИ БАНКЕ МОГУ ДА УСЛОВЉАВАЈУ ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА КРЕДИТ ПРИСТАНКОМ ЛИЦА НА ОБРАДУ ЊЕГОВИХ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ У СВРХУ ДИРЕКТНОГ МАРКЕТИНГА?

Руковалац је повредио члан 15. Закона о заштити података о личности јер није пружио могућност да лице преко документа „Захтев за потрошачки кредит“ посебно пристане или не пристане на обраду својих података о личности у сврху директног маркетинга, одвојено од других сврха обраде наведених у том документу. Непружањем наведене могућности руковалац подношење захтева за потрошачки кредит условљава давањем пристанка за обраду података о личности у сврху директног маркетинга, која није неопходна за поступање руковаоца по захтеву за потрошачки кредит.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА

Повереник је примио представку грађанина која се односи на обраду података о личности у малопродајном објекту АА пословног партнера руковаоца у сврху одобравања потрошачког кредита физичким лицима од стране руковаоца. Поводом наведене представке, Повереник је од руковаоца затражио да му, између осталог, достави документ преко кога се у малопродајним објектима АА прикупљају подаци о личности потрошача који желе да изврше куповину преко потрошачког кредита руковаоца. Поступајући по том захтеву, руковалац је доставио Поверенику примерак документа „Захтев за пот-

рошачки кредит“. Увидом у наведени документ утврђено је да се на другој страни тог документа налазе целине са следећим насловима:

- Сагласност за прибављање извештаја од Кредитног бироа;
- Изјава корисника да у пословању са руковаоцем поступа у своје име и за свој рачун;
- Потврда лица да му је стављено на увид Обавештење о прикупљању и обради података о личности клијената и трећих лица и
- Пристанак на обраду података о личности за потребе директног маркетинга.

Увидом у исти документ утврђено је и да се једино место за потпис односно потврду подносиоца захтева да пристаје на наведене обраде података о личности, да даје наведену изјаву односно потврђује да му је стављено на увид наведено обавештење о прикупљању и обради података о личности, налази на крају те странице.

Чланом 4. тачка 12) ЗЗПЛ прописано је да је пристанак лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе.

Чланом 15. став 1. ЗЗПЛ прописано је да ако се обрада заснива на пристанку, руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности, а ставом 2. истог члана да ако се пристанак лица на које се подаци односе даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, уз употребу јасних и једноставних речи, као и да део писмене изјаве који је у супротности са тим законом не производи правно дејство.

На основу свега наведеног, Повереник је утврдио да је руковалац повредио члан 15. ЗЗПЛ, јер није пружио могућност да лице путем документа „Захтев за потрошачки кредит“ посебно пристане или не пристане на обраду својих података о личности у сврху директног маркетинга, одвојено од других сврха обраде наведених у том документу. Непружањем наведене могућности руковалац подношење захтева за потрошачки кредит условљава давањем пристанка за обраду података о личности у сврху директног маркетинга, која није неопходна за поступање руковаоца по захтеву за потрошачки кредит. Стога се пристанак на обраду у сврху директног маркетинга дат преко наведеног документа не може сматрати добровољним, одређеним и недвосмисленим изражавањем воље тог лица, нити слободно датим пристанком у смислу одредби члана 15. ЗЗПЛ.

2.5 КАКО ДА РУКОВАЛАЦ ОБЕЗБЕДИ ДА ПОДАЦИ О ЛИЧНОСТИ КОЈЕ ПРИКУПЉА ЗА КОНТАКТ СА КЛИЈЕНТОМ БУДУ ТАЧНИ И АЖУРНИ?

За примену начела тачности и ажурности података о личности и одредби чл. 41. и 42. Закона о заштити података о личности којима је то начело разрађено није довољно да руковалац у његовом општем акту наведе да су његови запослени у обавези да прикупљају искључиво тачне податке и да воде рачуна о њиховој ажурности. Руковалац је дужан да предузме конкретне организационе, техничке и кадровске мере да обезбеди да његови запослени поступају на такав начин, међу које спада и навођење у његовом акту које тачно радње његови запослени треба да изврше у том циљу како не би преусмерио одговорност за такво поступање на њих.

За примену истих законских одредби није довољно ни да руковалац обавезе физичка лица која са њим намеравају да закључе уговор на давање тачних и ажурних података о личности, већ је неопходно да руковалац предузме активне радње како би проверио на која лица се ти подаци односе, као и тачност тих података предузимањем свих разумних мера.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ИЗ ОДГОВОРА ПОВЕРЕНИКА НА ТУЖБУ У УПРАВНОМ СПОРУ

Ставом 1. диспозитива оспореног Решења Повереник је тужиоцу као руковаоцу подацима о личности привремено забранио да обрађује податке о личности за контакт које прикупља од својих корисника – физичких лица приликом закључења уговора, до отклањања утврђених повреда одредби ЗЗПЛ наведених у Опомени Повереника број 072-21-389/2020-07 од 17. 3. 2020. године. Ставом 2. истог диспозитива Повереник је наложио тужиоцу да у року од 15 дана од дана пријема тог решења уреди обраду из тачке 1) диспозитива тог решења у складу са чланом 5. став 1. тачке 1) и 4) ЗЗПЛ, чланом 12. став 1. ЗЗПЛ, чланом 23. став 2. тачка 5) ЗЗПЛ и чланом 24. ЗЗПЛ, а ставом 3. истог диспозитива обавезао тужиоца да писаним путем обавести Повереника о извршењу тог решења и достави Поверенику доказе о томе у року од 8 дана од дана истека рока из тачке 2) диспозитива истог.

Чланом 42. Устава Републике Србије зајемчена је заштита података о личности и прописано да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују законом, да је забрањена и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног

поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом, те да свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом, и право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

Чланом 2. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је циљ тог закона обезбеђивање заштите основних права и слобода физичких лица, а посебно њиховог права на заштиту података о личности.

Чланом 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ утврђено је начело законитости, поштења и транспарентности обраде података о личности и прописано да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се односе.

Ставом 1. тачка 4) истог члана утврђено је начело тачности података о личности и прописано да подаци о личности морају бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани; да се, узимајући у обзир сврху обраде, морају предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“). Ставом 2. истог члана прописано је да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. тог члана и да мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Чланом 41. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је руковалац дужан да предузме одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би обезбедио да се обрада врши у складу са тим законом и био у могућности да то предочи, узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица, а ставом 2. истог члана да се мере из става 1. тог члана преиспитују и ажурирају, ако је то неопходно.

Чланом 42. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произлазе из обраде, руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да:

1) примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података;

2) обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе.

Ставом 2. истог члана прописано је да је руковалац дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности

који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност.

Повереник је у поступку надзора неспорно утврдио, што је констатовано записником о извршеном надзору, да тужилац ни на који начин не проверава на која лица се односе подаци о личности које прикупља као податке за контакт приликом закључења уговора са физичким лицем, нити тачност тих података, иако је дужан да то чини у складу са цитираним одредбама ЗЗПЛ.

Тужилац приликом прикупљања податка за контакт од физичког лица са којима намерава да закључи уговор може извршити проверу тог податка претрагом у својим збиркама, претрагом јавно доступних података о личности на Интернету, као и покушајем да успостави контакт са тим лицем преко тог податка, што би представљало примену разумних мера за спровођење начела тачности података о личности из члана 5. став 1. тачка 4) ЗЗПЛ. Међутим, тужилац ништа од тога не чини.

За примену наведеног начела и цитираних одредби чланова 41. и 42. ЗЗПЛ којима је то начело разрађено није довољно да тужилац у свом општем акту наведе да су његови запослени у обавези да прикупљају искључиво тачне податке и да воде рачуна о њиховој ажурности, јер је тужилац као руковалац подацима о личности дужан да предузме конкретне организационе, техничке и кадровске мере да обезбеди да његови запослени поступају на такав начин, међу које спада и навођење у свом акту које тачно радње његови запослени треба да изврше у том циљу, а не да само превали на своје запослене одговорност за такво поступање.

Такође, за примену истих законских одредби није довољно ни да тужилац обавезе физичка лица која са њим намеравају да закључе уговор на давање тачних и ажурних података о личности, већ је неопходно да тужилац предузме активне радње како би проверио на која лица се ти подаци односе, као и тачност тих података, предузимањем свих разумних мера.

Број предмета: 072-07-2076/2020-07 од 5. 10. 2020. године

2.6 ДА ЛИ ЛЕГИТИМНИ ИНТЕРЕС МОЖЕ БИТИ ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА О БИВШИМ ЧЛАНОВИМА ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ?

Легитимни интерес може бити правни основ за обраду података о бившим члановима верске заједнице.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Подносилац притужбе је искључени члан верске заједнице који је тој верској заједници као руковаоцу података поднео захтев за брисање свих његових података који га доводе у везу са том верском заједницом.

Поступајући по захтеву, руковалац је одговорио подносиоцу да је трајно обрисао сваки податак о њему осим имена и презимена, као и датума приступања, односно искључења из верске заједнице које податке руковалац и даље чува.

Незадовољан добијеним одговором подносилац захтева је поднео Поверенику притужбу због повреде права на брисање његових података, који је нашао да притужба није основана из следећих разлога:

Чланом 12. став 1. тачка б) Закона о заштити података о личности је прописано да је обрада законита ако је неопходна у циљу остваривања легитимних интереса руковаоца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе и који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 17. став 1. наведеног закона је прописано да је забрањена обрада, којом се открива, између осталог, верско или филозофско уверење, а ставом 2. тачка 4) истог члана закона да је обрада наведених података допуштена ако се врши у оквиру регистроване делатности и уз примену одговарајућих мера заштите од стране задужбине, фондације, удружења или друге недобитне организације са политичким, филозофским, верским или синдикалним циљем, под условом да се обрада односи искључиво на чланове, односно бивше чланове те организације или лица која имају редовне контакте са њом у вези са циљем организације, као и да се подаци о личности не откривају изван те организације без пристанка лица на које се односе.

Чланом 93. Закона о заштити података о личности је прописано да ако цркве или верске заједнице примењују свеобухватна правила у погледу заштите физичких лица у односу на обраду, та постојећа правила могу се и даље примењивати под условом да се ускладе са овим законом, у ком случају се примењују одредбе тог закона о инспекцијским и другим овлашћењима Повереника из чл. 77–79. овог закона, осим ако црква, односно верска заједница, не образује посебно независно надзорно тело које ће вршити та овлашћења, под условом да такво тело испуњава услове предвиђене Поглављем VI. овог закона.

Имајући у виду чињеницу да руковалац није образовао посебно независно надзорно тело које би вршило инспекцијска и друга овла-

шћења из чл. 77. до 79. Закона о заштити података о личности, неспорна је надлежност Повереника за одлучивање у овом предмету.

Приликом одлучивања о основаности притужбе Повереник је ценио критеријуме на основу којих је руковалац вагао чије право и интереси су претежнији у конкретном случају и нашао да су испуњени услови за примену легитимног интереса као правног основа за обраду података јер је руковалац исправно проценио да његов легитимни интерес претеже у односу на интересе и основна права и слободе подносиоца притужбе.

Ово стога што је, приликом вагања чије право и интереси су претежнији у конкретном случају, руковалац у акту „Процена легитимног интереса – бивши чланови“, који је руковалац предочио Поверенику, узео у обзир следеће: да постоји јасно одређен и оправдан легитиман интерес руковаоца који се огледа у очувању верских начела, одредби и норми верске заједнице, како би се осигурало да неко лице не буде крштено два пута и како би се спречиле злоупотребе, све како је детаљно описано у предметном акту; да је обрада података о бившим члановима неопходна, с обзиром на то да се без података о личности или са мање података не може остварити наведени интерес; да је, са друге стране, минималан ризик по лица чији се подаци обрађују, с обзиром на то да подаци нису јавни, да се подаци не деле са трећим лицима, не користе се за комерцијалне сврхе или у сврху пропаганде; да су примењене техничке, организационе и кадровске мере како не би дошло до злоупотребе предметних података; да је подносилац притужбе разумно могао очекивати да ће се његови подаци обрађивати и након иступања из чланства; да је подносилац притужбе био упознат са могућим последицама иступања; да предметна обрада не доприноси отежавању или онемогућавању остваривања права и слобода лица, губитку контроле над подацима, финансијском губитку и слично.

С тим у вези, како је обрада података о бившим члановима руковаоца, укључујући ту и податке о подносиоцу притужбе, заснована на легитимном интересу руковаоца, по налажењу Повереника, таква обрада је законита и дозвољена, у складу са чланом 12. став 1. тачка 6) и чланом 17. став 2. тачка 4) Закона о заштити података о личности, те у конкретном случају нису испуњени услови за брисање података прописани чланом 30. став 2. истог закона, нити услови за брисање прописани правилима о обради података руковаоца.

Стога је на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку Повереник донео решење да притужба није основана.

2.7 ДА ЛИ АГЕНЦИЈА ЗА ПРИВРЕДНЕ РЕГИСТРЕ ИМА ЗАКОНСКИ ОСНОВ ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗАКОНСКОГ ЗАСТУПНИКА ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА?

Агенција за привредне регистре није дужна да прибавља сагласност за објављивање података о личности законског заступника привредног друштва на својој интернет страници и да брише његове податке јер има законски основ за обраду тих података.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужилац је Агенцији за привредне регистре као руковаоцу података поднео захтев којим је тражио брисање његовог ЈМБГ из поља „Законски заступник“ у Регистру привредних субјеката, са сајта Агенције за привредне регистре с обзиром на то да није дао сагласност за објављивање личних података.

Изјашњавајући се на наводе из притужбе, руковалац података је у допису навео да је примио електронском поштом захтев притужиоца, директора привредног друштва са ограниченом одговорношћу за трговину, производњу и услуге из Београда, којим је позивајући се на Закон о заштити података о личности, тражио брисање ЈМБГ из поља „Законски заступник“ у Регистру привредних субјеката, са сајта Агенције за привредне регистре www.apr.gov.rs. Истог дана притужиоцу је достављен одговор електронском поштом, у којем је наведен правни оквир за обраду и објављивање његовог ЈМБГ, као законског заступника друштва, због којег није потребно прибављати сагласност лица за објављивање личних података.

Чланом 3. Закона о привредним друштвима је прописано да друштво стиче својство правног лица регистрацијом у Регистру привредних субјеката, док је чланом 5. Закона прописано да се регистрација друштва и предузетника, односно регистрација података и докумената прописаних овим законом, обавља у складу са законом о регистрацији. На основу члана 6. став 2. Закона сматра се да су трећа лица упозната са регистрованим подацима почев од наредног дана од дана објављивања регистрације тих података у складу са законом о регистрацији. Сходно члану 9а Закона подаци о лицима за која по овом закону постоји обавеза регистрације су: за домаће физичко лице – лично име и јединствени матични број грађана.

Чланом 5. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности је прописано да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је

обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада.

Чланом 12. став 1. тачка 3) Закона о заштити података о личности је прописано да је обрада законита ако је неопходна у циљу поштовања правних обавеза руковаоца.

Чланом 30. став 2. тачка 4) Закона о заштити података о личности је прописано да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у случају да су подаци о личности незаконито обрађивани.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, у поступку по притужби је утврђено да је обрада и објављивање ЈМБГ притужиоца, као законског заступника привредног друштва, прописана законом, у ком случају за обраду податка од стране руковаоца података није потребан његов пристанак. Како је обрада податка притужиоца, односно његовог ЈМБГ законита, Повереник налази да нису испуњени услови за брисање тог податка из Регистра привредних субјеката, са интернет странице Агенције за привредне регистре и да притужба није основана.

Број предмета: 072-16-2911/2019-06 од 11. 12. 2020. године

3. ПОДАЦИ О ЛИЧНОСТИ

3.1 ДА ЛИ СУ ПОДАЦИ О ВОЗИЛУ ПОДАЦИ О ЛИЧНОСТИ?

Подаци о возилу нису подаци о личности али могу постати подаци о личности само у случају када их је могуће повезати са власником, односно када је на основу њих могуће идентификовати лице које је управљало возилом.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужилац је поднео захтев „АМС осигурању“ а. д. о. из Београда као руковаоцу података, којим је тражио комплетан записник о процени штете, фотографије оштећења возила марке „Mercedes Benz“, регистарских ознака ХХ 1870-FO, који је руковао сачинио у вези са саобраћајном незгодом од ХХХ 2020. године, као и фотографије оштећења истог возила, претходних регистарских ознака ХХ 1017-ЕЃ, чији је власник био „ОТР Services doo“, сачињених од стране „Глобос осигурања“, у вези са саобраћајном незгодом од ХХХ 2019. године.

Поступајући по наведеном захтеву, руковаоца је доставио притужиоцу копију записника о утврђивању оштећења на возилу и обавестио га да копије фотографије оштећења у вези са његовом проценом штете као и са проценом штете сачињене од стране „Глобос осигурања“ не може да му достави јер се ради о документацији коју може да достави искључиво по захтеву суда.

У притужби поднетој Поверенику притужилац је навео да је руковаоца података одбио да му исплати накнаду материјалне штете на возилу марке „Mercedes Benz“, регистарских ознака ХХ 1870-FO, настале дана ХХХ 2020. године јер по мишљењу контролора за спречавање преваре у осигурању оштећења нису настала на начин на који су описана у захтеву, односно утврдио је да се ради о оштећењима која су идентична са оштећењима насталим претходне, 2019. године, а која су већ наплаћена од стране осигуравајућег друштва „Глобос осигурања“ тадашњем власнику – „ОТР Services doo“, па је након тога поднео захтев којим је тражио од руковаоца да добије фотографије у вези са оштећењем на путничком возилу „Mercedes Benz“ из обе саобраћајне незгоде.

У изјашњењу на притужбу руковаоца је навео да се у овом конкретном случају не ради о повреди права у вези са обрадом података о личности притужиоца већ о подацима који су у вези са покретном ствари, да је притужиоцу у складу са захтевом који је поднео доставио записник са процене штете са детаљно описаним деловима возила који су оштећени и указао на то да је и сам притужилац могао да сачини фотографије оштећења на возилу којим је управљао.

Одредбом члана 4. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је, између осталог, да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, а ставом 2. да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци обрађују.

Одредбом члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано, између осталог, да лице на које се подаци односе има право да од руковаоца захтева приступ тим подацима, а ставом 3. да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 3) истог закона је прописано да Повереник може да наложи руковаоцу и обрађивачу да поступе по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем њихових права, у складу са овим законом.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, Повереник је нашао да је притужба делимично основана и ставом II диспозитива решења наложио је „АМС осигурање“ а. д. о. Београд да притужиоцу достави копију фотографија путничког возила марке „Mercedes Benz“, регистарских ознака XX 1870-FO насталих у саобраћајној незгоди 2020. године са образложењем да подаци о возилу сами по себи не представљају податке о личности, али исти постају подаци о личности у смислу одредбе члана 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности само у случају када их је могуће повезати са физичким лицем, односно да је помоћу њих могуће прецизно идентификовати појединца, у конкретном случају, притужиоца који је на основу овлашћења које му је дато управљао предметним возилом марке „Mercedes Benz“, регистарских ознака XX 1870-FO приликом настанка штете. Како се тражене фотографије налазе у списима одређеног предмета руковаоца предмета, формираног поводом његовог захтева за накнаду штете, као збирци података, то је неспорно да се ради о подацима о личности притужиоца и да по оцени Повереника нема сметњи да руковалац, у смислу члана 21. став 3. Закона о заштити података о личности, достави притужиоцу њихову копију.

Као у ставу III диспозитива решења одлучено је из следећих разлога:

Одредбом члана 1. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да се овим законом уређује право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности и слободан проток таквих података, начела обраде, права лица на које се подаци односе, обавезе руковалаца и обрађивача података о личности, кодекс поступања, пренос података о личности у друге државе и међународне организације, надзор над спровођењем овог закона, правна средства,

одговорност и казне у случају повреде права физичких лица у вези са обрадом података о личности, као и посебни случајеви обраде.

Имајући у виду навод притужиоца да није добио копију фотографија из списка предмета „Глобос осигурања“, у вези с оштећењем на путничком возилу „Mercedes Benz“ регистарских ознака XX 1017-ЕЋ из 2019. године, тадашњег власника „ОТР Services doo“, као и напред цитиране законске одредбе, Повереник је нашао да притужба поднета због повреде права на приступ траженим подацима није основана. Ово стога што према одредбама Закона о заштити података о личности, права у вези са обрадом података о личности припадају сваком физичком лицу на које се подаци односе, па како је притужилац захтевом, између осталог, тражио и податке који се не односе на њега већ податке о власнику возила регистарске ознаке XX1017-ЕЋ односно „ОТР Services doo“, то се не ради о остваривању права у вези са обрадом података о личности притужиоца, у смислу цитираног члана 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности и није дошло до повреде права у вези са обрадом његових података.

Стога је на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучено као у диспозитив решења.

Број предмета: 072-16-2201/2020-06 од 21. 12. 2020. године

3.2 ДА ЛИ „IP“ АДРЕСА ПРЕДСТАВЉА ПОДАТАК О ЛИЧНОСТИ У КОНТЕКСТУ КОРИШЋЕЊА „GOOGLE ANALYTICS“ ЗА ПОТРЕБЕ ДОБИЈАЊА СТАТИСТИЧКИХ ИЗВЕШТАЈА О БРОЈУ ПОСЕТА ОДРЕЂЕНОЈ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИ?

Када је преко податка о „IP“ адреси могуће доћи до идентитета одређеног физичког лица, непосредно или посредно, онда се исти податак сматра податком о личности у смислу Закона о заштити података о личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Члан 4. тач. 1) и 3) Закона о заштити података о личности дефинише податак о личности као сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, а обраду података о личности као сваку радњу или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима.

Према томе, уколико је преко „IP“ адресе могуће доћи до идентитета одређеног физичког лица, непосредно или посредно, онда се исти податак сматра податком о личности у смислу Закона о заштити података о личности.

Број предмета: 073-14-2369/2019-02 од 15. 1. 2020. године

3.3 КОЈИМ ПОДАЦИМА ЛИЦЕ ИМА ПРАВО ПРИСТУПА У ПОСТУПКУ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА У ВЕЗИ СА ОБРАДОМ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

У поступку остваривања права у вези са обрадом података о личности физичко лице може да оствари право на приступ само оним подацима о личности који се на њега односе.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужила АА је поднела притужбу Поверенику против Института за здравствену заштиту деце и омладине Војводине као руковолаца података због повреде права на приступ подацима наводећи да руковалац није у целости поступио по њеном поднетом захтеву јер јој није доставио копију „одлуке директора Института о организовању запослених Института за обрачунато вештачење и број тарифног става из прегледа тарифа накнада које Институт примењује у раду ради остваривања прихода од продаје добара и услуга од стране тржишних организација“.

Изјашњавајући се на наводе из притужбе, руковалац података је навео да је поступио по захтеву и доставио притужили податке који се на њу односе.

Увидом у списе предмета је утврђено да је АА поднела руковолацу података захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности, позивајући се на одредбу члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности, којим је тражила информацију о обради података о личности и копију података, односно копију фактуре за уплаћено судско вештачење, назив и број књиговодственог конта на који је уплата раскњижена, као и копију одлуке Института по коме уплаћена средства представљају накнаду за услуге Институту.

Поступајући по поднетом захтеву, руковалац података доставио је притужили обавештење у коме је наведено да је правни основ обраде података налог за вештачење Основног суда у П. у предмету П. број XXX; да је број конта на који је уплата раскњижена 7421211, назив: приход од продаје добара и услуга од стране тржишних организација.

Одредбом члана 1. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да се овим законом уређује право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности и слободан проток таквих података, начела обраде, права лица на које се подаци односе, обавезе руковалаца и обрађивача података о личности, кодекс поступања, пренос података о личности у друге државе и међународне организације, надзор над спровођењем овог закона, правна средства, одговорност и казне у случају повреде права физичких лица у вези са обрадом података о личности, као и посебни случајеви обраде.

Одредбом члана 21. став 1. Закона о заштити података о личности је, између осталог, прописано да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права прописаних овим законом, на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин; ставом 3. да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације о поступању на основу захтева без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева; ставом 4. је прописано да, ако руковалац не поступи по захтеву лица на које се подаци односе, дужан је да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Повереник налази да притужба поднета због повреде права на приступ подацима о личности није основана. Ово из разлога што је чланом 4. Закона о заштити података о личности прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног економског, културног и друштвеног идентитета, па, сходно томе, притужила у поступку остваривања права у вези са обрадом података о личности може да оствари право на приступ оним подацима о личности који се на њу односе. Како одлука директора Института о организовању запослених Института за обрачунато вештачење и број тарифног става из прегледа тарифа накнада које Институт примењује у раду ради остваривања прихода од продаје добара и услуга од стране тржишних организација, није податак о личности притужилије, то је на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, донето решење да притужба није основана.

3.4 ДА ЛИ БИ ОРГАН ЈАВНЕ ВЛАСТИ ПОСТУПИО СУПРОТНО ОДРЕДБАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ АКО БИ, ПОСТУПАЈУЋИ ПО ЗАХТЕВУ ЗА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА, УЗ ОСТАЛЕ ПОДАТКЕ, ТРАЖИОЦУ ОМОГУЋИО ПРИСТУП И ТРАЖЕНИМ ПОДАЦИМА О ИМЕНУ И ПРЕЗИМЕНУ ОДРЕЂЕНОГ ФИЗИЧКОГ ЛИЦА?

Чланом 89. Закона о заштити података о личности утврђено је да информације од јавног значаја које садрже податке о личности могу бити учињене доступним тражиоцу информација од стране органа власти на начин којим се обезбеђује да се право јавности да зна и право на заштиту података о личности могу остварити заједно, у мери прописаној законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја и тим законом.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА

Надлежност Повереника у поступку остваривања права на приступ информацијама од јавног значаја утврђена је одредбама члана 35. став 1. тачка 5) Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), према којима је Повереник другостепени орган у том поступку.

Стога, Повереник не може унапред да се изјашњава о поступању органа власти по примљеним захтевима за приступ информацијама од јавног значаја, пошто би на тај начин прејудуцирао своју одлуку у евентуалном поступку по жалби тражиоца информације, па ће мишљење овог органа бити искључиво начелне природе.

Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), поред осталог, утврђено је: да је информација од јавног значаја информација којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, а односи се на све оно о чему јавност има оправдан интерес да зна (члан 2. став 1. Закона); да је оправдан интерес јавности да зна законска претпоставка (члан 4. истог закона); да право на приступ информацијама има свако (чл. 5. и 6. Закона); да је ограничење права на приступ информацијама од јавног значаја изузетак до којег може доћи када је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону (члан 8. Закона), а одредбама чл. 9. и 14. утврђени су интереси и права чије угрожавање, односно повређивање, може бити легитиман разлог ограничења права на приступ информацијама од јавног значаја (живот,

здравље, сигурност или које друго важно добро неког лица, вођење правно уређеног поступка, национална и јавна безбедност, службена, пословна или друга тајна, право на приватност и др.).

Сходно наведеном, ниједна информација којом располаже орган јавне власти није по самом Закону, апсолутно, изузета од права на приступ информацијама од јавног значаја, већ орган јавне власти који располаже одређеном информацијом од јавног значаја, у поступку по захтеву за остваривање права на приступ тој информацији, има обавезу да спроведе тзв. тест јавног интереса из члана 8. Закона, после чега, уколико утврди: да је један од интереса набројаних у Закону (чл. 9. или 14.) супротстављен интересу јавности да зна, да би приступом информацији супротстављени интерес био озбиљно повређен и да је у демократском друштву неопходна заштита супротстављеног интереса, те да потреба заштите супротстављеног интереса претеже над интересом јавности да зна, може ограничити право на приступ тој информацији.

Податак о личности, као информација од јавног значаја, може бити учињен доступним јавности сагласно члану 14. Закона, тј. ако је лице на то пристало; ако се ради о личности, појави или догађају од интереса за јавност, а нарочито ако се ради о носиоцу државне или политичке функције и ако је информација важна с обзиром на функцију коју то лице врши или ако се ради о лицу које је својим понашањем, нарочито у вези са приватним животом, дало повода за тражење информације.

Даље, како право јавности да зна не би било ограничено у већој мери од оне која је неопходна ради заштите другог легитимног права или интереса из чл. 9. или 14. Закона, чланом 12. истог закона утврђено је да у случају када документ, који садржи тражену информацију, садржи и друге информације, у које орган власти није дужан да омогући увид тражиоцу, орган ће, пре стављања документа на увид тражиоцу, такве информације заштитити и учинити их недоступним јавности, односно извршити њихово раздвајање.

Имајући у виду наведено, орган јавне власти који поступа по поднетом захтеву за приступ информацијама од јавног значаја дужан је да води рачуна о томе да ли у конкретном случају постоји неки од Законом утврђених разлога за ограничење права, па ако оцени да такав разлог постоји, треба да утврди да ли су испуњени Законом прописани услови за ограничење права, као и да ли се разлог и услови ограничења права односе на све тражене информације или само на неке од тих информација. У зависности од чињеница и околности које утврди орган јавне власти ће: омогућити тражиоцу приступ свим траженим информацијама; омогућити приступ издвојеним информацијама, док ће остале заштитити; или одбити захтев.

С тим у вези треба имати у виду и то да, сагласно члану 89. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), информације од јавног значаја које садрже податке о личности могу бити учињене доступним тражиоцу информације од стране органа власти на начин којим се обезбеђује да се право јавности да зна и право на заштиту података о личности могу остварити заједно, у мери прописаној законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја и Законом о заштити података о личности.

Број предмета: 073-01-2406/2020-02 од 23. 11. 2020. године

4. РУКОВАЛАЦ/ОБРАЂИВАЧ

4.1 ДА ЛИ СУ АДВОКАТИ РУКОВАОЦИ ИЛИ ОБРАЂИВАЧИ ПОДАТАКА КОЈЕ ОБРАЂУЈУ У ЊИХОВОМ ПОСЛОВАЊУ?

Пружање правне помоћи у смислу члана 2. став 1. Закона о адвокатури обухвата различите послове у оквиру адвокатске делатности, као што су давање усмених и писмених правних савета и мишљења, заступање и одбрана физичких и правних лица, као и обављање других послова правне помоћи у име и за рачун домаћег или страног физичког или правног лица.

Стога, својство које адвокат има у одређеном случају обраде података о личности зависи од конкретне услуге за коју је адвокат ангажован у циљу пружања правне помоћи и може да се одреди тек након утврђивања релевантних околности конкретног случаја.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Чланом 4. тач. 8) и 9) Закона о заштити података о личности је прописано да је руковалац физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, а да је обрађивач физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковаоца.

Руковалац је тај који је одговоран за примену свих начела обраде и мора бити у могућности да предочи њихову примену (члан 5. став 2. Закона).

Ако два или више руковаоца заједнички одређују сврху и начин обраде, они се сматрају заједничким руковаоцима (члан 43. став 1. Закона).

Са друге стране, сагласно члану 45. став 1. Закона, ако се обрада врши у име руковаоца, руковалац може да одреди као обрађивача само оно лице или орган власти који у потпуности гарантује примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, на начин који обезбеђује да се обрада врши у складу са одредбама овог закона и да се обезбеђује заштита права лица на које се подаци односе.

Обрада од стране обрађивача мора бити уређена уговором или другим правно обавезујућим актом, који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, који обавезује обрађивача према руковаоцу и који уређује предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, као и права и обавезе руковаоца (члан 45. став 3. Закона).

У ставу 4. истог члана Закона прописано је да се уговором или другим правно обавезујућим актом из става 3. овог члана прописује

да је обрађивач дужан да, између осталог, обрађује податке о личности само на основу писмених упутстава руковаоца, укључујући и упутство у односу на преношење података о личности у друге државе или међународне организације, осим ако је обрађивач законом обавезан да обрађује податке; обезбеди да се физичко лице које је овлашћено да обрађује податке о личности обавезало на чување поверљивости података или да то лице подлеже законској обавези чувања поверљивости података; поштује услове за поверавање обраде другом обрађивачу; после окончања уговорених радњи обраде, а на основу одлуке руковаоца, избрише или врати руковаоцу све податке о личности и избрише све копије ових података, осим ако је законом прописана обавеза чувања података и друго.

Даље указујемо на то да се обрада података о личности уређује не само Законом о заштити података о личности, већ и другим, тзв. посебним законима, а што руковаоци, односно обрађивачи морају имати у виду када обрађују податке о личности приликом свог пословања.

Сагласно члану 2. Закона о адвокатури („Службени гласник РС“, бр. 31/2011 и 24/2012 – одлука УС) адвокатура је независна и самостална служба пружања правне помоћи физичким и правним лицима, а самосталност и независност адвокатуре остварује се: 1) самосталним и независним обављањем адвокатуре; 2) правом странке на слободан избор адвоката; 3) организовањем адвоката у Адвокатску комору Србије и адвокатске коморе у њеном саставу, као самосталне и независне организације адвоката; 4) доношењем општих аката од стране адвокатских комора; 5) одлучивањем о пријему у адвокатуру и о престанку права на бављење адвокатуром.

Пружање правне помоћи из члана 2. став 1. наведеног закона обухвата различите послове у оквиру адвокатске делатности, као што су давање усмених и писмених правних савета и мишљења, заступање и одбрану физичких и правних лица, као и обављање других послова правне помоћи у име и за рачун домаћег или страног физичког или правног лица.

Стога, у зависности од конкретне услуге за коју је адвокат ангажован у циљу пружања правне помоћи, може да се одреди својство адвоката у обради података о личности.

Имајући у виду наведено, када адвокат обрађује податке о личности својих запослених или клијената, исти је руковалац у односу на те податке.

Даље, када обрађује податке о личности трећих лица приликом заступања лица пред судовима или другим органима, имајући у виду самосталност и независност адвокатуре као службе и уређеност исте, адвокат је по правилу самостални руковалац.

У погледу других видова правне помоћи не може се искључити могућност да адвокат у односу на неку конкретну обраду података о личности буде заједнички руковалац или обрађивач. Његово својство у обради података о личности, како је наведено, зависи од природе обраде, као и конкретних послова поводом обраде података о личности које адвокат врши.

Указујемо на то да наведено не утиче на самосталност и независност адвокатуре како је дефинисана Уставом Републике Србије и уређена Законом о адвокатури и Кодексом професионалне етике адвоката.

Број предмета: 073-14-1921/2019-02 од 30. 12. 2019. године

4.2 ДА ЛИ СУ ПРИВРЕДНА ДРУШТВА, КОЈА ОБАВЉАЈУ ПОСЛОВЕ РЕВИЗИЈЕ И РАЧУНОВОДСТВА, У ЊИХОВОМ ОДНОСУ ПРЕМА КЛИЈЕНТИМА КОЈИМА ПРУЖАЈУ УСЛУГЕ, РУКОВОДИЛИ ИЛИ ОБРАЂИВАЧИ И ДА ЛИ ПОСТОЈИ ОБАВЕЗА ДРУШТВА КОЈЕ ПРУЖА РАЧУНОВОДСТВЕНЕ УСЛУГЕ ДА ИЗВРШИ ПРОЦЕНУ УТИЦАЈА РАДЊИ ОБРАДЕ НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ПРИ ОБРАДИ ПОСЕБНИХ ВРСТА ПОДАТАКА, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 54. СТАВ 4. ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Својство сваког од учесника у одређеном случају обраде података о личности зависи од околности тог случаја и обавеза је самих учесника да применом релевантних одредаба Закона о заштити података о личности то својство одреде, док би Повереник, као орган надлежан за надзор над спровођењем Закона, свој став о том питању могао да заузме само у неком од поступака чије је вођење у његовом делокругу (поступак инспекцијског надзора, поступак по притужби и др.).

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Чланом 4. тач. 8) и 9) Закона о заштити података о личности је прописано да је руковалац физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, а да је обрађивач физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковаоца.

Руковалац је тај који је одговоран за примену свих начела обраде и мора бити у могућности да предочи њихову примену (члан 5. став 2. Закона).

Ако два или више руковаоца заједнички одређују сврху и начин обраде, они се сматрају заједничким руковаоцима (члан 43. став 1. Закона).

Са друге стране, сагласно члану 45. став 1. Закона, ако се обрада врши у име руковаоца, руковалац може да одреди као обрађивача само оно лице или орган власти који у потпуности гарантује примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, на начин који обезбеђује да се обрада врши у складу са одредбама овог закона и да се обезбеђује заштита права лица на које се подаци односе.

Обрада од стране обрађивача мора бити уређена уговором или другим правно обавезујућим актом, који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, који обавезује обрађивача према руковаоцу и који уређује предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, као и права и обавезе руковаоца (члан 45. став 3. Закона).

Имајући у виду наведено, уколико је привредно друштво које се бави ревизијом и рачуноводством независно и самостално у пружању услуга за које је ангажовано и на било који начин одређује сврху или начин обраде или су сврха или начин обраде уређени законом, исто друштво би се онда сматрало руковаоцем у смислу Закона о заштити података о личности.

Са друге стране, уколико привредно друштво које је у питању поступа по упутствима клијента и врши обраду података приликом пружања услуга клијенту, сагласно уговору закљученим са клијентом, чиме извршава своју уговорну или законску обавезу, исти се сматра обрађивачем у односу на конкретну обраду.

Указујемо на то да је дефинисање својства учесника у одређеном поступку обраде података у сваком појединачном случају посао тих лица, па Повереник, као надзорни орган, не може то да учини за конкретне ситуације по захтевима за мишљење, већ само у поступку инспекцијског надзора или поступку по притужби лица које сматра да је обрада података о његовој личности извршена супротно одредбама Закона о заштити података о личности.

Даље, у вези с Вашим питањем које се односи на процену утицаја, уколико се конкретно привредно друштво сматра руковаоцем, указујемо на то да је чланом 54. став 1. Закона прописано да, ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, руковалац је дужан да пре него што започне са обрадом изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

У ставу 4. истог члана Закона прописано је да се процена утицаја из става 1. овог члана обавезно врши у случају: 1) систематске и свеобухватне процене стања и особина физичког лица која се врши помоћу аутоматизоване обраде података о личности, укључујући и профилисање, на основу које се доносе одлуке од значаја за правни положај појединца или на сличан начин значајно утичу на њега; 2) обраде посебних врста података о личности из члана 17. став 1. и члана 18. став 1. или података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. овог закона, у великом обиму; 3) систематског надзора над јавно доступним површинама у великој мери.

За обавезно вршење процене утицаја у смислу члана 54. став 4. тачка 2) Закона потребно је да се обрада посебних врста података о личности или података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима врши у великом обиму.

Приликом одређивања да ли је у питању обрада „великог броја лица“ или обрада која се врши „у великом обиму“ требало би узети у обзир следеће: број лица чији се подаци обрађују у односу на њихов удео у релевантном становништву; број и обим података који се обрађују; дужину трајања радњи обраде; географску покривеност на којој се врши обрада и слично.

Број предмета: 073-14-2406/2019-02 од 27. 12. 2019. године

4.3 ДА ЛИ ЛИЦЕ ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА МОЖЕ БИТИ СТРАНИ ДРЖАВЉАНИН КОЈИ НЕМА БОРАВИШТЕ У СРБИЈИ; ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ ДА ПОРЕД ПОДАТАКА О ЛИЦУ ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА ПРИЈАВИМО ПОВЕРЕНИКУ И ПОДАТКЕ О ОСОБИ ЗА КОНТАКТ, КОЈА ЈЕ ЗАПОСЛЕНА У ПРЕДСТАВНИШТВУ И ПРУЖАЛА БИ СВУ ПОТРЕБНУ ПОМОЋ ЛИЦУ ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ЗАКОНА И ДА ЛИ ЈЕ ЗА РЕГИСТРАЦИЈУ ЛИЦА ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА ПОТРЕБНО ДОСТАВИТИ И ФОРМАЛНУ ОДЛУКУ МАТИЧНОГ ДРУШТВА О ОДРЕЂИВАЊУ ЛИЦА ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА?

Услови за одређивање лица за заштиту података о личности и обавезе руковаоца/обрађивача у вези са објављивањем и достављањем Поверенику контакт података тог лица утврђени су одредбама члана 56. Закона о заштити података о личности. Чињеница да се ради о страном држављанину и/или особи која нема боравиште на територији Републике Србије сама по себи не представља сметњу да та особа буде одређена за лице за заштиту података о личности, уколико је та особа у могућности да

ефикасно обавља задатке утврђене одредбама Закона о заштити података о личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) не прописује услов у вези са држављанством и боравиштем лица за заштиту података о личности.

Међутим, овај закон у члану 56. став 8. прописује да се лице за заштиту података о личности одређује на основу његових стручних квалификација, а нарочито стручног знања и искуства у области заштите података о личности, као и способности за извршавање обавеза из члана 58. овог закона.

Обавезе лица за заштиту података о личности су прописане одредбама члана 58. Закона о заштити података о личности, па тако ово лице има најмање обавезу да: 1) информише и даје мишљење руковооцу или обрађивачу, као и запосленима који врше радње обраде о њиховим законским обавезама у вези са заштитом података о личности; 2) прати примену одредби овог закона, других закона и интерних прописа руковооца или обрађивача који се односе на заштиту података о личности, укључујући и питања поделе одговорности, подизања свести и обуке запослених који учествују у радњама обраде, као и контроле; 3) даје мишљење, када се то затражи, о процени утицаја обраде на заштиту података о личности и прати поступање по тој процени, у складу са чланом 54. овог закона; 4) сарађује са Повереником, представља контакт тачку за сарадњу са Повереником и саветује се са њим у вези са питањима која се односе на обраду, укључујући и обавештавање и прибављање мишљења из члана 55. овог закона.

Руковаоци сами цене испуњеност услова приликом одређивања лица за заштиту података о личности, а у том поступку потребно је водити рачуна да се наведено лице именује на основу стручних квалификација и нарочито стручног знања и искуства у области заштите података о личности, као и способности да извршава своје задатке.

Такође, лица на које се подаци односе могу се обратити лицу за заштиту података о личности у вези са свим питањима која се односе на обраду својих података о личности, као и у вези са остваривањем својих права прописаних овим законом (члан 57. став 6. Закона). Лице за заштиту података о личности може да обавља друге послове и извршава друге обавезе, а руковалац или обрађивач дужни су да обезбеде да извршавање других послова и обавеза не доведе лице за заштиту података о личности у сукоб интереса (члан 57. став 8. Закона).

Дакле, руковаоци могу одредити као лице за заштиту података о личности само оно физичко лице које испуњава услове прописане

одредбама Закона о заштити података о личности, а приликом одређивања овог лица потребно је водити рачуна и о томе да то лице мора бити у могућности да извршава законом прописане обавезе, имајући у виду притом и одредбе других прописа које могу бити релевантне у зависности од околности у сваком конкретном случају.

Одредбом члана 56. став 5. Закона о заштити података о личности прописано је да група привредних субјеката може одредити заједничко лице за заштиту података о личности, под условом да је ово лице једнако доступно сваком члану групе. Појам доступности односи се првенствено на могућност адекватног извршавања задатака лица за заштиту података о личности, као тачке за контакт, како унутар саме организације тако и за лица о чијим подацима је реч, као и за надзорно тело. Под појмом „група привредних субјеката“, у смислу одредбе члана 4. тачка 20) Закона о заштити података о личности подразумева се група повезаних привредних субјеката, у складу са законом којим се уређује повезивање привредних субјеката.

Дакле, приликом одређивања лица за заштиту података у сваком конкретном случају мора се водити рачуна о томе да лице мора бити у могућности да ефикасно обављања задатке утврђене одредбама Закона о заштити података о личности, као и евентуалним другим обавезама утврђеним посебним законима који се могу примењивати у зависности од околности у сваком конкретном случају.

У погледу питања које се тиче „регистрације“ лица за заштиту података о личности указујемо да је сагласно одредбама члана 56. ст. 10–12. Закона о заштити података о личности руковалац/обрађивач дужан да објави контакт податке лица за заштиту података о личности и достави их Поверенику који води евиденцију лица за заштиту података о личности.

Дакле, руковаоци/обрађивачи имају обавезу одређивања само једног лица за заштиту података о личности и објављивања његових контакт података, при чему наведено не искључује могућност формирања тима стручњака за заштиту података који би из организационих или неких других практичних разлога пружали подршку лицу одређеном за заштиту података о личности.

Такође, обавеза достављања Поверенику контакт података о лицу за заштиту података односи се само на једно именовано лице, дакле не и на евентуално друга лица која овом лицу помажу у обављању његових послова. Такође, Законом о заштити података о личности није утврђена обавеза достављања Поверенику и „формалне“ одлуке руковаоца/обрађивача о именовању овог лица.

4.4 ДА ЛИ ПИСАНЕ ОДГОВОРЕ НА КОНКРЕТНА ПИТАЊА ОРГАНИЗАЦИОНИХ ЈЕДИНИЦА У ОКВИРУ ДРЖАВНОГ ОРГАНА, КОЈА СЕ ТИЧУ ПОЈЕДИНИХ ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ, ПОТПИСУЈЕ РУКОВОДИЛАЦ ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЈЕДИНИЦЕ У КОЈОЈ ЈЕ ЛИЦЕ ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗАПОСЛЕНО, РУКОВОДИЛАЦ ДРЖАВНОГ ОРГАНА ИЛИ САМО ЛИЦЕ ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Акте које приликом извршавања својих обавеза прописаних Законом о заштити података о личности и у границама Законом датих овлашћења сачињава лице за заштиту података о личности потписује само то лице.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Правни положај лица за заштиту података о личности уређен је одредбама чл. 56–58. Закона о заштити података о личности, којима је, поред осталог, утврђено да је орган власти дужан да одреди лице за заштиту података о личности; да је руковалац/обрађивач дужан да обезбеди независност лица за заштиту података о личности у извршавању његових обавеза; да је лице за заштиту података о личности за извршавање обавеза прописаних наведеним законом непосредно одговорно руководиоцу руковоаоца/обрађивача итд.

Полазећи од наведеног, мишљења смо да акте које сачињава лице за заштиту података о личности у извршавању својих, Законом прописаних, обавеза и у границама Законом датих овлашћења потписује само то лице.

Поводом Вашег другог питања, које се односи на „начин на који је потребно документовати“ да је са одговорима лица за заштиту података о личности, датим организационим јединицама у оквиру државног органа, упознат руководилац државног органа, обавештавамо вас да је то ствар унутрашњег уређења и организације рада самог органа.

Број предмета: 073-14-2342/2019-02 од 16. 12. 2019. године

4.5 С ОБЗИРОМ НА ТО ДА СМО, У СКЛАДУ СА ПРЕТХОДНИМ ЗАКОНОМ О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ, ПОВЕРЕНИКУ ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ДОСТАВИЛИ ЕВИДЕНЦИЈУ О ЗБИРКАМА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЈЕ ОБРАЂУЈЕМО НА ОСНОВУ ОБАВЕЗА ПРОПИСАНИХ ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ, ДА ЛИ ПОСТОЈИ ДОДАТНА ОБАВЕЗА ФОРМИРАЊА НОВЕ ИНТЕРНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ У СКЛАДУ СА НОВИМ ЗАКОНОМ О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Чињеница да је руковалац, у складу са одредбама раније важећег Закона о заштити података о личности Поверенику доставио евиденцију о збирци података коју је успоставио, није од значаја за законитост обраде података о личности у смислу сада важећег Закона о заштити података о личности, а руковалац је дужан да успостави и води евиденцију о радњама обраде у складу са одредбама члана 47. потоњег закона.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Обавеза вођења евиденција радњи обраде и садржина ове евиденције уређена је одредбама члана 47. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18). Наиме, наведене евиденције дужан је да води руковалац и његов представник ако је одређен, а о радњама обраде за које је одговоран и која садржи следеће информације о: 1) имену и контакт подацима руковаоца, заједничких руковаоца, представника руковаоца и лица за заштиту података о личности, ако они постоје, односно ако су одређени; 2) сврси обраде; 3) врсти лица на које се подаци односе и врсти података о личности; 4) врсти прималаца који-ма су подаци о личности откривени или ће бити откривени, укључујући и примаоце у другим државама или међународним организацијама; 5) преносу података о личности у друге државе или међународне организације, укључујући и назив друге државе или међународне организације, као и документе о примени мера заштите ако се подаци преносе у складу са чланом 69. став 2. овог закона, ако се такав пренос података о личности врши; 6) року после чијег истека се бришу одређене врсте података о личности, ако је такав рок одређен; 7) општем опису мера заштите из члана 50. став 1. овог закона, ако је то могуће. Такође, и обрађивач је дужан да води евиденцију о свим врстама радњи обраде које се врше у име руковаоца, а сагласно одредби члана 47. став 4. Закона.

Такође, и обрађивач је дужан да води евиденцију о свим врстама радњи обраде које се врше у име руковаоца, а сагласно одредби члана 47. став 4. Закона.

Обавеза вођења наведених евиденција не примењује се на привредне субјекте и организације у којима је запослено мање од 250 лица, осим ако 1) обрада коју врше може да проузрокује висок ризик по права и слободе лица на које се подаци односе; 2) обрада није повремена; 3) обрада обухвата посебне врсте података о личности из члана 17. став 1. овог закона или податке о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности из члана 19. овог закона.

Напомињемо да су почетком примене новог Закона о заштити података о личности дана 22. 8. 2019. године за руковооце података престале обавезе које су проистицале из примене старог Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, бр. 97/08, 104/09 – др. закон, 68/12 – одлука УС и 107/12), укључујући и обавезу достављања Поверенику обавештења о намери успостављања збирке података, пре започињања обраде, односно успостављања збирке података (члан 49. старог закона) и обавезу достављања Поверенику евиденција о збиркама података, односно о променама у тим евиденцијама (члан 51. став 1. старог закона).

Број предмета: 073-14-1459/2019-02 од 25. 9. 2019. године

4.6 ДА ЛИ ЈЕ ПРАВНО ЛИЦЕ – РУКОВАЛАЦ, КОЈИ ЗАПОШЉАВА МАЊЕ ОД 250 ЛИЦА, А ВРШИ СТАЛНУ ОБРАДУ ПОДАТАКА (О СВОЈИМ ЗАПОСЛЕНИМА, О ЕКСТЕРНО АНГАЖОВАНИМ ЛИЦИМА, О ЛИЦИМА КОЈА МУ СЕ ОБРАТЕ ПО УПИТУ) ПРЕКО ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦЕ, ДУЖНО ДА ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈУ НА НАЧИН ПРОПИСАН ЧЛАНОМ 47. СТАВ 1. ЗАКОНА?

Сагласно одредбама члана 47. став 9. Закона о заштити података о личности обавеза вођења евиденције о радњама обраде не примењује се на привредне субјекте и организације у којима је запослено мање од 250 лица, осим ако: 1) обрада коју врше може да проузрокује висок ризик по права и слободе лица на које се подаци односе; 2) обрада није повремена; 3) обрада обухвата посебне врсте података о личности из члана 17. став 1. тог закона или податке о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности из члана 19. истог закона.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Обавеза вођења евиденција радњи обраде и садржина ове евиденције уређена је одредбама члана 47. Закона о заштити података о личности.

Обавеза вођења наведених евиденција не примењује се на привредне субјекте и организације у којима је запослено мање од 250 лица, осим ако: 1) обрада коју врше може да проузрокује висок ризик по права и слободе лица на које се подаци односе; 2) обрада није повремена; 3) обрада обухвата посебне врсте података о личности из члана 17. став 1. овог закона или податке о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности из члана 19. овог закона.

Дакле, број запослених који не прелази 250 лица у одређеном привредном субјекту није једини услов који треба да буде испуњен за ослобађање привредног субјекта од ове законске обавезе, већ је потребно да буде испуњен и неки од додатних услова прописаних овом одредбом, а који се односе на процењени ризик по права и слободе лица, учесталост обраде и врсту података о личности који се обрађују у оквиру пословања одређене организације.

Ово конкретно значи да и у ситуацији када је реч о привредном субјекту који има број запослених мањи од 250, али обавља неку редовну обраду података о личности нпр. како сте навели, о екстерно ангажованим лицима, дакле није реч о повременој обради (не дешава се ретко), таква компанија не би могла бити изузета из обавезе вођења евиденција о обради. Исто правило важило би и у ситуацији када мања компанија обрађује нпр. податке о здравственом стању, политичком мишљењу, верском уверењу или било које друге посебне врсте података о личности наведене у члану 17. став 1. Закона о заштити података о личности, дакле и у том случају нема места примени изузетка од обавезе вођења евиденције.

Посебно истичемо да евиденција радњи обраде представља веома корисно средство које би требало да служи и за процену утицаја било које обраде података о личности која се врши у оквиру конкретне организације, а такође је и битно средство помоћу којих руковооци и обрађивачи могу да предоче своју усаглашеност са Законом о заштити података о личности, између осталог и Поверенику у случају евентуалног поступка пред овим органом. Такође, њихово вођење доприноси и остварењу начела „одговорности за поступање“ (члан 5. став 2. Закона), те је свакако корисно да организације имају ове евиденције.

Број предмета: 073-14-1788/2019-02 од 21. 10. 2019. године

4.7 ДА ЛИ ЗАКОН О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ОБАВЕЗУЈЕ РУКОВООЦА ДА ИЗВРШИ ПРОЦЕНУ УТИЦАЈА НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗА РАДЊЕ ОБРАДЕ КОЈЕ ЈЕ ЗАПОЧЕО ПРЕ ПОЧЕТКА ПРИМЕНЕ ТОГ ЗАКОНА?

У случају када је радња обраде података о личности започета пре почетка примене Закона о заштити података о личности,

руковалац нема обавезу да изврши процену утицаја обраде на заштиту података о личности, али је дужан да, у складу са чланом 41. наведеног закона, континуирано предузима одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би обезбедио да се обрада врши у складу са тим законом и био у могућности да то предочи, узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сагласно члану 54. став 1. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, руковалац је дужан да пре него што започне са обрадом изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Ставом 4. истог члана Закона прописано је да се процена утицаја обавезно врши у случају: 1) систематске и свеобухватне процене стања и особина физичког лица која се врши помоћу аутоматизоване обраде података о личности, укључујући и профилисање, на основу које се доносе одлуке од значаја за правни положај појединца или на сличан начин значајно утичу на њега; 2) обраде посебних врста података о личности из члана 17. став 1. и члана 18. став 1. или података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима из члана 19. овог закона, у великом обиму; 3) систематског надзора над јавно доступним површинама у великој мери.

Такође, ставом 12. истог члана Закона прописано је да ако се посебним законом прописују поједине радње обраде, односно групе радњи обраде, а обрада се врши у складу са чланом 12. став 1. тачка 3) или тачка 5) овог закона, па је процена утицаја на заштиту података о личности већ извршена у оквиру опште процене утицаја приликом доношења закона, ст. 1–9. овог члана се не примењује, осим ако се утврди да је неопходно извршити нову процену.

Сагласно овлашћењу из члана 54. став 5. Закона Повереник је донео Одлуку о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

Уколико је, међутим, радња обраде података започета пре почетка примене Закона о заштити података о личности, руковалац нема обавезу да изврши процену утицаја, али је дужан да, у складу

са чланом 41. Закона, континуирано предузима одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би обезбедио да се обрада врши у складу са тим законом и био у могућности да то предочи, узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица.

Број предмета: 073-14-1011/2020-02 од 23. 3. 2020. године

4.8 ДА ЛИ СУ ПРИВРЕДНА ДРУШТВА У ОБАВЕЗИ ДА ПРИЛИКОМ ЗАКЉУЧЕЊА УГОВОРА О РАДУ (У СВРХУ ПРИЈЕМА ЛИЦА У РАДНИ ОДНОС) ТИМ ЛИЦИМА ПРУЖЕ ИНФОРМАЦИЈЕ У СМISЛУ ЧЛ. 23. И 24. ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Послодавац, као и други руковоаци, подлеже обавези да лицу на које се односе подаци које обрађује пружи информације из члана 23, односно члана 24. Закона о заштити података о личности, чиме се манифестује начело законитости, поштења и транспарентности обраде из члана 5.став 1. тачка 1) Закона.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сагласно одредби члана 91. Закона о заштити података о личности, на обраду у области рада и запошљавања примењују се одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредби овог закона.

Одредбама члана 23. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је да ако се подаци о личности прикупљају од лица на које се односе, руковалац је дужан да у тренутку прикупљања података о личности том лицу пружи прописани сет информација: о идентитету и контакт подацима руковаоца, као и његовог представника, ако је он одређен; контакт податке лица за заштиту података о личности, ако је оно одређено; о сврси намеравање обраде и правном основу за обраду; о постојању легитимног интереса руковаоца или треће стране, ако се обрада врши на основу члана 12. став 1. тачка 6) овог закона; о примаоцу, односно групи прималаца података о личности, ако они постоје; о чињеници да руковалац намерава да изнесе податке о личности у другу државу или међународну организацију и др. Такође, уз ове информације руковалац је дужан да пружи лицу и прописане додатне информације (члан 23. став 2) које могу бити неопходне у

конкретном случају да би се обезбедила поштена и транспарентна обрада у односу на то лице.

Одредбом става 4. истог члана прописано је да ако је лице на које се подаци односе већ упознато са неком од информација из ст. 1–3. овог члана, руковалац нема обавезу пружања тих информација.

Даље је одредбама члана 24. ст. 1–4. Закона прописан сет информација које је руковалац дужан да пружи лицу у ситуацији када се подаци не прикупљају од лица на које подаци односе, и то: 1) у разумном року после прикупљања података о личности, а најкасније у року од 30 дана, узимајући у обзир све посебне околности обраде; 2) најкасније приликом успостављања прве комуникације, ако се подаци о личности користе за комуникацију са лицем на које се односе; 3) најкасније приликом првог откривања података о личности, ако је предвиђено откривање података о личности другом примаоцу.

Сагласно одредби члана 24. став 5. Закона руковалац није дужан да лицу на које се односе подаци о личности пружи информације из ст. 1–4. овог члана ако: 1) лице на које се подаци о личности односе већ има те информације; 2) је пружање таквих информација немогуће или би захтевало несразмеран утрошак времена и средстава, а нарочито у случају обраде у сврхе архивирања у јавном интересу, у сврхе научног или историјског истраживања, као и у статистичке сврхе, ако се примењују услови и мере из члана 92. став 1. овог закона или ако је вероватно да би извршење обавеза из става 1. овог члана онемогућило или битно отежало остваривање сврхе обраде, а у тим случајевима руковалац је дужан да предузме одговарајуће мере заштите права и слобода, као и легитимних интереса лица на које се подаци односе, што укључује и јавно објављивање информација; 3) је прикупљање или откривање података о личности изричито прописано законом којим се обезбеђују одговарајуће мере заштите легитимних интереса лица на које се подаци односе; 4) се поверљивост података о личности мора чувати у складу са обавезом чувања професионалне тајне која је прописана законом.

Дакле и послодавац као руковалац подлеже обавези информисања лица на које се подаци односе у складу са одредбама чл. 23. и 24. Закона о заштити података о личности, а у случајевима прописаним наведеним одредбама може бити ослобођен ове обавезе.

Број предмета: 073-14-1368/2019-02 од 9. 11. 2019. године

4.9 ДА ЛИ ПРИВРЕДНО ДРУШТВО МОЖЕ, СЛАЊЕМ ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОРУКЕ, ДА ОБАВЕСТИ КУПЦЕ О НАМЕРИ ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ У СВРХУ ДОСТАВЉАЊА ОБАВЕШТЕЊА О ЊИХОВИМ ПРОИЗВОДИМА И ДА ИМ ПОШАЉЕ УПИТ ДА ДАЈУ САГЛАСНОСТ ЗА ПРИМАЊЕ ТИХ ОБАВЕШТЕЊА?

Услови за обраду података о личности у сврху директног оглашавања нису прописани Законом о заштити података о личности већ Законом о електронској трговини, који у члану 8. прописује да је слање комерцијалне поруке електронским путем, а које подразумева сваки облик комуникације у циљу промовисања робе, услуга или пословног угледа правног или физичког лица које обавља регистровану делатност, дозвољено само уз претходни пристанак лица коме је таква врста поруке намењена, као и да је пружалац услуге дужан да редовно проверава и прихвата опозив пристанка који упућује лице које не жели да прима такве комерцијалне поруке.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Обрада података о личности уређује се не само Законом о заштити података о личности, већ и другим, тзв. посебним законима, а што конкретно привредно друштво као руковалац мора имати у виду када обрађује податке о личности приликом свог пословања.

С тим у вези, услови за дозвољену обраду у сврху директног оглашавања нису прописани Законом о заштити података о личности, већ Законом о електронској трговини („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 95/13 и 52/19), који у члану 8. прописује да је слање комерцијалне поруке електронским путем, а које подразумева сваки облик комуникације у циљу промовисања робе, услуга или пословног угледа правног или физичког лица које обавља регистровану делатност, дозвољено само уз претходни пристанак лица коме је таква врста поруке намењена, као и да је пружалац услуге дужан да редовно проверава и прихвата опозив пристанка који упућује лице које не жели да прима такве комерцијалне поруке.

Истовремено и Закон о оглашавању („Службени гласник РС“, бр. 6/16 и 52/19 – др. закон), у члану 63. прописује да је за директно оглашавање према физичким лицима потребна њихова претходна сагласност, да се сагласност која је дата у смислу става 1. овог члана може опозвати у сваком моменту, а оглашивач, односно преносилац огласне поруке мора то да омогући, као и да се директно оглашавање према физичким лицима врши у складу са правилима о оглашавању путем

средстава комуникације на даљину у складу са прописом који уређује заштиту потрошача.

Број предмета: 073-14-1843/2019-02 од 23. 10. 2019. године

4.10 ДА ЛИ СУ ЗАЈЕДНИЧКИ РУКОВАОЦИ ДУЖНИ ДА НА ТРАНСПАРЕНТАН НАЧИН УРЕДЕ МЕЂУСОБНУ ОДГОВОРНОСТ ЗА ПОШТОВАЊЕ ОБАВЕЗА ПРОПИСАНИХ ЗАКОНОМ О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Заједнички руковаоци су од читалаца дневних новина „Ало!“ који учествују у акцији поделе бесплатних специјалистичких прегледа и оперативних захвата из домена хирургије прикупљали фотокопије медицинске документације и вршили обраду података о здравственом стању који су садржани у тој документацији и који се односе на та лица:

- супротно начелу законитости и транспарентности у односу на лица на која се подаци односе, чиме су повредили одредбу из члана 5. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности;

- супротно условима за обраду тих података, чиме су повредили одредбе из члана 17. став 2. тачка 1) Закона;

- а да лицима на која се подаци односе, у тренутку прикупљања података о здравственом стању, нису пружили информације о релевантним аспектима обраде, чиме су повредили одредбе из члана 23. ст. 1–3. Закона;

- а да споразумом, на транспарентан начин, нису уредили међусобни однос у смислу одговорности за поштовање обавеза прописаних Законом, чиме су повредили одредбе члана 43. ст. 2–4. тог закона.

ИЗ ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА:

Подноситељка представке наводи да дневне новине „Ало!“ и Општа болница „Атлас“ прикупљају копије медицинске документације читалаца који учествују у акцији поделе бесплатних специјалистичких прегледа и оперативних захвата из домена хирургије.

Увидом поступку надзора, између осталог, утврђено је:

- да су читаоци сакупљали купоне и талон који су објављивани у издањима дневних новина „Ало!“ почев од 30. 12. 2019. године;

- да су читаоци на талону уписивали своје име и презиме, адресу, број телефона, број личне карте и исти потписивали како би дали пристанак да ће своје искуство након прегледа или интервенције

поделити са читаоцима „Ало!“, а у прилогу су достављали и медицинску документацију, у фотокопији;

– да у садржини огласа о бесплатним прегледима/интервенцијама „Ало и Атлас дарују здравље“ Заједнички руковаоци нису пружили информације о контакт подацима лица за заштиту података о личности, правном основу и сврси обраде (сем у делу који се односи на дељење искуства пре и после прегледа/интервенције са читаоцима дневних новина „Ало!“ на основу сагласности, тј. пристанка), о року чувања података, о постојању и начину остваривања права лица на која се подаци односе, о постојању права на опозив пристанка у било које време и о праву да се поднесе притужба Поверенику;

– да Уговором о сарадњи заједнички руковаоци нису на транспарентан начин одредили одговорност сваког од њих за поштовање обавеза прописаних одредбама ЗЗПЛ које се односе на остваривање права лица на које се подаци односе, нити су одредили лице за контакт са лицем на које се подаци односе.

Сагласно члану 4. тачка 8) ЗЗПЛ руковалац је физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другим одређује сврху и начин обраде, а чланом 43. став 1. тог закона да се заједничким руковаоцима сматрају два или више руковаоца који заједнички одређују сврху и начин обраде.

„Пристанак“ лица на које се подаци односе је свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе, како је то прописано чланом 4. тачка 12) ЗЗПЛ.

Чланом 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ је прописано да се подаци о личности, између осталог, морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“), као и да је законита обрада она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада.

Ставом 2) истог члана ЗЗПЛ је прописано да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Чланом 12. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ прописано је да је обрада података о личности законита само ако је лице на које се подаци о личности односе пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха.

Ако се обрада заснива на пристанку, како је то прописано чланом 15. став 1. ЗЗПЛ, руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности.

Ставовима 2–4. наведеног члана ЗЗПЛ даље је прописано:

„Ако се пристанак лица на које се подаци односе даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи. Део писмене изјаве који је у супротности са овим законом не производи правно дејство.

Лице на које се подаци односе има право да опозове пристанак у сваком тренутку. Опозив пристанка не утиче на допуштеност обраде која је вршена на основу пристанка пре опозива. Пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив, као и о дејству опозива. Опозивање пристанка мора бити једноставно, као и давање пристанка.

Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење.“

Када је у питању обрада података о здравственом стању, иста је забрањена сагласно члану 17. став 1. ЗЗПЛ. Изузетно, обрада наведених података је допуштена ако је лице на које се подаци односе дало изричит пристанак за обраду за једну или више сврха обраде, осим ако је законом прописано да се обрада не врши на основу пристанка, сагласно ставу 2. тачка 1) наведеног члана ЗЗПЛ.

Обавеза руковаоца да, у тренутку прикупљања података о личности од лица на које се ти подаци односе, информише та лица о свим релевантним аспектима обраде прописана је чланом 23. ЗЗПЛ, а руковацац нема ту обавезу уколико је лице на које се подаци односе већ упознато са неком од информација тог члана.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и наведене одредбе ЗЗПЛ, неспорно је да су читаоци „Ало!“, који су редакцији тих дневних новина доставили своје податке о личности, укључујући и податке о здравственом стању који су садржани у медицинској документацији, дали пристанак искључиво за једну конкретну сврху, а то је дељење искуства пре и после прегледа/интервенције у Општој болници „Атлас“ са читаоцима дневних новина „Ало!“, која је била јасно назначена и о којој су та лица на јасан начин била информисана.

За даљу обраду података о личности, у сврху коју су определили и о којој су се изјаснили у поступку надзора, заједнички руковаоци нису имали ваљан правни основ, тј. изричит пристанак у смислу члана 4. тачка 12) ЗЗПЛ (добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље), као услов за допуштеност обраде података о здравственом стању, нити су, у тренутку прикупљања података, пружили релевантне информације лицима на која се подаци односе о свим релевантним аспектима обраде.

Члан 43. ст. 2–5. прописано је:

„Заједнички руковаоци из става 1. овог члана на транспарентан начин одређују одговорност сваког од њих за поштовање обавеза прописаних овим законом, а посебно обавеза у погледу остваривања права лица на које се подаци односе и испуњавања њихових обавеза да том лицу пружи информације из чл. 23–25. овог закона.

Одговорност из става 2. овог члана уређује се споразумом заједничких руковаоца, осим ако је ова одговорност прописана законом који се примењује на руковаоце.

Споразумом из става 3. овог члана мора се одредити лице за контакт са лицем на које се подаци односе и уредити однос сваког од заједничких руковаоца са лицем на које се подаци односе.

Суштина одредби споразума из става 3. овог члана мора бити доступна лицу на које се подаци односе.“

Из наведеног разлога у предметном поступку инспекцијског надзора утврђено је да заједнички руковаоци обрађују податке супротно начелу законитости и транспарентности из чл. 5. ст. 1 тач. 1) ЗЗПЛ, да обраду података о здравственом стању врше супротно условима за обраду тих података из чл. 17. ст. 2. тач. 1) ЗЗПЛ, као и да лицима на која се подаци односе, у тренутку прикупљања података, нису пружили информације о релевантним аспектима обраде, чиме су повредили одредбе из чл. 23. ст. 1–3. ЗЗПЛ, нити су на транспарентан начин одредили одговорност сваког од њих за поштовање обавеза прописаних тим законом, а посебно обавеза у погледу остваривања права лица на које се подаци односе и испуњавања њихових обавеза да том лицу пружи информације из чл. 23–25. тог закона, чиме су повредили и одредбе члана 43. ст. 2–4. тог закона

Број предмета: 072-21-244/2020-07 од 4. 3. 2020. године

4.11 ДА ЛИ СУ ДРЖАВНИ ОРГАНИ ДУЖНИ ДА, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 36. ЗАКОНА О АДВОКАТУРИ, АДВОКАТУ, НА ЊЕГОВ ЗАХТЕВ, ДОСТАВЉАЈУ ТРАЖЕНЕ ПОДАТКЕ О ОДРЕЂЕНИМ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА, БЕЗ ЊИХОВЕ САГЛАСНОСТИ, ОДНОСНО БЕЗ ПОСТОЈАЊА НАЛОГА СУДА?

Члан 36. Закона о адвокатури, сам по себи, не представља правни основ по коме се подаци о одређеном физичком лицу могу учинити доступним адвокату, јер наведени члан упућује на примену посебног закона да би обрада података о личности била дозвољена у смислу Закона о заштити података о личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Члан 36. Закона о адвокатури („Службени гласник РС“, бр. 31/11 и 24/12 – одлука УС), сам по себи, не представља правни основ по коме се подаци о одређеном физичком лицу могу учинити доступним адвокату, у циљу пружања правне помоћи.

Право на информацију, из члана 36. Закона о адвокатури, предвиђа у ставу 1. да адвокат има право да, у циљу пружања правне помоћи, од државних органа, установа, предузећа и других организација тражи и добије информације, списе и доказе који су у њиховом поседу или под њиховом контролом, док је у ставу 2. утврђено да су државни органи, установе и предузећа дужни да, у складу са законом, адвокату омогуће приступ информацијама, списима и доказима из става 1. тог члана.

Из цитираних одредаба Закона о адвокатури произлази да члан 36, сам по себи, не представља правни основ по коме се подаци о одређеном физичком лицу могу учинити доступним адвокату, у циљу пружања правне помоћи.

Ово стога што наведени члан у погледу обавезе државних органа, установа и предузећа да адвокату омогуће приступ подацима, упућује на примену посебног закона, те да би примена одредаба тог члана била могућа, а обрада података о личности дозвољена у смислу Закона о заштити података о личности, неопходно је да ова материја буде уређена посебним законом.

Број предмета: 073-14-2038/2020-02 од 15. 9. 2020. године

5. ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ЛИЦА НА КОЈЕ СЕ ПОДАЦИ ОДНОСЕ

5.1 НА КОЈИ НАЧИН СЕ МОЖЕ ПОКРЕНУТИ ПОСТУПАК ПРЕД ПОВЕРЕНИКОМ ЗБОГ ПОВРЕДЕ ПРАВА НА ПРИСТУП У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Физичко лице на које се односе подаци који се обрађују своја права у вези са обрадом података остварује пред руковоцем, а уколико сматра да је обрада података извршена супротно одредбама Закона о заштити података о личности, може поднети притужбу Поверенику.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Законом о заштити података о личности уређена су, поред осталог, права лица на која се односе подаци који се обрађују, као што су: право на информисање, право на приступ, право на исправку и допуњу, право на брисање, право на ограничење обраде и права на преносивост података.

Ово конкретно значи да се лице о чијим подацима је реч може обратити конкретном руковоцу захтевом за остваривање права у вези са обрадом његових података о личности. Наиме, сагласно члану 26. Закона о заштити података о личности, лице на које се подаци односе има право да од руковоца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке о личности, приступ тим подацима, као и следеће информације: 1) о сврси обраде; 2) о врстама података о личности који се обрађују; 3) о примаоцу или врстама прималаца којима су подаци о личности откривени или ће им бити откривени, а посебно примаоцима у другим државама или међународним организацијама; 4) о предвиђеном року чувања података о личности, или ако то није могуће, о критеријумима за одређивање тог рока; 5) о постојању права да се од руковоца захтева исправка или брисање његових података о личности, права на ограничење обраде и права на приговор на обраду; 6) о праву да се поднесе притужба Поверенику; 7) доступне информације о извору података о личности, ако подаци о личности нису прикупљени од лица на које се односе; 8) о постојању поступка аутоматизованог доношења одлуке, укључујући профилисање из члана 38. ст. 1–4. овог закона, и, најмање у тим случајевима, сврсисходне информације о логици која се при томе користи, као и о значају и очекиваним последицама те обраде по лице на које се подаци односе, као и ако се подаци о личности преносе у другу државу или међународну организацију, лице на које се односе има право да буде информисано о одговарајућим мерама заштите које се односе на пренос, у складу са чланом 65. овог закона.

Ова права нису апсолутна, већ се, у ситуацијама утврђеним чланом 40. Закона, могу ограничити, и то ако та ограничења не задиру у

суштину основних права и слобода и ако то представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву.

Захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности упућује се руковоаоцу података, тј. физичком или правном лицу, односно органу власти који обрађује податке. Руковалац је дужан да поступи по захтеву у року од 30 дана од дана пријема захтева. Тај рок може бити продужен за још 60 дана ако је то неопходно, узимајући у обзир сложеност и број захтева. О продужењу рока и разлозима за то продужење руковалац је дужан да обавести лице на које се подаци односе у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Ако руковалац не поступи по захтеву лица на које се подаци односе, дужан је да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду.

Према томе, уколико руковалац, у законом утврђеном року, не поступи по захтеву лица за остваривањем права у вези са обрадом података о личности или по добијању информација лице сматра да је обрада његових података извршена супротно одредбама Закона, то лице може поднети притужбу Поверенику, односно тужбу суду.

Образац притужбе Повереник је утврдио Правилником о обрасцу притужбе („Службени гласник РС“, број 40/19) и исти је доступан на интернет презентацији Повереника у делу „Заштита података“. Притужба се доставља Поверенику у писаном облику, непосредно или преко поште, а може да се достави и скенирани примерак притужбе на имејл адресу: prituzba@poverenik.rs.

Број предмета: 073-14-1980/2020-02 од 24. 9. 2020.године

5.2 ДА ЛИ БАНКА, КОЈА ЈЕ У СВОМ ИНТЕРНОМ ДОКУМЕНТУ, КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ, ПОРЕД ОСТАЛОГ, НАВЕЛА ДА ЗА НЕОСНОВАНЕ И ПРЕТЕРАНЕ ЗАХТЕВЕ ЗА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА ЛИЦА ЧИЈИ СЕ ПОДАЦИ ОБРАЂУЈУ, НАРОЧИТО АКО СЕ УЧЕСТАЛО ПОНАВЉАЈУ, МОЖЕ НАПЛАТИТИ НАКНАДУ У ИЗНОСУ АДМИНИСТРАТИВНИХ ТРОШКОВА КОЈЕ ЈЕ СНОСИЛА ИЛИ НЕЋЕ ПОСТУПИТИ ПО ТАКВОМ ЗАХТЕВУ, ПОСТУПА СУПРОТНО ОДРЕДБАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Могућност да руковалац наплати од подносиоца захтева за остваривање права у вези са обрадом података о личности нужне трошкове пружања информације, односно поступања по захтеву, као и могућност да одбије да поступи по захтеву, предвиђена је одредбама члана 21. став 5. Закона о заштити података о личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Обавештавамо Вас да је чланом 21. став 5. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) утврђено да ако је захтев лица на које се подаци односе очигледно неоснован или претеран, а посебно ако се исти захтев учестало понавља, руководилац може да: 1) наплати нужне административне трошкове пружања информације, односно поступања по захтеву; 2) одбије да поступи по захтеву. Сходно томе, наводи који су, како сте навели, садржани у интерном акту руковоаца, нису супротни одредбама Закона о заштити података о личности.

Број предмета: 073-14-1199/2020-02 од 2. 4. 2020. године

5.3 НА КОЈИ НАЧИН СЕ ИНФОРМАЦИЈА МОРА ПРУЖИТИ ЛИЦУ?

Ако је лице захтев поднело електронским путем, информација се мора пружити електронским путем ако је то могуће, осим ако је то лице захтевало да се информација пружи на други начин.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужилац АА је поднео Поверенику притужбу због повреде права на приступ подацима о личности од стране Дома здравља ХХХ из Београда, као руковоаца података по поднетом захтеву којим је тражио приступ и копију података који се на њега односе (медицинских података и опажања лекара) уписаним 2020. године у његов електронски здравствени картон и то електронским путем на његову имејл адресу.

У изјашњењу на притужбу руководилац је навео да је притужиоцу на адресу његове електронске поште доставио обавештење којим је образложио разлоге зашто није у могућности да медицинску документацију шаље пацијентима преко електронске поште, наводећи да медицинска документација спада у нарочито осетљиве податке о личности пацијената и да због могуће злоупотребе наведену документацију не може да достави на начин на који је то притужилац определио захтевом, већ да копије података о личности може добити тако што ће поднети писмени захтев или оверено овлашћење преко његове писарнице сваког радног дана у времену 7–15 часова, како је прописано одредбом члана 23. Закона о правима пацијената.

У поступку по притужби је утврђено да је притужилац електронским путем поднео захтев за остваривање права у вези са обрадом

података о личности, на основу члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности, којим је од руковоаца података, између осталог, тражио приступ и копију података о личности, односно да руковалац електронским путем, на његову адресу електронске поште XXX@gmail.com достави обавештење и копију свих података уписаних 2020. године у његов електронски здравствени картон.

Такође је утврђено да је руковалац електронским путем обавестио притужиоца да није у могућности да поступи по његовом захтеву на начин на који је то определио у захтеву.

Одредбом члана 4. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је, између осталог, да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, а ставом 2. да је лице на које се подаци односе физичко лице чији се подаци обрађују.

Одредбом члана 21. став 1. Закона о заштити података о личности је, између осталог, прописано да је руковалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације у вези са остваривањем права прописана овим законом, на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи. Те информације пружају се у писменом или другом облику, укључујући и електронски облик, ако је то погодно; ставом 2. прописано је, између осталог, да је руковалац дужан да пружи помоћ лицу на које се подаци односе у остваривању његових права; ставом 3, између осталог, да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе пружи информације о поступању на основу захтева без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, а ако је лице захтев поднело електронски, и информација се мора пружити електронски ако је то могуће, осим ако је то лице захтевало да се информација пружи на други начин; ставом 4. је прописано да, ако руковалац не поступи по захтеву лица на које се подаци односе, дужан је да о разлозима за непоступање обавести то лице без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење притужбе Поверенику, односно тужбе суду; ставом 6. да уколико руковалац оправдано сумња у идентитет лица које је поднело захтев за остваривање права може да захтева достављање додатних информација неопходних за потврду идентитета лица, што не искључује примену члана 20. овог закона.

Одредбом члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано, између осталог, да лице на које се подаци односе има право да од руковоаца захтева приступ тим подацима, а ставом 3. да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује. Руковалац може да захтева

накнаду нужних трошкова за израду додатних копија које захтева лице на које се подаци односе. Ако се захтев за копију доставља електронским путем, информације се достављају у уобичајено коришћењем електронском облику, осим ако је лице на које се подаци односе захтевало другачије достављање.

Одредбом члана 79. став 2. тачка 3) истог закона је прописано да Повереник може да наложи руковоцу и обрађивачу да поступе по захтеву лица на које се подаци односе у вези са остваривањем њихових права, у складу са овим законом.

У спроведеном поступку Повереник је нашао да је притужба основана јер руковалац података није у законском року и у складу са цитираним одредбама Закона о заштити података о личности поступио (одлучио) по захтеву у делу којим је притужилац тражио да му се електронским путем, на његову имејл адресу, достави копија података из његовог електронског здравственог картона, већ је о захтеву одлучио у складу са Законом о правима пацијената који могу остварити право на копију података из свог медицинског картона непосредним доласком и подношењем писменог захтева за издавање копије података. Међутим, како је притужилац захтев поднео у складу са Законом о заштити података о личности, којим је прописано да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује, односно да лицу које је поднело захтев електронским путем пружи информацију у електронском облику уколико је то могуће, то је у овом конкретном случају руковалац био дужан да, уколико утврди да не постоје разлози за ограничење права прописаних чланом 40. истог закона, сагледа могућност достављања података о личности на начин који је притужилац определио поднетим захтевом, уз коришћење додатних техничких мера за утврђивање идентитета и онемогућавање приступа неовлашћеним лицима, чиме би отклонио могућност злоупотребе података садржаних у медицинској документацији.

Стога је Повереник, без мериторног одлучивања о основаности захтева, на основу члана 79. став 2. тачка 3) а у вези са чланом 77. став 2. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, наложио руковоцу података да поступи (одлучи) по захтеву у делу којим је тражио да му се на електронску адресу достави обавештење и копија података уписаних 2020. године у његов електронски здравствени картон.

Број предмета: 072-16-1857/2020-06 од 5. 10. 2020. године

5.4 ДА ЛИ ПРУЖАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА О НАМЕРАВАНОЈ ОБРАДИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ПРЕКО ВИШЕ ДОКУМЕНАТА МОЖЕ БИТИ ПРОБЛЕМАТИЧНО?

Руководалац није на сажет, транспарентан и разумљив начин, коришћењем јасних и једноставних речи, пружио лицима чије податке намерава да обрађује преко апликације за мобилно банкарство све информације прописане чланом 23. Закона о заштити података о личности, чиме је поступио супротно својој обавези из члана 21. став 1. Закона. Пре свега из разлога јер су информације на интернет страници руковоаца које се односе на обраду података о личности путем те апликације непотпуне и не садрже све информације из члана 23. Закона, а потом се лице упућује на други документ који се односи и на друге обраде података о личности које руководалац врши и који садржи уопштене и недовољно прецизне формулације, при чему су информације са предметне интернет странице и из другог документа међусобно контрадикторне у погледу обраде појединих података о личности.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА:

Повереник је покренуо поступак ванредног теренског надзора у овом предмету поводом представке грађанина која се односи на обраду података о личности коју руководалац врши преко апликације за мобилно банкарство (Апликација).

Приликом вршења надзора на питање овлашћених лица Повереника да ли руководалац пружа лицима која намеравају да користе Апликацију информацију о обради података о личности путем Апликације, а ако чини, у ком тренутку и на који начин, представник руковоаца је одговорио да су информације о тој обради података о личности доступне на интернет презентацији руковоаца у делу под насловом „Мобилна апликација користи:“ и који након давања информација о тој обради упућује на документ „Информација о обради података о личности“.

Чланом 5. 33ПЛ, којим су утврђена начела обраде података о личности, у ставу 1. тачка 1) прописано је да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се односе (законитост, поштење и транспарентност).

Чланом 21. став 1. 33ПЛ прописано је да је руководалац дужан да предузме одговарајуће мере да би лицу на које се подаци односе пружио све информације из чл. 23. и 24. тог закона, односно информације у вези са остваривањем права из члана 26, чл. 29–31, члана 33, чл. 36.

до 38. и члана 53. овог закона, на сажет, транспарентан, разумљив и лако доступан начин, коришћењем јасних и једноставних речи, а посебно ако се ради о информацији која је намењена малолетном лицу, да се те информације пружају у писменом или другом облику, укључујући и електронски облик, ако је то погодно, и да, ако лице на које се подаци односе то захтева, информације могу пружити усмено, под условом да је идентитет лица несумњиво утврђен. Ставом 2. истог члана прописано је да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. тог члана и да мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање”).

Чланом 23. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ прописано је да је, ако се подаци о личности прикупљају од лица на које се односе, руковалац дужан да у тренутку прикупљања података о личности том лицу пружи информације о сврси намеравање обраде и правном основу за обраду.

Применом цитираних прописа на чињенично стање утврђено у поступку надзора, Повереник је утврдио да руковалац није на сажет, транспарентан и разумљив начин, коришћењем јасних и једноставних речи, пружио лицима чије податке намерава да обрађује преко Апликације све информације прописане чланом 23. ЗЗПЛ, чиме је поступио супротно својој обавези из члана 21. став 1. ЗЗПЛ. Ово најпре јер су информације на предметној интернет страници руковаоца које се односе на обраду података о личности путем Апликације непотпуне, јер се не наводе правни основ и сврха за обраду свих података о личности који се обрађују преко Апликације нити све остале информације из члана 23. ЗЗПЛ о тој обради, а потом се лице упућује на Информацију о обради, која се односи и на друге обраде података о личности које Руковалац врши и која садржи многе уопштене и недовољно прецизне формулације, као што су да „поједини подаци могу бити неопходни за извршење одређеног уговора“, да руковалац добија „податке који произлазе из коришћења апликација које су повезане са неким од уговорених услуга – укључујући податке о геолокацији, податке који произлазе из web услуге и слично“, да руковалац доставља податке трећим лицима без навођења о којим лицима се ради итд.

Такође, информације о обради података о личности корисника Апликације са предметне интернет странице и из Информације о обради су међусобно контрадикторне у погледу обраде податка о геолокацији корисника Апликације, односно локацији његовог мобилног телефона, јер се у Информацији о обради наводи да тај податак руковалац прикупља и обрађује у сврху спречавања неовлашћеног приступа и превара приликом коришћења online услуга, док се на наведеној интернет страници наводи да Апликација користи тај податак како би кориснику омогућила да добије податке о месту трансакције платном картицом и о локацијама најближих филијала и АТМ уређаја као

и мрежу свих филијала и АТМ уређаја у Србији, при чему су представници руковоаца приликом вршења надзора изјавили да тај податак није неопходан за коришћење Апликације.

Поред наведеног, руковалац није лицима пружио информације о томе који су све подаци о њиховој личности, осим њиховог броја мобилног телефона, неопходни за функционисање Апликације односно за закључење уговора о коришћењу Апликације са руковаоцем, јер такве информације нису доступне на предметној Интернет страници руковоаца нити у Информацији о обради, чиме је руковалац повредио начело законитости, поштења и транспарентности из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ и поступио супротно својим обавезама из члана 21. став 1. ЗЗПЛ. и члана 23. став 2. тачка 5) ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-04-55/2020-07 од 14. 5. 2020. године

5.5 ДА ЛИ СЕ МОЖЕ ОСТВАРИТИ ПРАВО НА БРИСАЊЕ ПОДАТАКА КОЈЕ ЈЕ У ОТПУСНУ ЛИСТУ УНЕО ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИК?

Подаци о пацијенту и његовом здравственом стању које је у отпусну листу унео здравствени радник не могу се брисати на основу Закона о заштити података о личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужилац је здравственој установи као руковаоцу података поднео захтев на основу Закона о заштити података о личности којим је тражио брисање података у отпусној листи са епикризом и то: неистинитог податка да живи са братом, неистинитог/нерелевантног податка да није узимао прописану терапију лековима рисполепт и лоразепам, као и наводника у трећој реченици.

Руковалац је обавестио притужиоца да не може да обрише податке тражене његовим захтевом, имајући у виду да се ради о медицинској документацији, као и да се за додатне информације у вези са захтевом који је поднео може договорити са ординирајућим лекаром.

Незадовољан добијеним одговором притужилац је поднео Поверенику притужбу због повреде права на брисање његових података који је донео одлуку да притужба није основана.

Одредбом члана 30. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковоаца, ставом 2. да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису

неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона, подаци о личности су незаконито обрађивани у циљу извршења законских обавеза руковода и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. овог закона.

Одредбом члана 4. став 1. тачка 12) Закона о здравственој медицинској документацији и евиденцијама у области здравства прописано је да је основна медицинска документација запис (писмени или електронски) којим се поткрепљују одређене тврдње, а који је сачињен у поступку спровођења здравствене заштите.

Одредбом члана 12. став 2. тачка 9) истог закона прописано је да у основну медицинску документацију спада отпусна листа са епикризом.

Одредбом члана 13. истог закона је прописано да се у основну медицинску документацију уписују подаци о пацијенту и подаци о здравственом стању и здравственим услугама.

Одредбом члана 22. Закона о здравственој медицинској документацији и евиденцијама у области здравства, прописано је, између осталог, да се отпусна листа са епикризом води у стационарној здравственој установи и дневној болници за пацијента који се у њој налазио на лечењу, порођају или рехабилитацији, издаје приликом отпуштања, а за тачност података је одговоран надлежни здравствени радник.

Није спорно да отпусна листа са епикризом, која се односи на притужиоца, јесте његов податак о личности, али је по оцени Повереника спорно да ли се подаци о пацијенту и његовом здравственом стању које је у основни медицински документ унео здравствени радник могу брисати на основу Закона о заштити података о личности. Како се ради о подацима које здравствени радник прибавља на бази објективних сазнања од самог пацијента као и субјективне оцене засноване на стручном знању и искуству и за чију је тачност одговоран, у смислу члана 22. Закона о здравственој медицинској документацији и евиденцијама у области здравства, то Повереник налази да су социјални подаци, лична анамнеза и објективни налаз који се односе на притужиоца законито обрађени и прикупљени у сврхе које су конкретно одређене Законом о здравственој медицинској документацији и евиденцијама у области здравства, те да нису испуњени услови за брисање података о личности прописани одредбом члана 30. Закона о заштити података о личности. Вођење здравствене документације и евиденција о пружању здравствених услуга и здравственом стању

пацијената је саставни део стручно-медицинског рада здравствених установа, тако да брисање ових података и њихова исправка не могу бити предмет остваривања права према Закону о заштити података о личности, јер је за исправку евентуално нетачних података о личности који су унети у отпусну листу, у складу са члана 22. Закона о здравственој медицинској документацији и евиденцијама у области здравства, одговоран надлежни здравствени радник, а о чему је руковалац обавестио притужиоца.

Стога је Повереник, на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку донео решење да притужба није основана.

Број предмета: 072-16-550/2020-06 од 27. 7. 2020. године

5.6 КАДА ЈЕ МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ДУЖНО ДА БРИШЕ ПОДАТКЕ О КРИВИЧНИМ ПРИЈАВАМА?

МУП Републике Србије је дужан да брише податке о кривичним пријавама лица која су правоснажно ослобођена оптужбе из оперативно-криминалистичке збирке.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Подносилац притужбе је Министарству унутрашњих послова Републике Србије, као руковаоцу података (у даљем тексту: руковалац), поднео захтев за брисање података из оперативно-криминалистичке збирке руковаоца о поднетој кривичној пријави, као и свих података који га доводе у везу са извршењем кривичног дела, јер је правоснажно ослобођен оптужбе.

Поступајући по захтеву за брисање наведених података, руковалац је одбио захтев подносиоца притужбе из разлога што се подаци о кривичној пријави не могу брисати сходно члану 41. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

Незадовољан добијеним одговором, подносилац захтева је поднео Поверенику притужбу због повреде права на брисање његових података, који је нашао да је притужба основана из следећих разлога:

Закон о потврђивању Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података и Закон о потврђивању протокола о изменама и допунама Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података у члану 5. став 4. прописује да лични подаци који се обрађују треба да буду, између осталог, прикупљани за

изричите, специфичне и законите потребе и неће се обрађивати на начин који није у складу с тим потребама, одговарајући, меродавни и несувишни у односу на потребе за које се обрађују, као и сачувани у форми која омогућава идентификовање субјекта података не дуже него што је потребно за сврхе за које се обрађују ови подаци.

Чланом 11. наведене Конвенције је прописано да није допуштен изузетак од члана 5. став 4. осим када је такав изузетак прописан законом, ако поштује суштину основних права и слобода и представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву за заштиту, између осталог, истраге и кривичног гоњења кривичних дела и извршења кривичних санкција.

Закон о заштити података о личности у члану 5. став 1. прописује, између осталог, да се подаци о личности морају прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“), да подаци морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“) и морају се чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“).

Чланом 30. став 1. наведеног закона је прописано да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковооца, а ставом 2. тачка 1) истог члана да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке избрише ако подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани.

Одредбом члана 7. став 2. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова је прописано да се прикупљени и у евиденције унети подаци о личности морају брисати по истеку рокова чувања утврђених овим или другим законом или када се утврди да су престали разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције.

Одредбом члана 41. став 1. наведеног закона је прописано да у сврху расветљавања кривичних дела Министарство води евиденције и обрађује податке о физичким и правним лицима за које постоје основи сумње да су извршили кривична дела, као и податке о исходу кривичног гоњења, а ставом 8. истог члана да ти подаци представљају тајне податке, који се означавају у складу са прописима о тајности података и да се чувају трајно.

Имајући у виду наведене одредбе, искључива примена члана 41. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, независно од члана 7. став 2. тог закона којим је прописана могућност брисања података и пре истека рока у ситуацији када се

утврди да су престали разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције, као и од одредаба Закона о заштити података о личности и Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података, по налажењу Повереника је на штету права лица чији се подаци обрађују у оперативно-криминалистичкој збирци.

Јер опште је правило да се подаци о личности бришу кад више нису неопходни за сврхе у које су прикупљени и коришћени. Како је сврха вођења оперативно-криминалистичке збирке о лицима за која постоје основи сумње да су извршили кривична дела расветљавање кривичних дела, по оцени Повереника, моментом када је одређено лице правоснажно ослобођено за кривично дело за које се теретило, за то лице више не постоје основи сумње да је извршило кривично дело, те је стога испуњена сврха због које су подаци и прикупљени.

Додатно, руковалац у сваком конкретном случају мора да процени да ли трајно чување података о лицу коме нису потврђени основи сумње да је извршило кривично дело представља неопходну и сразмерну меру у једном демократском друштву за потребе истраге и кривичног гоњења кривичних дела. Нарочито што је у таквим ситуацијама лице трајно стигматизовано имплицира да није у потпуности невино и трпи штетне последице, чиме се такво лице ставља у дискриминаторски положај у односу на друга лица против којих никада није поднета кривична пријава. Задржавањем података о лицима која су правоснажно ослобођена и сматрају се невинима доводи се у питање не само правна сигурност лица на које се подаци односе већ и чланова њихових породица, чиме се угрожавају основна људска права, као што је претпоставка невиности гарантована чланом 34. Устава Републике Србије, права на рад и друга уставом загарантована права чије остваривање управо зависи од чињенице да ли се подаци о личности обрађују у оперативно-криминалистичкој збирци.

Из наведених разлога, трајно чување података о лицу које је ослобођено оптужбе и за које више не постоје основи сумње да је починило кривично дело је несразмерно сврси због које су подаци прикупљени, представља непропорционално мешање у њихово право на поштовање приватног живота и не може се сматрати неопходним у демократском друштву у сврху спречавања кривичних дела.

Нарочито што постоје и други оперативни начини рада полиције којима може да се постигне иста сврха, а који немају трајне штетне последице по лице о чијим подацима је реч и којима се не задире на тако инвазиван начин у приватност лица.

Имајући у виду наведено, како у конкретном случају подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су

прикупљени и како даље чување таквих података не представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву, то је Повереник нашао да су испуњени услови за брисање података о подносиоцу притужбе из оперативно-криминалистичке збирке руковаоца прописани чланом 30. став 2. тачка 1) Законом о заштити података о личности, као и услови за брисање из члана 7. став 2. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

Стога је на основу одредбе члана 79. став 2. тачка 7) Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку, Повереник донео решење којим је усвојио притужбу и наложио брисање предметних података.

Напомена: Против ове одлуке Повереника Министарство унутрашњих послова је поднело тужбу Управном суду, који још увек није донео одлуку.

Број предмета: 072-16-2224/2020-06 18. 12 .2020. године

5.7 ДА ЛИ ЗАКОН О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ПРЕДВИЂА ПРАВО НА ЗАБОРАВ?

Чланом 30. Закона о заштити података о личности предвиђено је право на брисање података о личности, које подразумева обавезу руковаоца да, под одређеним условима, на захтев лица чије податке обрађује, обрише те податке, као и да, уколико је податке јавно објавио, предузме све разумне мере, у складу са доступним технологијама и могућностима сношења трошкова њихове употребе, у циљу обавештавања других руковалаца који те податке обрађују да је лице на које се подаци односе поднело захтев за брисање свих копија података и упућивања, односно електронских веза према тим подацима.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Чланом 30. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) предвиђено је право на брисање података о личности, које подразумева обавезу руковаоца да, под одређеним условима, на захтев лица чије податке обрађује обрише те податке, као и да, уколико је податке јавно објавио, предузме све разумне мере, у складу са доступним технологијама и могућностима сношења трошкова њихове употребе, у циљу обавештавања других руковалаца који те податке обрађују да је лице на које се подаци односе

поднело захтев за брисање свих копија података и упућивања, односно електронских веза према тим подацима.

Законом су прописани и случајеви у којима је руковалац дужан да избрише податке, и то ако: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; је лице на које се подаци односе опозвало пристанак на основу којег се врши обрада, а нема другог правног основа за обраду; је лице на које се подаци односе поднело приговор на обраду која се врши у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковооца, као и у циљу остварења легитимних интереса руковооца, а нема другог правног основа за обраду који претеже над легитимним интересом, правом или слободом лица на које се подаци односе, односно за потребе директног оглашавања; подаци морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковооца и ако се ради о подацима који су прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва за чију је обраду пристанак дало то лице у складу са чланом 16. став 1. Закона (малолетно лице које је навршило 15 година) – као и могућност да се одредбе које се односе на право на брисање података о личности не примењују уколико је њихова обрада неопходна због: остваривања слободе изражавања и информисања; поштовања законске обавезе руковооца којом се захтева обрада или извршења послова у јавном интересу или извршења службених овлашћења руковооца; остваривања јавног интереса у вези са јавним здрављем, у складу са Законом; сврхе архивирања у јавном интересу, сврхе научног или историјског истраживања, као и статистичке сврхе, на чију се обраду примењују одговарајуће мере заштите права и слобода лица, а оправдано се очекује да би остваривање права могло да онемогући или битно угрози остваривање циљева те сврхе, или подношења, остваривања или одбране правног захтева.

Број предмета: 073-14-1720/2019-02 од 1. 10. 2019. године

5.8 КОЈА ПРАВА ПРЕТЕЖУ ОСТВАРЕЊУ ПРАВА НА ЗАБОРАВ?

Приликом одлучивања о захтеву за уклањање линкова из индексиционог система претраге интернет претраживача (право на заборав) потребно је у сваком конкретном случају утврдити да ли претеже право на слободу изражавања и право на обавештеност опште јавности у односу на право на заштиту података о личности одређеног лица.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Подносилац притужбе је поднео „Google LLC“ као руковаоцу података приговор на обраду података о личности и захтев за уклањање линкова из индексационог система претраге интернет претраживача „Google“ који воде до текстова једног медија регистрованог на територији Републике Србије, из разлога што су у предметним текстовима учињене доступним широј јавности нетачне, непотпуне и увредљиве информације за подносиоца захтева.

Изјашњавајући се на захтев и наводе из притужбе руковалац је, између осталог, навео да је правни основ за прикупљање и обраду информација слободно доступних на интернету од стране руковаоца легитимни интерес из члана 12. став 1. тачка б) Закона о заштити података о личности који првенствено произлази из интереса корисника интернета да олакшају ширење информација и приступају информацијама путем претраживача, као и легитимних интереса руковаоца да пружа резултате претраге, те да је сврха чињења доступним података о личности подносиоца притужбе извршавање основне функције веб-претраживача. Руковалац је навео и да је одлучио да одбије захтев подносиоца притужбе јер сматра да слобода изражавања и информисања и интерес опште јавности да има приступ информацијама претежу над правом подносиоца притужбе на заштиту података о личности.

Повереник је нашао да притужба у конкретном случају није основана из следећих разлога:

Закон о заштити података о личности у члану 30. став 1. прописује да лице на које се подаци односе има право да се његови подаци о личности избришу од стране руковаоца, а ставом 2. истог члана закона да је руковалац дужан да без непотребног одлагања податке из става 1. овог члана избрише у следећим случајевима: подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе због које су прикупљени или на други начин обрађивани; лице на које се подаци односе је опозвало пристанак на основу којег се обрада вршила, а нема другог правног основа за обраду; лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона; подаци о личности су незаконито обрађивани; подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковаоца и када су подаци о личности прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва из члана 16. став 1. закона.

Чланом 30. став 5. тачка 1) наведеног закона је прописано да се ст. 1–3. тог члана не примењују у мери у којој је обрада неопходна због остваривања слободе изражавања и информисања.

Стога, иако су и право на заштиту података о личности и право на слободу медија и право на обавештеност уставом и законом зајемче-

на права, ниједно од наведених права није апсолутно, већ је у сваком конкретном случају потребно извршити тест балансирања између ових права.

У конкретном случају, Повереник је утврдио да линкови чије се уклањање тражи захтевом воде до новинских чланака који садрже податке о личности подносиоца притужбе, али у виду информација о његовом поступању као директора акционарског друштва у власништву Републике Србије, на којој функцији се и даље налази, и о самом пословању тог друштва и то информације које се тичу буџета и трошења средстава из буџета наведеног друштва, поступак спровођења јавних набавки и запошљавања у том друштву, као и основне информације из биографије подносиоца притужбе и информације које се тичу пријављивања имовине Агенцији за борбу против корупције од стране подносиоца притужбе, на шта је он као функционер, обавезан.

С тим у вези, како подносилац притужбе има својство функционера и лица које има улогу у јавном животу, а што су информације за које постоји интерес јавности да зна, то је његово поступање као директора предметног друштва и поступање самог привредног друштва неизбежно и свесно изложено испитивању, како од стране новинара, тако и од јавности уопште, из ког разлога је његово право на заштиту података уже у односу на друга лица.

С обзиром на то да подносилац притужбе има улогу у јавном животу, да је оригинални садржај објављен у новинарске сврхе, да није доказана нетачност података изнетих у новинарским чланцима до којих воде предметни линкови, нити је доказано да подносилац притужбе због предметне обраде трпи штету пошто је парнични поступак за накнаду штете и даље у току, да није у питању обрада података о кажњивим делима или обрада посебних врста података, те да фотографије које су објављене у предметним чланцима нису биометријски податак у смислу члана 4. тачка 15) Закона о заштити података о личности јер нису добијене посебном техничком обрадом, да није је реч о малолетном лицу, те да не постоји неки други критеријум на основу кога би право на заштиту података о личности подносиоца притужбе могло да превагне у односу на право на слободу изражавања и информисања, то је Повереник нашао да у конкретном случају претеже интерес јавности за приступ информацијама о подносиоцу притужбе у односу на његово право на заштиту података о личности, те би уклањање предметних линкова представљало несразмерно ограничење права на слободу изражавања ради заштите права на поштовање приватног живота.

Стога је Повереник одлучио да се нису стекли услови за брисање из члана 30. став 2. Закона о заштити података о личности јер је

обрада, у смислу члана 30. став 5. тачка 1) истог закона, неопходна због остваривања слободе изражавања и информисања, те је на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и одредбе члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку донео решење којим је притужбу одбио као неосновану.

Број предмета: 072-16-1827/2020-06 од 30. 9. 2020. године

5.9 ДА ЛИ СЕ МОЖЕ ОСТВАРИТИ ПРАВО НА ПОВРАЋАЈ ОРИГИНАЛНЕ УПИСНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ НА ОСНОВУ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Враћање оригиналне документације од руковаоца података се не може остварити на основу Закона о заштити података о личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужилац је предшколској установи – вртићу као руковаоцу података поднео захтев којим је тражио враћање оригиналне документације коју је заједно са супругом био дужан да приложи приликом уписа детета у вртић, пошто је у међувремену дете уписано у други вртић.

Поступајући по поднетом захтеву, руковалац података је притужиоцу доставио обавештење у коме је наведено да је по његовој пријави извршен ванредни инспекцијски надзор од стране овлашћеног просветног инспектора, сачињен записник и изречена превентивна мера да се документација из евиденције коју води та установа учини доступним подносиоцу у складу са прописима који уређују ову област. Законом о заштити података о личности у члану 4. тачка 25) је одређено да је предшколска установа орган власти која прикупља и обрађује податке о личности ради извршавања послова из делокруга васпитно-образовног рада, о чему сачињава и уредно води евиденцију у складу са јавним овлашћењима. Законитост обраде података од стране органа власти, у конкретном случају, одређена је у члану 12. Закона о заштити података о личности. Руковалац поштује законске прописе и у складу са тим дужан је да чува евиденцију о деци која су похађала вртић у трајању од 10 година. Притужилац је позван да приступи у службене просторије руковаоца како би му се доставили преписи (фотокопије) тражених докумената на начин прописан законом који уређује ову област.

Одредбом члана 4 став 1. Закона о заштити података о личности

је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознаке идентитета, као што је име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

Одредбом члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности је прописано да лице на које се подаци односе има право да од руковооца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке о личности, приступ тим подацима, као и следеће информације: 1) о сврси обраде; 2) о врстама података о личности који се обрађују; 3) о примаоцу или врстама прималаца којима су подаци о личности откривени, а посебно примаоцима у другим државама или међународним организацијама; 4) о предвиђеном року чувања података о личности или, ако то није могуће, о критеријумима за одређивање тог рока; 5) о постојању права да се од руковооца захтева исправка или брисање његових података о личности, односно права на ограничење обраде тих података; 6) о праву да се поднесе притужба Поверенику; 7) доступне информације о извору података о личности ако подаци о личности нису прикупљени од лица на које се односе; 8) о постојању поступка аутоматизованог доношења одлуке, укључујући профилисање из члана 38. ст. 1. и 4. овог закона, а ставом 3. да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.

Имајући у виду да притужилац није тражио копију података о личности које руковалац података обрађује у својим збиркама података, већ враћање оригиналне документације приложене приликом уписа детета у вртић, то према одредбама Закона о заштити података о личности није дошло до повреде права у вези са обрадом података о личности на штету притужиоца, па је на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку донето решење да се притужба одбије као неоснована.

Број предмета: 072-16-1762/2020-06 од 10. 12. 2020. године

5.10 ДА ЛИ СЕ ОСТВАРИВАЊЕМ ПРАВА НА ДОСТАВЉАЊЕ КОПИЈЕ ПОДАТАКА УГРОЖАВАЈУ ПРАВА И СЛОБОДЕ ДРУГИХ ЛИЦА?

Остваривање права и слобода других лица не може се угрожити остваривањем права на достављање копије лицу на које се ти подаци односе.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужила је поднела притужбу Поверенику против Техничке школе Обреновац, као руковоаца података, због повреде права у вези са обрадом података о личности, јер јој руковалац података није омогућио увид и копију података који се на њу односе.

Изјашњавајући се на наводе из притужбе, руковалац је навео да није удовољено захтеву притужиле да јој се омогући приступ подацима који се на њу односе, а који су садржани у молбама које су ученици поднели директору и којим су тражили изузеће наставнице – притужиле из Комисије за разредни испит ученика, јер у молбама, поред података о притужили, садржана су имена и презимена ученика и поверљиви подаци о њима. Омогућавањем увида у наведена документа и издавањем копије истих била би угрожена права ученика, подносилаца молбе, па је у складу са чланом 4. и 28. Закона о заштити података о личности руковалац одлучио да се притужили ограничи приступ траженим подацима.

По разматрању притужбе донета је одлука да притужба није основана.

У поступку је утврђено да је притужила поднела захтев Руковаоцу података којим је тражила да јој се омогући увид у податке који се односе на њу, садржани у молбама ученика поднетим за њено изузеће из Комисије за разредни испит, за школску 2016/2017, као и копију наведених докумената у делу који се на њу односе.

Руковалац података је, поступајући по захтеву, донео решење којим се одбија захтев уз образложење да достављањем тражених копија би се могла угрозити приватност лица чији су подаци садржани у документима, односно приватност ученика.

У сврху утврђивања потпуног и тачног чињеничног стања, Повереник је извршио увид у молбе које је прибавио од руковоаца података и утврдио да су ученици молбе за изузеће притужиле – професорке из Комисије за разредни испит ученика писали својеручно.

Одредбом члана 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности је прописано да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознака идентитета, као што је име и идентификациони број, податак о локацији, идентификатора у електронским мрежама или једног, односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

Одредбом члана 4. став 1. тачка 3) Закона о заштити података о личности је прописано да је обрада података свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са пода-

цима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање.

Одредбом члана 26. став 1. Закона о заштити података о личности је, између осталог, прописано да лице на које се подаци односе има право да од руковоаца захтева информацију о томе да ли обрађује његове податке и приступ тим подацима, ставом 3. да је руковалац дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује, док је ставом 4. прописано да остваривање права и слобода других лица не може се угрозити остваривањем права на достављање копије лицу на које се подаци односе.

Имајући у виду садржину захтева, наводе притужбе, изјашњење на притужбу, остварен увид у тражене податке, као и цитиране законске одредбе, Повереник је нашао да молбе које су предмет захтева и које се односе на притужилу представљају податак о личности, у смислу одредбе члана 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности. Међутим, по оцени Повереника приступ траженим подацима притужили, а да се притом не угрозе права и слободе лица која су молбе писала, није могућ у смислу одредбе члана 26. став 4. Закона о заштити података о личности, јер је увидом у податке утврђено да се ради о молбама ученика које су писане својеручно и притужилца, као њихов професор, могла би на основу рукописа да идентификује подносиоце молби, а што би неспорно угрозило њихово право на приватност.

Број предмета: 072-16-2992/2019-06 од 28. 1. 2020. године

6. ОБРАДА ПОДАТАКА МАЛОЛЕТНИХ ЛИЦА

6.1 ЧЛАНОМ 16. ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ПРЕДВИЂЕНО ЈЕ ДА МАЛОЛЕТНО ЛИЦЕ МОЖЕ СЛОБОДНО ДАТИ ПРИСТАНАК НА ОБРАДУ СВОЈИХ ПОДАТАКА САМО У СЛУЧАЈУ КОРИШЋЕЊА УСЛУГА НА ДАЉИНУ, ШТО СЕ НАЈЧЕШЋЕ СВОДИ НА УСЛУГЕ ONLINE ТРГОВИНЕ РОБОМ И УСЛУГАМА, И ПОД УСЛОВОМ ДА ЈЕ НАВРШИЛО 15 ГОДИНА. ДА ЛИ ОВО, ПРИМЕНОМ АНАЛОГИЈЕ, ЗНАЧИ ДА У СВИМ ОСТАЛИМ СЛУЧАЈЕВИМА ПРИСТАНАК НА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ МОРАЈУ ДА ДАЈУ РОДИТЕЉИ ИЛИ ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИЦИ МАЛОЛЕТНИХ ЛИЦА, НЕЗАВИСНО ОД ЧИЊЕНИЦЕ ДА ЛИ СУ ТА ЛИЦА НАВРШИЛА 15 ГОДИНА ИЛИ НЕ?

Одредбама члана 16. Закона о заштити података о личности утврђена је старосна граница за самостално давање пристанка малолетног лица само у случају коришћења услуга информационог друштва, те се одредбе наведеног члана Закона могу примењивати само у контексту који је тим законом изричито одређен, док посебним прописима могу бити одређени други случајеви, односно друга старосна граница за самостално давање пристанка малолетног лица на обраду података о његовој личности.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Закон о заштити података о личности уређује пристанак малолетног лица за обраду података о личности само у случају обраде података о личности у вези са коришћењем услуга информационог друштва, и то тако што је одредбама члана 16. став 1. тог закона прописано да малолетно лице, које је навршило 15 година, може самостално да даје пристанак за обраду података о својој личности у коришћењу услуга информационог друштва. Одредбама члана 4. став 1. тачка 23) Закона прописано је значење израза: „услуга информационог друштва“, тако што је утврђено да се под тим подразумева свака услуга која се уобичајено пружа уз накнаду, на даљину, електронским средствима на захтев примаоца услуга.

Из цитираних одредаба Закона произлази да је тим законом на посебан начин уређена старосна граница за давање пристанка малолетног лица само у случају коришћења услуга информационог друштва, те у конкретном случају нема места примени аналогије, већ се члан 16. Закона може примењивати (и тумачити) само у контексту који је тим законом изричито одређен.

Другим речима, одредбе члана 16. Закона примењују се у случају када обраду података о личности врши пружалац услуга информационог друштва, и то на основу пристанка физичког лица на које се односе подаци који се обрађују.

Према томе, Законом није искључена могућност да малолетно лице самостално даје пристанак за обраду својих података о личности у случајевима на које се не примењује члан 16. тог закона, тј. када није реч о коришћењу услуга информационог друштва, уколико је таква могућност предвиђена посебним прописом.

Број предмета: 073-17-1883/2020-02 од 4. 9. 2020. године

6.2 ДА ЛИ ЗАХТЕВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ДЕТЕТА НА ПРИСТУП ПОДАЦИМА КОЈЕ ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА ОБРАЂУЈЕ О ЊЕМУ МОЖЕ ПОДНЕТИ ЈЕДАН РОДИТЕЉ?

Захтев за остваривање права детета на приступ подацима које о њему обрађује одређени руковалац, родитељи, као законски заступници детета, подносе заједнички, изузев у случају када, у складу с Породичним законом, један родитељ самостално врши родитељско право.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Најпре, имајући у виду да у достављеној електронској поруци нисте навели по ком правном основу је отац о коме је реч поднео поменути захтев, сматрамо неопходним да укажемо на то да материја која се односи на права и обавезе родитеља детета уписаног у предшколску установу, укључујући право (обавезу) на увид у документацију коју установа води о детету, није уређена прописима чије је спровођење у делокругу Повереника, па уколико је у конкретном случају родитељ поднео захтев за остваривање свог евентуалног права (обавезе) предвиђеног одређеним прописом који уређује рад установе која обавља делатност предшколског васпитања и образовања, или другим прописом чије спровођење није у делокругу Повереника, овај орган није овлашћен за давање траженог мишљења.

Како, међутим, подаци које предшколска установа обрађује о детету које похађа ту установу представљају податке о личности у смислу одредаба члана 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), са становишта надлежности Повереника у погледу спровођења тог закона, указујемо на то да сваком физичком лицу на које се односе подаци који се обрађују припада право на приступ тим подацима (члан 26. Закона о заштити података о личности), па то право припада и детету.

С обзиром на то да се право на приступ подацима (као и друга права физичког лица утврђена поменутиим законом) остварује пред

руковаоцем, а на захтев лица на које се подаци односе, тај захтев, у случају остваривања права детета, руковаоцу подноси родитељ детета у својству његовог законског заступника.

Законско заступање детета, према одредбама чл. 68–74. Породичног закона („Службени гласник РС, бр. 18/05, 72/11 – др. закон и 6/15), представља елемент садржине родитељског права, које родитељи врше заједнички, осим у случајевима предвиђеним истим законом.

Сходно томе, захтев за остваривање права детета на приступ подацима које о њему обрађује одређени руковалац, родитељи, као законски заступници детета, подносе заједнички, изузев у случају када, у складу с Породичним законом, један родитељ самостално врши родитељско право.

Стога се захтев за остваривање права детета на приступ његовим подацима у складу са Законом о заштити података о личности који је поднео један родитељ не би могао сматрати уредним уколико није реч о случају самосталног вршења родитељског права у складу с Породичним законом.

Број предмета: 073-14-2204/2020-02 од 4. 11. 2020. године

6.3 КО МОЖЕ ДА ОСТВАРИ ПРАВО У ВЕЗИ СА ОБРАДОМ ПОДАТАКА КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА МАЛОЛЕТНО ЛИЦЕ?

Остваривање права у вези са обрадом података који се односе на малолетно дете припада законском заступнику детета, односно родитељима када заједнички врше родитељско право или једном родитељу коме је судском одлуком поверено дете на самостално старање.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Притужила је поднела органу старатељства захтев за остваривање права у вези са обрадом података о личности, позивајући се на одредбе чл. 21. и 26. Закона о заштити података о личности, којим је тражила приступ подацима, увид и копију података о личности из предмета број 15908 о њеној породици, односно њој, малолетном детету и њеном супругу – оцу детета, а односи се на дописе, извештаје и записнике Заштитника грађана поводом надзора над радом Центра за социјални рад због заштите интереса малолетног детета, службене забелешке водитеља случаја у ручно писаним белешкама у којима се износе оптужбе директора и наставника школе, записи о пријавама директора и наставника, телефонски разговори и друге белешке о случају, као и увид и копију листа праћења породице и детета.

Притужиља је Поверенику поднела притужбу, јер руковалац података није у целости поступио по њеном захтеву за остваривање права у вези са обрадом података о личности које обрађује у предмету број 15908, а који се односе на „њену породицу“, односно малолетно дете и супруга.

Одредбом члана 1. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је да се овим законом уређује право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности и слободан проток таквих података, начела обраде, права лица на које се подаци односе, обавезе руковалаца и обрађивача података о личности, кодекс поступања, пренос података о личности у друге државе и међународне организације, надзор над спровођењем овог закона, правна средства, одговорност и казне у случају повреде права физичких лица у вези са обрадом података о личности као и посебни случајеви обраде.

Одредбом члана 4. став 1. тачка 1) Закона о заштити података о личности прописано је да је податак о личности сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознака идентитета као што су име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским мрежама или једног односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета.

Одредбом члана 4. став 1. тачка 3) Закона о заштити података о личности прописано је да је обрада података свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање.

У поступку је утврђено да притужба у делу захтева којим је притужиља тражила приступ, увид и копију података који се односе на њено малолетно дете и супруга, у предмету број 15908, није основана. Ово из разлога што, према одредбама Закона о заштити података о личности, притужиља има право само на податке који се односе на њу, а не и на трећа лица, па како у конкретном случају није прибављена сагласност другог родитеља за обраду података о личности малолетног детета и како притужиља није поднела захтев руковаоцу података и притужбу Поверенику као пуномоћник супруга, достављајући при томе валидно пуномоћје, то је на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку оцењено да није дошло до повреде права у вези са обрадом података на штету притужиље.

7. ВИДЕО-НАДЗОР

7.1 РАДИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗАШТИТЕ ИМОВИНЕ, ПОСЛОВАЊА, ОБЈЕКТА, ПРОСТОРА И ЛИЦА ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ПЛАНИРА ДА ИНСТАЛИРА 43 КАМЕРЕ ЗА ВИДЕО-НАДЗОР И ДА ПРЕКО ИНТЕРНЕТА ОМОГУЋИ ПРИКАЗ СНИМАЊА СА КАМЕРА У СВАКОМ ТРЕНУТКУ 24 ЧАСА ДНЕВНО. ДА ЛИ ЈЕ ДОВОЉНО ДА СВИ РАДНИЦИ И ПОСЕТИОЦИ ПОТПИШУ САГЛАСНОСТ ЗА СНИМАЊЕ И ЈАВНО ЕМИТОВАЊЕ?

Вршење послова заштите лица, имовине и пословања физичком и техничком заштитом када ти послови нису у искључивој надлежности државних органа уређено је Законом о приватном обезбеђењу којим је као један од могућих начина техничке заштите предвиђено и видео-обезбеђење. Иако Закон о заштити података о личности не садржи посебне одредбе о условима за обраду података о личности коришћењем средстава за видео-надзор, потребно је да руковалац води рачуна о томе да приликом обраде података о личности поштује начела обраде утврђена Законом, као и да извршава друге обавезе које су предвиђене тим законом.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Најпре указујемо на то да Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) не садржи посебне одредбе о видео-надзору.

Наиме, Законом о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 42/15 и 87/18) уређују се обавезно обезбеђење и заштита одређених објеката, послови и рад правних и физичких лица у области приватног обезбеђења, услови за њихово лиценцирање, начин вршења послова и остваривање надзора над њиховим радом.

Сагласно одредби члана 2. овог закона, приватно обезбеђење, у смислу овог закона, обухвата пружање услуга, односно вршење послова заштите лица, имовине и пословања физичком и техничком заштитом када ти послови нису у искључивој надлежности државних органа, као и послове транспорта новца, вредносних и других пошилики, одржавања реда на јавним скуповима, спортским приредбама и другим местима окупљања грађана (редарска служба), које врше правна лица и предузетници регистровани за ту делатност, као и правна лица и предузетници који су образовали унутрашњи облик организовања обезбеђења за сопствене потребе (самозащитна делатност).

Као један од могућих начина техничке заштите, предвиђен чланом 30. став 1. Закона о приватном обезбеђењу, наводи се и видео-обезбеђење, а даље је одредбама овог закона прописано на који начин се оно може вршити.

Дакле, и код увођења видео-надзора у сврху „безбедности и заштите имовине, пословања, објекта, простора и лица“, у случају који наводите у Вашој електронској поруци, као и другим случајевима тзв. самозаштитне делатности, у смислу члана 2. Закона о приватном обезбеђењу, примењују се првенствено одредбе овог закона којима је уређено спровођење самозаштитне делатности, између осталог и у потребом техничких средстава као што је видео-надзор.

Будући да, сагласно одредби члана 70. Закона о приватном обезбеђењу, надзор приватног обезбеђења врши, у складу са утврђеним делокругом, Министарство унутрашњих послова и надлежне инспекцијске службе, које такође врши и надзор испуњености услова и начина обављања делатности, примену овлашћења и вођење евиденција у складу са овим законом и спровођење прописа о држању и ношењу оружја приватног обезбеђења, то се наведеном органу можете обратити ради добијања мишљења о примени одредаба наведеног закона.

Такође, указујемо на то, пошто је у описаном случају реч о увођењу видео-надзора у радном простору, да се, сагласно одредби члана 91. Закона о заштити података о личности, на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређују рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредаба овог закона.

С друге стране, пристанак за обраду је један од шест могућих правних основа обраде података о личности предвиђених чланом 12. Закона о заштити података о личности, при чему је одредбом члана 4. став 1. тачка 12) Закона прописано шта се подразумева под овим појмом, те да је „пристанак“ лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица којим оно, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе. Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. Закона).

Наиме, добровољност је нужни предуслов за пуноважност пристанка, као законитог правног основа обраде података о личности. Изјава воље физичког лица без могућности њене измене или опозива а да то не проузрокује правне последице по положај тог лица, не може се сматрати пуноважним пристанком у смислу Закона о заштити података о личности, што нарочито треба имати у виду када је у питању обрада података о личности запослених од стране послодаваца, јер однос послодавац–запослени по својој природи представља однос с неравнотежом моћи између ове две стране. Стога, у конкретном случају пристанак запослених не би се могао сматрати адекватним правним основом обраде њихових података о личности.

Дакле, када је реч о обради података о личности запослених од стране послодавца, првенствено се примењују одредбе Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) и других закона којима су уређена питања рада и запошљавања, те се ради добијања мишљења о примени наведених прописа, у случају који наводите у Вашој електронској поруци, можете обратити Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Поред свега наведеног, треба водити рачуна и о томе да обрада података о личности путем видео-надзора свакако представља радњу обраде, у смислу одредбе члана 4. став 1. тачка 3) Закона о заштити података о личности, те се и на ову обраду примењују општи принципи и правила обраде утврђени овим законом.

Наведено најпре подразумева постојање правног основа за предметну обраду, у смислу члана 12. Закона о заштити података о личности, као и поштовање других одговарајућих правила и обавеза за руковооце, прописаних овим законом, у зависности од околности у сваком конкретном случају.

С тим у вези, са становишта заштите података о личности указујемо на то да обрада података о личности употребом система видео-надзора може значајно да угрози приватност појединаца, али и друга права и слободе физичких лица чији се подаци о личности овим путем обрађују (нпр. слобода кретања и сл.).

Ово посебно треба имати у виду када је у питању обрада података о личности запослених путем видео-надзора или употребом других система за праћење њиховог рада, кретања и сл., јер запослени такође имају право на приватност у свом радном окружењу, и да се у сваком конкретном случају најпре мора размотрити неопходност и сразмерност такве обраде, а имајући у виду једно од начела обраде, из члана 5. став 1. тачка 3) Закона, према коме подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде (начело „минимизације података“).

Генерално говорећи о видео-надзору, увек треба водити рачуна да покривеност одређеног простора системом видео-надзора (угао камере) буде сразмерна сврси обраде у конкретном случају, односно да камера обухвата само оно што је неопходно за постизање такве сврхе. Наведена сразмерност је свакако нарушена ако руковалац који намерава да уведе видео-надзор у одређеном простору таквим системом обухвати и јавни простор (улице, јавни паркинг и сл.), који није у домену његовог одлучивања.

Такође, морају се осигурати интегритет и поверљивост података о личности који се обрађују путем видео-надзора, што подразумева предузимање одговарајућих техничких, организационих и кадровских

мера како би подаци о личности у оквиру конкретног система видео-надзора били заштићени од могућих злоупотреба, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности. То би подразумевало и да приступ снимцима из система видео-надзора, односно праћење слике са камера у реалном времену, буде доступно само овлашћеним лицима, и само у мери у којој је то неопходно да би се остварила сврха обраде у конкретном случају.

Дакле, свако омогућавање приступа, откривањем или на други начин чињење доступним података о личности, представља посебну радњу обраде за коју је потребно обезбедити одговарајући правни основ у смислу Закона о заштити података о личности, уз поштовање осталих принципа обраде, као и других правила и обавеза за руковооце у конкретном случају. Ово се нарочито односи на омогућавање неограниченом кругу лица приступа подацима о личности у оквиру система видео-надзора (преко интернета и сл.), и на тај начин непосредног задирања у приватност лица, што не би било у складу са основним начелима обраде из Закона.

Указујемо и на обавезу за руковооце, утврђену одредбом члана 54. Закона о заштити података о личности. Наиме, у случају када је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, руковалац је дужан да пре него што започне са обрадом изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Повереник је донео Одлуку о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, број 45/19). Између осталог, једна од радњи обраде за коју се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности, прописана тачком 7) наведене одлуке, јесте обрада биометријских података ради јединствене идентификације запослених од стране послодавца и у другим случајевима обрада података о личности запослених од стране послодавца употребом апликација или система за праћење њиховог рада, кретања, комуникације и слично.

Такође указујемо на то да, сагласно одредби члана 82. став 1. Закона о заштити података о личности, лице на које се подаци односе има право да поднесе притужбу Поверенику ако сматра да је обрада података о његовој личности извршена супротно одредбама овог закона, а може затражити и одговарајућу судску заштиту, подношењем тужбе надлежном вишем суду, сагласно одредби члана 84. Закона о заштити података о личности.

7.2 ДА ЛИ СТАНАРИ ЗГРАДЕ МОГУ ДА ПОСТАВЕ КАМЕРЕ ОКО ЗГРАДЕ И НА УЛАЗУ У ЗГРАДУ И ИНСТАЛИРАЈУ ВИДЕО-НАДЗОР ПРЕКО МОБИЛНЕ АПЛИКАЦИЈЕ ПОМОЋУ КОЈЕ ЋЕ СВАКО ОД СТАНАРА МОЋИ УЖИВО ДА ПРАТИ КО УЛАЗИ У ЗГРАДУ И ИЗЛАЗИ ИЗ ЊЕ?

Са становишта примене Закона о заштити података о личности било би недозвољено омогућити праћење слике са камера у реалном времену свим станарима, као и дозволити приступ снимцима из система видео-надзора преко интерне или јавне кабловске телевизије, или других средстава за електронске комуникације којима се такви снимци могу пренети, било у тренутку њиховог настанка било након тога, јер то широком кругу корисника омогућава да неограничено, без стварне потребе и разлога, задиру у приватност грађана, тј. других станара и лица која им долазе у посету.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Члан 4. тачка 1) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) дефинише податак о личности као сваки податак који се односи на физичко лице чији је идентитет одређен или одредив, непосредно или посредно, посебно на основу ознака идентитета као што су име и идентификациони број, података о локацији, идентификатора у електронским комуникационим мрежама или једног односно више обележја његовог физичког, физиолошког, генетског, менталног, економског, културног и друштвеног идентитета, а тачка 3) истог члана Закона прописује да је обрада података о личности свака радња или скуп радњи које се врше аутоматизовано или неаутоматизовано са подацима о личности или њиховим скуповима, као што су прикупљање, бележење, разврставање, груписање, односно структурисање, похрањивање, уподобљавање или мењање, откривање, увид, употреба, откривање преносом, односно достављањем, умножавање, ширење или на други начин чињење доступним, упоређивање, ограничавање, брисање или уништавање (у даљем тексту: обрада).

Сагласно члану 5. став 1. наведеног закона, подаци о личности морају: 1) се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада; 2) се прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу с тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); 3) бити примерени,

битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); 4) бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани. Узимајући у обзир сврху обраде, морају се предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); 5) се чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“); 6) се обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“). У ставу 2. истог члана Закона прописано је да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Члан 12. став 1. наведеног закона прописује да је обрада законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе пристало је на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна ради поштовања правних обавеза руковооца; 4) обрада је неопходна ради заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковооца; 6) обрада је неопходна ради остваривања легитимних интереса руковооца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Питања управљања зградом, коришћења и одржавања зграде, заједничких и посебних делова зграде, као и надзор над применом закона и друга питања од значаја за стамбену политику, уређена су Законом о становању и одржавању зграда („Службени гласник РС“, број 104/16).

Члан 16. став 1. наведеног закона прописује да стамбену заједницу чине сви власници посебних делова стамбене односно стамбено-пословне зграде.

Члан 41. став 1. истог закона прописује да су чланови скупштине стамбене заједнице сви власници посебних делова, а члан 42. став 1. тачка 10) тог закона да скупштина стамбене заједнице доноси одлуку о физичко-техничком обезбеђењу зграде и ствари на земљишту које

служи за редовну употребу зграде, што укључује и употребу система видео-надзора у те сврхе.

Чланом 44. ст. 1. и 2. наведеног закона прописано је да скупштина стамбене заједнице доноси одлуке обичном већином гласова присутних чланова, који имају право гласа по одређеном питању, осим ако овим законом није другачије прописано, а да о располагању заједничким деловима зграде, поверавању управљања професионалном управнику и кредитном задуживању стамбене заједнице скупштина стамбене заједнице одлучује већином коју чине $2/3$ укупног броја гласова.

Даље је чланом 49. ст. 1. и 2. истог закона прописано да стамбена заједница има управника, као и да управника бира скупштина стамбене заједнице из редова чланова скупштине стамбене заједнице.

Управник, између осталог, заступа и представља стамбену заједницу и извршава одлуке стамбене заједнице (члан 50. тач. 1) и 7) Закона).

Међутим, само Закон о приватном обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 42/15 и 87/18) регулише материју видео-надзора, и то уређује једино обавезно обезбеђење и заштиту одређених објеката, послове и рад правних и физичких лица у области приватног обезбеђења, услове за њихово лиценцирање, начин вршења послова и остваривање надзора над њиховим радом.

С тим у вези, како се ни Закон о заштити података о личности не бави посебно том темом, али како снимање системом видео-надзора представља радњу обраде у складу са Законом (члан 4. тачка 3) Закона), то се имају применити општа начела закона прописана у члану 5. Закона.

Овде указујемо на то да употреба система видео-надзора може значајно да угрози приватност појединца, али и друга права и слободе људи (нпр. слобода кретања).

С тим у вези, начелан став Повереника јесте да приликом одлучивања да ли ће се увести видео-надзор најпре треба утврдити да ли би сврха због које се уводи видео-надзор могла да буде остварена на другачији, мање инвазиван начин.

Уколико сврху није могуће остварити на другачији начин осим видео-надзором, одлука скупштине стамбене заједнице морала би да буде у писаној форми, да садржи сврху за увођење видео-надзора, легитимни интерес руковођа због којег се уводи видео-надзор, начин вршења видео-надзора, рок за чување снимака из система видео-надзора, мере заштите и друго.

Даље, треба водити рачуна да покривеност системом видео-надзора (угао камере) буде сразмерна сврси обраде, односно да камера обухвати само оно што је неопходно за сврху обраде.

Такође, лица која ступају у простор покривен системом видео-надзора морају о томе да буду обавештена, односно треба на видном месту истакнути јавно обавештење да се врши видео-надзор, које треба да садржи податке о томе да је видео-надзор у току (ликовни, односно графички симбол видео-надзора, број телефона на који се могу добити информације у вези с видео-надзором).

Најзад, морају се осигурати интегритет и поверљивост података, што би значило да треба спровести техничке, организационе и кадровске мере како би систем који се користи за вршење видео-надзора и записи из тог система били заштићени од случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности. То подразумева и да приступ снимцима из система видео-надзора, укључујући ту и праћење слике са камера у реалном времену, буде доступно само оном лицу коме је то неопходно да би се остварила сврха обраде.

С тим у вези, недозвољено би било преко мобилне апликације омогућити праћење слике са камера у реалном времену свим станарима, као и приступ снимцима из система видео-надзора преко интерне или јавне кабловске телевизије или других средстава за електронске комуникације којима се такви снимци могу пренети, било у тренутку њиховог настанка било након тога, јер то широком кругу корисника омогућава да неограничено, без стварне потребе и разлога, задиру у приватност грађана, тј. других станара и лица која им долазе у посету.

У случају повреде података о личности коришћењем система видео-надзора можете поднети притужбу Поверенику, сходно одредби члана 82. став 1. Закона о заштити података о личности, који прописује да лице на које се подаци односе има право да поднесе притужбу Поверенику ако сматра да је обрада података о његовој личности извршена супротно одредбама овог закона, а може затражити и одговарајућу судску заштиту, подношењем тужбе надлежном вишем суду, сагласно одредби члана 84. Закона о заштити података о личности.

Број предмета: 073-14-1528/2019-02 од 16. 9. 2019. године

7.3 ДА ЛИ ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКТ МОЖЕ ДА КОРИСТИ ПОСТОЈЕЋЕ РЕСУРСЕ ВИДЕО-НАДЗОРА КАКО БИ, РАДИ СПРОВОЂЕЊА МЕРА ВЛАДЕ ЗА СУЗБИЈАЊЕ ШИРЕЊА ПАНДЕМИЈЕ КОВИД 19, КОНТРОЛИСАО ДА ЛИ ЗАПОСЛЕНИ ПОШТУЈУ ОБАВЕЗУ НОШЕЊА ЗАШТИТНИХ МАСКИ? ПОСТОЈЕЋИ РЕСУРСИ ВИДЕО-НАДЗОРА ОДНОСЕ СЕ, КАО ШТО ЈЕ НАВЕДЕНО, НА ВИДЕО-НАДЗОР КОЈИ ЈЕ ПОСЛОДАВАЦ УВЕО РАДИ ЗАШТИТЕ ЛИЧНЕ БЕЗБЕДНОСТИ И БЕЗБЕДНОСТИ ИМОВИНЕ ПОСЛОДАВЦА, СА ЧИЈИМ СУ СЕ УВОЂЕЊЕМ СВИ ЗАПОСЛЕНИ ПИСМЕНО САГЛАСИЛИ.

Мере које је послодавац дужан да примени ради спречавања појаве и ширења заразне болести и отклањања ризика за безбедан и здрав рад запослених, као и лица која се затекну у радној околини, када надлежни орган прогласи епидемију заразне болести утврђене су Правилником о превентивним мерама за безбедан и здрав рад за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Када је реч о обради података о личности у области рада, Закон о заштити података о личности у члану 91. став 1. упућује на примену закона којима се уређује рад и колективних уговора, уз примену одредаба тог закона.

Министарство за рад, бораčka и социјална питања је, на основу овлашћења утврђеног Законом о безбедности и здрављу на раду, донело Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести („Службени гласник РС“, број 94/20), којим су прописане превентивне мере које је послодавац дужан да примени ради спречавања појаве и ширења заразне болести и отклањања ризика за безбедан и здрав рад запослених, као и лица која се затекну у радној околини, када надлежни орган прогласи епидемију заразне болести.

У складу с тим, ради добијања мишљења о допуштености видео-надзора запослених у сврху контроле поштовања обавезе ношења заштитних маски у условима проглашене епидемије заразне болести ковид 19 можете се обратити поменутом министарству.

Са становишта надлежности Повереника у погледу примене Закона о заштити података о личности, обавештавамо Вас да је чланом 54. став 1. тог закона утврђено да је, ако је вероватно да ће нека врста обраде проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, руководиоца дужан да пре него што започне са обрадом изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Листа врсти радњи обраде за које се мора извршити процена утицаја утврђена је Одлуком о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности („Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20).

Одредбама тачке 2) подтач. 5. и 7. наведене одлуке утврђено је да се процена утицаја, између осталог, мора извршити у случају употребе нових технологија или технолошких решења за обраду података о личности или са могућношћу обраде података о личности који служе за анализу или предвиђање економске ситуације, здравља, склоности или интересовања, поузданости или понашања, локације или кретања физичких лица, као и у случају обраде биометријских података ради јединствене идентификације запослених од стране послодавца и у другим случајевима обраде података о личности запослених од стране послодавца употребом апликација или система за праћење њиховог рада, кретања, комуникације и слично.

Сходно изнетом, уколико је видео-надзор запослених ради контроле поштовања обавезе ношења заштитних маски допуштен са становишта примене прописа којима се уређује безбедност и здравље на раду, послодавац је обавезан да, у складу са Законом о заштити података о личности, пре започињања намераваних радњи обраде изврши процену утицаја на заштиту података о личности, како би одредио техничке, организационе и кадровске мере које ће предузети ради заштите података о личности. О извршеној процени утицаја треба сачинити акт како би послодавац био у могућности да, у складу са начелом „одговорност за поступање“ из члана 5. став 2. Закона о заштити података о личности, предочи усклађеност обраде с тим законом, односно примену начела обраде из члана 5. став 1. тог закона.

У том контексту напомињемо да свака обрада података о личности, па и обрада података који се односе на запослене, мора бити вршена у складу са одговарајућим правним основом и конкретно одређеном, изричитом, оправданом и законитом сврхом, а подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде. Уколико није реч о обради која је неопходна за извршавање правне обавезе руковооца, треба водити рачуна о томе да запослени имају право на приватност и у радном окружењу, те да неће увек очекивати да их послодавац надгледа системом видео-надзора приликом обављања редовних задатака, због чега послодавац треба да размотри неопходност и пропорционалност намераване обраде у односу на дате околности, укључујући и могућност да се одговарајући резултат постигне на начин који је мање интрузиван. Уколико користи систем видео-надзора, послодавац је обавезан

да запосленима да јасно обавештење о свим релевантним аспектима обраде, у складу са одредбама члана 23. Закона о заштити података о личности.

Посебно напомињемо да „пристанак“ лица на које се подаци односе, као правни основ за обраду података о личности, подразумева добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе (члан 4. тачка 12) Закона о заштити података о личности). Одредбама члана 15. истог закона прописани су одређени услови који морају бити испуњени да би се обрада на основу пристанка сматрала законитом, између осталог и то да: руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности; ако се пристанак даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи; да пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив, као и дејству опозива, а опозивање пристанка мора бити једноставно, као и давање пристанка и др. Лице које опозове раније дати пристанак не може трпети штетне последице услед губљења правног основа за даљу обраду података о њему. Стога, изјава воље физичког лица без могућности њене измене или опозива а да то не проузрокује правне последице по положај тог лица не може се сматрати пуноважним пристанком у смислу Закона о заштити података о личности, што је нарочито потребно имати у виду када је реч о ситуацијама у којима не постоји потпуна равноправност воља учесника, као што је случај и са односом између послодавца и запосленог. Сходно томе, пристанак запосленог може бити одговарајући правни основ за обраду података о личности само онда када запослени слободно и добровољно може да дâ, али и да опозове раније дату изјаву воље, без бојазни да ће услед тога претрпети нежељене консеквенце.

Број предмета: 073-14-2712/2020-02 од 21. 12. 2020. године

7.4 ДА ЛИ ПОСЛОДАВАЦ МОЖЕ ДА КОРИСТИ ВИДЕО-НАДЗОР У СВРХЕ КОЈЕ ЈЕ МОГУЋЕ ОСТВАРИТИ МАЊЕ ИНВАЗИВНИМ МЕТОДАМА?

Благовремено поступање лекара на пријему позива и диспечера ради пружања помоћи пацијентима руковалац може остварити и мање инвазивним методама него што је непрекидно

праћење поступања и понашања његових запослених путем видео-надзора.

ИЗ ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА:

Подносилац представке је указао на то да се унутар руковаочевих просторија врши видео-надзор и да се на тај начин прати понашање и кретање запослених.

У поступку надзора утврђено је да је руковалац у унутрашњости просторије кол/диспечерског центра поставио камере које су непрекидно снимале запослене (лекаре на пријему позива и диспечере) који ту бораве. Као сврху обраде руковалац је, сем сврхе која одговара сврси прописаној Законом о приватном обезбеђењу, а која се односи на безбедност имовине, лица и пословања, навео и „покретање дисциплинског или другог поступка против запосленог“ и „унапређење процеса рада“.

Чланом 5. став 1. тач. 1)–3) ЗЗПЛ прописано је да подаци о личности морају:

- се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада;

- се прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу с тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“);

- бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“).

Имајући у виду да је руковалац наведену обраду вршио супротно релевантним одредбама Закона о приватном обезбеђењу и Правилника о начину вршења послова техничке заштите и коришћења техничких средстава, којим је предметна обрада уређена, да је обраду вршио и у сврхе које нису прописане тим законом, те да снимци из просторије у којој бораве лекари на пријему позива и диспечери нису примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на законом прописану сврху обраде, изречена је наведена корективна мера.

Благовремено поступање лекара на пријему позива и диспечера ради пружања помоћи пацијентима руковалац може остварити и мање инвазивним методама него што је непрекидно праћење поступања и понашања његових запослених путем видео-надзора.

Руковаоцу је указано на то да Устав Републике Србије јемчи право на рад (члан 60) и да свако, сем права на безбедне и здраве услове рада, потребну заштиту на раду, ограничено радно време, дневни и недељни одмор, плаћени годишњи одмор, правичну накнаду за рад и на правну

заштиту за случај престанка радног односа, има право и на поштовање достојанства своје личности на раду, што је прописано и чланом 12. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење).

Број предмета: 072-04-1409/2020-07 од 31. 8. 2020. године

7.5 ДА ЛИ БИ ВИДЕО-НАДЗОР НА РАДНОМ МЕСТУ И КОНТРОЛА СЛУЖБЕНИХ ЕЛЕКТРОНСКИХ СРЕДСТАВА КОМУНИКАЦИЈЕ ЗАПОСЛЕНИХ У СВРХУ УТВРЂИВАЊА И ДОКАЗИВАЊА КРШЕЊА РАДНЕ ОБАВЕЗЕ ИЛИ РАДНЕ ДИСЦИПЛИНЕ МОГЛА ДА СЕ ПОДВЕДЕ ПОД ОСНОВ ИЗ ЧЛАНА 12. ТАЧКА 6) ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ДА ЈЕ ОБРАДА НЕОПХОДНА РАДИ ОСТВАРИВАЊА ЛЕГИТИМНИХ ИНТЕРЕСА РУКОВООЦА, ИЛИ ЈЕ ЗА ТО НЕОПХОДНА САГЛАСНОСТ ЗАПОСЛЕНОГ ЗА ОБРАДУ ОВИХ ПОДАТАКА?

Када је реч о обради података о личности запослених од стране послодавца, првенствено се примењују одредбе Закона о раду и других закона којима су уређена питања рада и запошљавања, у која спадају и питања у вези са непоштовањем радне дисциплине, односно повредом радне обавезе. Дакле, овлашћење за обраду података о личности запослених од стране послодаваца најпре треба да произлази из релевантних одредаба поменутих закона.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сагласно члану 91. Закона о заштити података о личности, на обраду података о личности у области рада и запошљавања примењују се одредбе закона којима се уређују рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредаба овог закона.

Према томе, када је реч о обради података о личности запослених од стране послодавца првенствено се примењују одредбе Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) и других закона којима су уређена питања рада и запошљавања, у која спадају и питања у вези са кршењем радне обавезе и сл. Дакле, овлашћење за обраду података о личности запослених од стране послодаваца најпре треба да произлази из релевантних одредаба наведених закона.

Истовремено указујемо на то да, сагласно одредбама члана 12. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности, обрада података о личности је законита ако је неопходна ради остваривања легитимних

интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Међутим, како у случају који наводите у електронској поруци говорите о обради података о личности запослених у сврху „утврђивања и доказивања кршења радне обавезе“, а како за остварење наведене сврхе послодавцима стоје на располагању и други механизми осим „употребе видео-надзора на радном месту и контроле службених електронских средстава комуникације запослених“, из Ваше електронске поруке не може се извести закључак о неопходности такве обраде, што је обавезан елемент да би легитимни интерес руковоаца био законит правни основ обраде података о личности у смислу члана 12. тачка б) Закона о заштити података о личности.

Такође, нужан предуслов да би легитимни интерес руковоаца био законити правни основ обраде јесте и то да такав легитимни интерес руковоаца претеже над интересима или основним правима и слободама лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности.

С тим у вези указујемо на то да запослени имају право на приватност у свом радном окружењу, и да се у сваком конкретном случају, осим неопходности, мора утврдити и сразмерност такве обраде, а имајући у виду једно од начела обраде из члана 5. став 1. тачка 3) Закона о заштити података о личности, према коме подаци који се обрађују морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде (начело „минимизације података“).

Сходно изнетом, легитимни интерес се не може априори искључити као могући правни основ за обраду податка о личности запослених од стране послодаваца, с тим што би у том случају руковалац имао обавезу да претходно утврди постојање конкретног легитимног интереса, сразмерност и неопходност обраде, као и претежност таквог интереса руковоаца у односу на права и слободе запослених. Напомињемо да би се употреба видео-надзора и континуираног праћења свих запослених независно од врсте послова које обављају и других битних аспеката у сваком конкретном случају сматрала несразмерном обрадом.

Такође, чланом 12. став 2. Закона утврђено је да овај правни основ обраде не могу користити органи власти када врше обраду у оквиру своје надлежности.

Имајући у виду Ваше наводе који се односе на „сагласност запосленог за обраду ових података“ као могући правни основ за обраду података о личности, указујемо на то да је одредбом члана 4. став 1. тачка 12) Закона о заштити података о личности прописано шта се подразумева под појмом „пристанак“ лица на које се подаци односе, а то је свако

добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе.

Одредбама члана 15. Закона прописани су одређени услови који морају бити испуњени да би се обрада на основу пристанка сматрала законитом, између осталог, и то да: руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности, ако се пристанак даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи, да пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив и дејству опозива, а опозивање пристанка мора бити једноставно као и давање пристанка и друго.

Наиме, изјава воље физичког лица без могућности њене измене или опозива а да то не проузрокује правне последице по положај тог лица не може се сматрати пуноважним пристанком у смислу Закона о заштити података о личности, што нарочито треба имати у виду када је у питању обрада података о личности запослених од стране послодавца. Ово посебно зато што однос послодавац–запослени по својој природи представља однос са неравнотежом моћи између ове две стране. Стога, у конкретном случају пристанак запослених не би се могао сматрати адекватним правним основом обраде њихових података о личности од стране послодавца.

Овом приликом указујемо и на обавезу руковалаца, утврђену одредбом члана 54. Закона о заштити података о личности. Наиме, у случају када је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица, руковалац је дужан да пре него што започне са обрадом изврши процену утицаја предвиђених радњи обраде на заштиту података о личности.

Повереник је донео Одлуку о листи врста радњи обраде података о личности за које се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. Између осталог, једна од радњи обраде за коју се мора извршити процена утицаја на заштиту података о личности, прописана тачком 7) наведене одлуке, јесте обрада биометријских података ради јединствене идентификације запослених од стране послодавца и у другим случајевима обрада података о личности запослених од стране послодавца употребом апликација или система за праћење њиховог рада, кретања, комуникације и слично.

8. ПРЕНОС ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ У ДРУГЕ ДРЖАВЕ И МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

8.1 ДА ЛИ ЈЕ УГОВАРАЊЕ СТАНДАРДНИХ УГОВОРНИХ КЛАУЗУЛА ИЗМЕЂУ РУКОВОАЦА СА СЕДИШТЕМ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ОБРАЂИВАЧА КОЈИ СЕ НАЛАЗИ У ДРЖАВИ ЗА КОЈУ НИЈЕ УТВРЂЕНО ПОСТОЈАЊЕ ПРИМЕРЕНОГ НИВОА ЗАШТИТЕ, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 64. ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ, ДОВОЉНО ЗА ПРЕНОС ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ У ТУ ДРЖАВУ БЕЗ ПОСЕБНОГ ОДОБРЕЊА ПОВЕРЕНИКА?

Уговарањем стандардних уговорних клаузула израђених од стране Повереника, којима се у целини уређује правни однос између руковоаца и обрађивача, могу се обезбедити одговарајуће мере заштите у случају када руковалац или обрађивач преносе податке о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом из члана 64. став 7. Закона о заштити података о личности није утврђено постојање примереног нивоа заштите, те није потребно посебно одобрење Повереника.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Правни однос између руковоаца и обрађивача који се уређује у складу са чланом 45. Закона о заштити података о личности може бити заснован у целини или делимично на стандардним уговорним клаузулама, које Повереник може да изради, посебно узимајући у обзир европску праксу у изради стандардних уговорних клаузула.

У складу са својим законским овлашћењима, Повереник је донео Одлуку о утврђивању стандардних уговорних клаузула („Службени гласник РС“, број 5/20).

Сагласно члану 65. став 1. Закона, руковалац или обрађивач могу да пренесу податке о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом из члана 64. став 7. овог закона није утврђено постојање примереног нивоа заштите само ако је руковалац, односно обрађивач обезбедио одговарајуће мере заштите ових података и ако су лицу на које се подаци односе обезбеђени остваривост његових права и делотворна правна заштита.

У ставу 2. истог члана Закона прописано је да се одговарајуће мере заштите из става 1. овог члана могу обезбедити без посебног одобрења Повереника, између осталог, стандардним уговорним клаузулама израђеним од стране Повереника у складу са чланом 45. овог закона, који-ма се у целини уређује правни однос између руковоаца и обрађивача.

Према томе, уговарањем стандардних уговорних клаузула израђеним од стране Повереника сматра се да су обезбеђене одговарајуће мере заштите у случају када руковалац или обрађивач преносе податке о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом из члана 64. став 7. Закона о заштити података о личности није утврђено постојање примереног нивоа заштите, те није потребно додатно одобрење Повереника за такав пренос.

Број предмета: 073-14-681/2020-02 од 10. 2. 2020. године

8.2 ДА ЛИ ОБРАЂИВАЧ И ПОДОБРАЂИВАЧ ТРЕБА ДА УРЕДЕ СВОЈЕ ОДНОСЕ ЗАКЉУЧИВАЊЕМ СТАНДАРДНИХ УГОВОРНИХ КЛАУЗУЛА КОЈЕ ЈЕ ДОНЕО ПОВЕРЕНИК ИАКО СУ ВЕЋ ПРИМЕНИЛИ СТАНДАРДНЕ УГОВОРНЕ КЛАУЗУЛЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ?

Стандардним уговорним клаузулама, које је, на основу овлашћења из члана 78. став 1. тачка 10) и члана 79. став 3. тачка 1) Закона о заштити података о личности, утврдио Повереник (Одлука о утврђивању стандардних уговорних клаузула), уређује се правни однос између руковаоца и обрађивача, а не правни однос између обрађивача и подобрађивача, па сходно томе оне не могу бити примењене за уређивање односа између обрађивача и подобрађивача.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Члан 45. став 1. Закона прописује да ако се обрада врши у име руковаоца, руковалац може да одреди као обрађивача само оно лице или орган власти који у потпуности гарантује примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, на начин који обезбеђује да се обрада врши у складу са одредбама овог закона и да се обезбеђује заштита права лица на које се подаци односе.

Обрада од стране обрађивача мора бити уређена уговором или другим правно обавезујућим актом, који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, који обавезује обрађивача према руковаоцу и који уређује предмет и трајање обраде, природу и сврху обраде, врсту података о личности и врсту лица о којима се подаци обрађују, као и права и обавезе руковаоца (члан 45. став 3. Закона).

Сагласно члану 45. став 7. Закона, ако обрађивач одреди другог обрађивача за вршење посебних радњи обраде у име руковоаца, исте обавезе заштите података о личности прописане уговором или другим правно обавезујућим актом између руковоаца и обрађивача обавезују и тог другог обрађивача, на основу посебног уговора или другог правно обавезујућег акта, који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, којим се у односу између обрађивача и другог обрађивача прописују довољне гаранције за примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера које обезбеђују да се обрада врши у складу са овим законом. Ако други обрађивач не испуни своје обавезе у вези са заштитом података о личности, за испуњење ових обавеза другог обрађивача руковоацу одговара обрађивач.

У ставу 11. истог члана Закона даље је прописано да правни однос између руковоаца и обрађивача, који се уређује у складу са чланом 45. Законом о заштити података о личности, може бити заснован у целини или делимично на стандардним уговорним клаузулама, које Повереник може да изради, посебно узимајући у обзир европску праксу у изради стандардних уговорних клаузула.

У складу са својим законским овлашћењима Повереник је донео Одлуку о утврђивању стандардних уговорних клаузула („Службени гласник РС“, број 5/20).

Додатно, уколико се подаци преносе у друге државе или међународне организације, треба да буду испоштовани услови који се односе на пренос података из чл. 63–72. Закона.

Чланом 64. став 1. Закона прописано је да се пренос података о личности у другу државу, на део њене територије, или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију, без претходног одобрења, може извршити ако је утврђено да та друга држава, део њене територије или један или више сектора одређених делатности у тој држави или та међународна организација обезбеђује примерени ниво заштите података о личности.

С тим у вези, Влада је донела Одлуку о листи држава, делова њихових територија или једног или више сектора одређених делатности у тим државама и међународних организација у којима се сматра да је обезбеђен примерени ниво заштите података о личности („Службени гласник РС“, бр. 55/13, 101/17 и 27/18 – др. закон).

Руководалац или обрађивач могу да пренесу податке о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом није утврђено постојање примереног нивоа заштите, само ако је руководалац, односно обрађивач обезбедио одговарајуће мере заштите ових података и ако су лицу на које се подаци односе

обезбеђени остваривост његових права и делотворна правна заштита, под условима прописаним чланом 65. Закона.

У ставу 2. истог члана Закона прописано је да се одговарајуће мере заштите из става 1. овог члана могу обезбедити, без посебног одобрења Повереника, између осталог, стандардним уговорним клаузулама израђеним од стране Повереника у складу са чланом 45. овог закона, којима се у целини уређује правни однос између руковоаца и обрађивача.

Ако се пренос податка о личности не врши у складу са одредбама чл. 64, 65. и 67. овог закона, ови подаци могу се пренети у другу државу или међународну организацију само ако је реч о једном од случајева који су прописани чланом 69. Закона.

Имајући у виду наведено, правни однос између руковоаца и обрађивача може бити заснован у целини или делимично на стандардним уговорним клаузулама које је израдио Повереник, те иста лица нису у обавези да свој однос уреде на тај начин.

Према томе, уколико је правни однос између руковоаца и обрађивача или обрађивача и подобрађивача већ уређен у складу са чланом 45. Закона, уз поштовање одредаба Закона које се односе на пренос података у друге државе или међународне организације, није потребно закључивати нове уговоре или друге правно обавезујуће акте.

Додатно напомињемо да када је реч о обради података о личности на коју се примењује Закон о заштити података о личности РС, под стандардним уговорним клаузулама у смислу чл. 45. и 65. Закона подразумевају се само стандардне уговорне клаузуле које је утврдио Повереник.

Број предмета: 073-14-803/2020-02 од 24. 2. 2020. године

8.3 ДА ЛИ СЕ, У СИТУАЦИЈИ КАДА ТРЕБА РЕГУЛИСАТИ ОДНОС ИЗМЕЂУ ОБРАЂИВАЧА И ПОДОБРАЂИВАЧА МОГУ ИЗМЕНИТИ СТАНДАРДНЕ УГОВОРНЕ КЛАУЗУЛЕ КОЈЕ ЈЕ ДОНЕО ПОВЕРЕНИК У ДЕЛУ У КОМЕ СЕ КАЖЕ ДА РЕГУЛИШУ ОДНОС РУКОВАЛАЦ–ОБРАЂИВАЧ У ОБРАЂИВАЧ–ПОДОБРАЂИВАЧ?

Тачком 5) Одлуке о утврђивању стандардних уговорних клаузула утврђено је да се, уколико уговорне стране не примене у целини, односно измене неку од одредаба Стандардних уговорних клаузула, неће сматрати да оне представљају стандардне уговорне клаузуле у смислу чл. 45. и 65. Закона. Према томе, уколико се одлуче за примену Стандардних уговорних клаузула, уговорне стране не могу мењати њихове одредбе.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сагласно одредбама члана 4. тач. 8) и 9) Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) „руковалац“ је физичко или правно лице, односно орган власти који самостално или заједно са другима одређује сврху и начин обраде, а под појмом „обрађивач“ подразумева се физичко или правно лице, односно орган власти који обрађује податке о личности у име руковаоца. Обрађивач не одређује ни сврху ни начин обраде, што значи да је руковалац тај који има свеобухватну контролу над обрадом.

Међусобни односи између руковаоца и обрађивача регулишу се на начин утврђен одредбама чл. 45–46. Закона о заштити података о личности, па је тако, између осталог, чланом 45. став 1. Закона, прописано да ако се обрада врши у име руковаоца, руковалац може да одреди као обрађивача само оно лице или орган власти који у потпуности гарантује примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, на начин који обезбеђује да се обрада врши у складу са одредбама овог закона и да се обезбеђује заштита права лица на које се подаци односе.

Одредбом члана 45. став 3. Закона прописано је да обрада од стране обрађивача мора бити уређена уговором или другим правно обавезујућим актом, закљученим у писменом облику.

Даље је предвиђено да обрађивач може поверити обраду другом обрађивачу само ако га руковалац за то овласти на основу општег или посебног писменог овлашћења. Ако се обрада врши на основу општег овлашћења, обрађивач је дужан да информише руковаоца о намераваном избору другог обрађивача, односно замени другог обрађивача, како би руковалац имао могућност да се супротстави таквој промени.

Сагласно члану 45. став 7. Закона, ако обрађивач одреди другог обрађивача за вршење посебних радњи обраде у име руковаоца, исте обавезе заштите података о личности прописане уговором или другим правно обавезујућим актом између руковаоца и обрађивача обавезују и тог другог обрађивача, на основу посебног уговора или другог правно обавезујућег акта, који је закључен, односно усвојен у писменом облику, што обухвата и електронски облик, којим се у односу између обрађивача и другог обрађивача прописују довољне гаранције за примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера које обезбеђују да се обрада врши у складу са овим законом. Ако други обрађивач не испуни своје обавезе у вези са заштитом података о личности, за испуњење ових обавеза другог обрађивача руковаоцу одговара обрађивач.

У ставу 11. истог члана Закона даље је прописано да правни однос између руковаоца и обрађивача, који се уређује у складу са чланом 45.

Закон о заштити података о личности, може бити заснован у целини или делимично на стандардним уговорним клаузулама, које Повереник може да изради, посебно узимајући у обзир европску праксу у изради стандардних уговорних клаузула.

У складу са својим законским овлашћењима Повереник је донео Одлуку о утврђивању стандардних уговорних клаузула („Службени гласник РС“, број 5/20).

Имајући у виду све наведено, јасно је да се Стандардним уговорним клаузулама уређује искључиво однос између руковоаца и обрађивача, те да се оне не могу мењати, јер се у супротном неће сматрати да представљају Стандардне уговорне клаузуле у смислу чл. 45. и 63. Закона (тачка 5) Одлуке о утврђивању стандардних уговорних клаузула).

Према томе, однос између обрађивача и другог обрађивача може се уредити само посебним уговором и другим правно обавезујућим актом, закљученим уз претходно писмено овлашћење руковоаца.

Однос руковоаца и обрађивача не треба поистовећивати са односом обрађивача и другог обрађивача, јер је руковалац тај који увек има свеобухватну контролу над обрадом, за разлику од обрађивача који врши поверене му радње обраде у име руковоаца.

Даље, уколико се подаци преносе у друге државе или међународне организације треба да буду испуњени услови који се односе на пренос података из чл. 63–72. Закона.

Напомињемо и то да, када је реч о обради података о личности на коју се примењује Закон о заштити података о личности РС, под стандардним уговорним клаузулама у смислу чл. 45. и 65. Закона подразумевају се само стандардне уговорне клаузуле које је утврдио Повереник.

Број предмета: 073-14-1517/2020-02 од 4. 6. 2020. године

8.4 ДА ЛИ, С ОБЗИРОМ НА НЕДАВНИ ФОРМАЛНИ ИЗЛАЗАК ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ ИЗ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ, ЗА ИЗНОС ПОДАТАКА ИЗ СРБИЈЕ У ТУ ДРЖАВУ МОРАМО ИМАТИ СТАНДАРДНЕ УГОВОРНЕ КЛАУЗУЛЕ?

С обзиром на то да је Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске чланица Конвенције Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података, пренос података из Републике Србије у ту државу врши се применом законске претпоставке из члана 64. став 2. Закона о заштити података о личности, према којој се сматра да је у тој држави обезбеђен примерени ниво заштите података о личности. Сходно томе, у случају

преноса података из Републике Србије у Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске није неопходна примена стандардних уговорних клаузула које је изразио Повереник.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Могућност да се, без претходног одобрења, изврши пренос података у другу државу, на део њене територије, или у један или више сектора одређених делатности у тој држави, или у међународну организацију, предвиђена је одредбама члана 64. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) којим је у ставу 1. утврђено да се пренос без претходног одобрења може извршити ако је утврђено да та друга држава, део њене територије или један или више сектора одређених делатности у тој држави или та међународна организација обезбеђује примерени ниво заштите података о личности.

Одредбама члана 64. став 2. наведеног закона успостављена је законска претпоставка према којој се сматра да је примерени ниво заштите података о личности обезбеђен у државама и међународним организацијама које су чланице Конвенције Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података, као и у државама, на деловима њихових територија, или у једном или више сектора одређених делатности у тим државама, или међународним организацијама за које је Европска унија утврдила да обезбеђују примерени ниво заштите.

С обзиром на то да је Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске чланица Конвенције Савета Европе о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података, пренос података из Републике Србије у ту државу врши се применом законске претпоставке из члана 64. став 2. Закона о заштити података о личности, према којој се сматра да је у тој држави обезбеђен примерени ниво заштите.

Сходно томе, чињеница да 31. 12. 2020. године истиче прелазни период у односима између Европске уније и Уједињеног Краљевства Велике Британије и Ирске нема утицаја на могућност преноса података из Србије у ту државу на основу примереног нивоа заштите у смислу одредаба члана 64. Закона о заштити података о личности.

Број предмета: 073-14-2772/2020-02 од 25. 12. 2020. године

8.5 ШТА ПРЕДСТАВЉА ПРЕДУСЛОВ ЗА ЗАКОНИТИ ПРЕНОС ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ НА ОСНОВУ УГОВОРНИХ ОДРЕДАБА?

Предуслов за законит пренос података о личности на основу уговорних одредаба јесте поступање руковооца и обрађивача

у складу са свим другим одредбама Закона о заштити података о личности, што Повереник проверава у поступку по захтеву за пренос података.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности поднет је захтев за одобрење уговорних одредаба ради преноса података у Сједињене Америчке Државе.

Поступајући по захтеву, Повереник је нашао да нису испуњени услови за одобрење достављених обавезујућих пословних правила, из следећих разлога.

Да би обрада била дозвољена, потребно је да буду испоштована сва начела обраде из члана 5. Закона о заштити података о личности кумулативно. То подразумева да подаци о личности морају да се обрађују законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе (начело законитости, поштења и транспарентности), али и да морају да се прикупљају у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама (начело ограничења у односу на сврху обраде), да подаци морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде (начело минимизације података), да морају бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани (начело тачности), затим да морају да се чувају у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде (начело ограничења чувања) и да морају да се обрађују на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности (начело интегритета и поверљивости). Тек уколико су сви ови услови испуњени, односно уколико су сва начела испоштована, обрада је дозвољена.

Сагласно члану 63. став 1. Закона о заштити података о личности, сваки пренос података о личности чија је обрада у току или су намењени даљој обради после њиховог преношења у другу државу или међународну организацију може се извршити само ако, у складу с другим одредбама овог закона, руковалац и обрађивач поступају у складу са условима прописаним овим поглављем закона, што обухвата и даљи пренос података о личности из друге државе или међународне организације у трећу државу или међународну организацију, а ради обезбеђивања примереног нивоа заштите физичких лица који је једнак нивоу који гарантује овај закон.

Чланом 65. став 1. наведеног закона прописано је да руковалац или обрађивач могу да пренесу податке о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности

у тој држави или у међународну организацију, за коју листом из члана 64. став 7. овог закона није утврђено постојање примереног нивоа заштите, само ако је руковалац, односно обрађивач обезбедио одговарајуће мере заштите ових података и ако су лицу на које се подаци односе обезбеђени остваривост његових права и делотворна правна заштита.

Чланом 65. став 2. истог закона је прописано да се одговарајуће мере заштите могу обезбедити и на основу посебног одобрења Повереника, између осталог и уговорним одредбама између руковаоца или обрађивача и руковаоца, обрађивача или примаоца у другој држави или међународној организацији.

Имајући у виду наведено, предуслов за законит пренос података о личности јесте поступање руковаоца и обрађивача у складу са свим другим одредбама Закона о заштити података о личности што Повереник проверава у поступку по захтеву за пренос података.

С тим у вези, увидом у садржину достављеног уговора, утврђено је да исти има доста нејасноћа како би Повереник могао да дâ одобрење на пренос података о личности из Републике Србије у смислу члана 65. наведеног закона јер у уговору:

- 1) није наведен правни основ обраде како би Повереник могао да утврди њену законитост;
- 2) није јасно одређена сврха обраде, као ни намеравана сврха након преноса података;
- 3) нису прецизно наведене категорије лица на које се подаци односе;
- 4) нису јасно одређене врсте података о личности који се преносе;
- 5) нису наведене техничке, организационе и кадровске мере које ће бити примењене како би се обезбедила одговарајућа заштита података о личности;
- 6) није наведен начин на који су лица на које се подаци обавештена о преносу података;
- 7) нису наведени примаоци података нити специфичности права Сједињених Америчких Држава, као државе примаоца у области заштите података.

Стога је Повереник затражио од подносиоца захтева да прецизније дефинише одредбе уговора које се тичу обраде података и усклада га са Законом о заштити података о личности.

Имајући у виду да је након дописа Повереника подносилац захтева одустао од поднетог захтева, то је, у смислу одредбе члана 98. Закона о општем управном поступку, Повереник донео решење којим се обуставља предметни поступак за пренос података на основу уговорних одредаба.

8.6 КАДА ТРЕБА ТРАЖИТИ ОДОБРЕЊЕ ПОВЕРЕНИКА ЗА ОБАВЕЗУЈУЋА ПОСЛОВНА ПРАВИЛА КОЈА РЕГУЛИШУ ПРЕНОС ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Уколико се обавезујућа пословна правила користе као механизам преноса података из Републике Србије у другу државу, део њене територије или један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију која не обезбеђује примерени ниво заштите података о личности, Поверенику треба поднети на одобрење таква обавезујућа пословна правила без обзира на то што их је одобрио неки европски надзорни орган.

Повереник није надлежан да даје одобрење на обавезујућа пословна правила којима се не регулише пренос података о личности из Републике Србије.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности поднет је захтев за одобрење обавезујућих пословних правила која је одобрио надзорни орган Републике Немачке.

Поступајући по захтеву, Повереник је нашао да нису испуњени услови за одобрење достављених обавезујућих пословних правила из следећих разлога.

Сагласно члану 4. тачка 21) Закона о заштити података о личности обавезујућа пословна правила су интерна правила о заштити података о личности која су усвојена и која примењује руковаца односно обрађивач, с пребивалиштем или боравиштем односно седиштем на територији Републике Србије, у сврху регулисања преношења података о личности руковаоцу или обрађивачу у једној или више држава унутар мултинационалне компаније или групе привредних субјеката.

Чланом 67. став 1. наведеног закона прописано је да Повереник одобрава обавезујућа пословна правила ако та правила заједно испуњавају следеће услове:

1) правно су обавезујућа, примењују се на и спроводе се од стране сваког члана мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, укључујући и њихове запослене;

2) изричито обезбеђују остваривање права лица на које се подаци односе у вези са обрадом њихових података;

3) испуњавају услове прописане ставом 2. овог члана којим је прописано шта се обавезујућим пословним правилима најмање мора одредити.

Чланом 65. ст. 1. и 2. истог закона прописано је да руковалац или обрађивач могу да пренесу податке о личности у другу државу, на део њене територије или у један или више сектора одређених делатности у тој држави или у међународну организацију за коју листом из члана 64. став 7. овог закона није утврђено постојање примереног нивоа заштите само ако је руковалац, односно обрађивач обезбедио одговарајуће мере заштите ових података и ако су лицу на које се подаци односе обезбеђени остваривост његових права и делотворна правна заштита, као и да се одговарајуће мере заштите могу без посебног одобрења Повереника обезбедити, између осталог, и обавезујућим пословним правилима, у складу са чланом 67. овог закона.

Увидом у садржину достављених обавезујућих пословних правила, утврђено је да она обезбеђују општи и универзално важећи регулаторни оквир за обраду свих података о личности које мултинационална компанија која је поднела захтев обрађује, и то када се ти подаци о личности преносе из неке од компанија основане у некој ЕЕА држави или у држави са одговарајућим нивоом заштите података признатим одлуком Комисије ЕУ, у неку компанију основану ван ЕЕА.

Имајући у виду наведено, како Република Србија није држава са европског економског подручја, нити држава за коју је одлуком Комисије Европске уније утврђено да поседује одговарајући ниво заштите, из садржине достављених обавезујућих правила произилази да се она не примењују у случају када се подаци о личности преносе из компаније која је основана на територији Републике Србије у неку другу компанију у оквиру мултинационалне групације.

Како се под обавезујућим пословним правилима сматрају интерна правила о заштити података о личности која су усвојена и која примењују руковалац односно обрађивач, са пребивалиштем или боравиштем односно седиштем на територији Републике Србије, у сврху регулисања преношења података о личности руковаоцу или обрађивачу у једној или више држава унутар мултинационалне компаније или групе привредних субјеката, те да Повереник даје одобрење на обавезујућа пословна правила како су дефинисана у Закону о заштити података о личности, то Повереник није надлежан да даје одобрење на обавезујућа пословна правила која не регулишу пренос података о личности из Републике Србије.

Стога је Повереник наложио подносиоцу захтева да достави уредна обавезујућа правила, у складу са Законом о заштити података о личности, а поступак њиховог одобрења је и даље и току.

9. РАДНИ ОДНОСИ

9.1 КАДА ОБРАДА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ОД СТРАНЕ ПОСЛОДАВЦА ПРИЛИКОМ КОНТРОЛЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ КОРИШЋЕЊА ПРИВРЕМЕНЕ СПРЕЧЕНОСТИ ЗА РАД НИЈЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ?

Руковалац је прикупљањем и даљом обрадом података о преласцима државне границе (име и презиме, датум рођења, националност, држава издавања, датум истицања, број документа, тип документа, ЈМБГ службеника, шифра локације, назив локације, датум уноса, улаз/излаз) запосленог, тј. подносиоца представке (укупно 71 податак о преласцима државне границе из апликације „Граница“), те употребом тих података за покретање и вођење дисциплинског поступка против тог запосленог због злоупотребе боловања – вршио обраду тих података супротно начелу законитости, затим у сврху која није конкретно одређена, изричита, оправдана и законита, при чему подаци нису ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, чиме обраду података врши супротно члану 5. став 1. тач. 1) и 3) Закона о заштити података о личности.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА

Увидом у прилоге који су Поверенику достављени уз представку, утврђено је да се у закључку, који је донела Полицијска управа Нови Сад наводи да је „провером кроз електронску евиденцију МУП-а, у апликацију ‘Граница’ констатовано да се полицијски службеник одређеног дана, док се налазио на боловању, у 10 часова 13 минута и 26 секунди, налазио на граничном прелазу Хоргош, са напоменом И (излаз), а истог дана у 13 часова 16 минута и 11 секунди такође се налазио на граничном прелазу Хоргош, са напоменом У (улаз)“. Уз закључак је приложена фотокопија одштампаног извода из апликације „Граница“ за наведено лице, са подацима о појединим преласцима границе на локацији Хоргош, Батровци, Келебија и Аеродром Београд, за период док се налазио на боловању. Уз наведени закључак приложен је и извештај о привременој спречености за рад за подносиоца

Руковалац података сматра да је правни основ по ком је Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Нови Сад, обрађивала податке о преласку државне границе полицијског службеника – подносиоца представке из апликације „Граница“, заснован на члану 30. став 3. тач. 3) и 12) и члану 210. Закона о полицији („Службени гласник РС“, бр. 6/16, 24/18 и 87/18) као и чл. 3, 10. и 35. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова („Службени гласник РС“, број 24/18), а у складу са чланом 7. Закона

о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), којим се омогућава обрада података о личности који су прикупљени од стране органа у посебне сврхе, у друге сврхе која је различита од сврхе за коју су подаци прикупљени.

У складу с тим, руковалац сматра да се подаци који су прикупљени у сврху граничне контроле могу користити и за откривање прекршаја, односно покретања и вођења дисциплинског поступка, имајући у виду да је Министарство унутрашњих послова законом овлашћено да обрађује ове податке у друге сврхе.

Такође, Министарство се руководило чланом 12. тачка 5), којом је прописано да је обрада законита ако је неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковаоца, па су тако подаци прикупљени у сврху граничне контроле обрађивани ради спречавања вршења и откривања прекршаја из члана 263. Закона о здравственом осигурању, а након тога у сврху покретања и вођења дисциплинског поступка због учињене тешке повреде службене дужности из члана 207. став 1. тачка 14) Закона о полицији, а у вези са чланом 263. Закона о здравственом осигурању.

Чланом 207. став 1. тачка 14) Закона о полицији предвиђена је као тежа повреда службене дужности „злоупотреба одсуствовања у случају болести“, а одредбама Уредбе о начину спровођења дисциплинског поступка у Министарству унутрашњих послова предвиђено је, између осталог, да је „пре подношења иницијативе за покретање дисциплинског поступка, непосредни старешина дужан да испита све околности од значаја за покретање дисциплинског поступка“. С тим у вези, уколико у појединим организационим јединицама Министарства надлежне старешине немају могућност приступа апликацији „Граница“, наведене податке захтевају од Управе граничне полиције, а уколико ту могућност имају, до њих долазе непосредним приступом апликацији или приступом лица која имају одговарајуће овлашћење. Доказивање наведене теже повреде службене дужности може се извршити увидом у путну исправу запосленог, његовим признањем или провером кроз апликацију „Граница“. У дисциплинским поступцима се од изабраног лекара или здравствене установе тражи одговарајуће мишљење или изјашњење у вези са напуштањем места пребивалишта од стране запосленог и евентуално нарушавање његовог здравственог стања, а у једном случају је урађено и вештачење здравственог стања запосленог.

Апликација „Граница“ је саставни део ЈИС Министарства унутрашњих послова, при чему су правила и поступци коришћења наведеног информационог система уређени Обавезном инструкцијом о правима и поступцима у коришћењу информационог система Министарства унутрашњих послова. Наведеном инструкцијом, између осталог,

прописано је да се приступ информационом систему врши према додељеним правима приступа кориснику. Корисник се пријављује на рачунар корисничким именом и лозинком или помоћу еИД картице и одговоран је за све што је учињено коришћењем његовог корисничког имена и лозинке.

Основна начела обраде података о личности прописана су чланом 5. став 1. ЗЗПЛ, на основу ког подаци о личности морају: 1) се обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада; 2) се прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); 3) бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“); 4) бити тачни и, ако је то неопходно, ажурирани. Узимајући у обзир сврху обраде, морају се предузети све разумне мере којима се обезбеђује да се нетачни подаци о личности без одлагања избришу или исправе („тачност“); 5) се чувати у облику који омогућава идентификацију лица само у року који је неопходан за остваривање сврхе обраде („ограничење чувања“); 6) се обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“). Ставом 2. истог члана приписано је да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и мора бити у могућности да предочи њихову примену („одговорност за поступање“).

Чланом 6. став 3. ЗЗПЛ прописано је да је обрада у посебне сврхе обрада коју врше надлежни органи у сврхе спречавања, истраге и откривања кривичних дела, гоњења учинилаца кривичних дела или извршења кривичних санкција, укључујући спречавање и заштиту од претњи јавној и националној безбедности.

Члан 7. став 1. ЗЗПЛ прописује да се подаци о личности који су прикупљени од стране надлежних органа у посебне сврхе не могу обрађивати у сврху која је различита од сврхе за коју су подаци прикупљени, осим ако је та даља обрада прописана законом.

Члан 7. став 2. истог закона прописује да је обрада коју врше надлежни органи у посебне сврхе, које су различите од сврхе за који су подаци о личности прикупљени, дозвољена ако су заједно испуњени следећи услови: 1) руковалац је овлашћен да обрађује те податке о личности у такве друге сврхе, у складу са законом; 2) обрада је неопходна и сразмерна тој другој сврси, у складу са законом.

Чланом 12. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је обрада података о личности законита само ако је испуњен један од следећих услова: 1) лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; 2) обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; 3) обрада је неопходна ради поштовања правних обавеза руковоаца; 4) обрада је неопходна ради заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; 5) обрада је неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; 6) обрада је неопходна ради остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 14. став 1. ЗЗПЛ прописано је да се правни основ за обраду из члана 12. став 1. тач. 3) и 5) овог закона одређује законом, док је ставом 2. истог члана прописано да ако је реч о обради из члана 12. став 1. тачка 3) овог закона, законом се одређује и сврха обраде, а ако је реч о обради из члана 12. став 1. тачка 5) овог закона, законом се прописује да је обрада неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца – што у предметној ситуацији није случај из разлога који је наведен даље у образложењу.

Чланом 190. став 6. Закона о полицији („Службени гласник РС“, бр. 6/16, 24/18 и 87/18) прописано је да у случајевима постојања основане сумње да запослени врше злоупотребу коришћења привремене спречености за рад, непосредни руководиоца може, искључиво ради обезбеђења доказа, о томе да изврши теренску контролу, а потом се обрати надлежној здравственој установи ради утврђивања здравствене способности запосленог.

Члан 207. став 1. тачка 14) истог закона прописује да у тешку повреду службене дужности спада и одбијање, неоправдано одазивање или избегавање прописаног здравственог прегледа или злоупотреба права одсуствовања у случају болести. Даље, члан 210. ст. 1. и 2. истог закона прописују да се дисциплински поступак спроводи као првостепени и другостепени поступак и да дисциплински поступак у првом степену покреће руководиоца или лице које он овласти.

Уредба о начину спровођења дисциплинског поступка у Министарству унутрашњих послова („Службени гласник РС“, број 26/17) чланом 2. став 2. прописује да је пре подношења иницијативе за покретање дисциплинског поступка непосредни руководиоца дужан да испита све околности од значаја за покретање дисциплинског поступка.

Чланом 263. Закона о здравственом осигурању („Службени гласник РС“, број 25/19), прописано је, између осталог, да ће се новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара казнити за прекршај осигураник ако без дозволе стручног медицинског органа Републичког фонда отпутује из места сталног пребивалишта односно боравишта, ако злоупотреби право на коришћење одсуствовања са рада, ако прима накнаду зараде по другим прописима, односно ако не поступи у складу са чланом 80. ст. 3–5. овог закона (члан 84).

Наведени прописи, супротно наводима из изјашњења руковоаца, не садрже одредбу која овлашћује да се „подаци прикупљени у сврху граничне контроле“ могу обрађивати „у циљу спречавања вршења и откривања прекршаја из члана 263. Закона о здравственом осигурању, а након тога и у сврху покретања и вођења дисциплинског поступка код руковоаца, због учињене тешке повреде службене дужности из члана 207. став 1. тачка 14) Закона о полицији, а у вези са чланом 263. Закона о здравственом осигурању“.

У ситуацији да је руковалац у својству послодавца искористио законско овлашћење да, пре подношења иницијативе за покретање дисциплинског поступка, испита све околности од значаја за покретање дисциплинског поступка, те да је у случају постојања основане сумње да запослени врши злоупотребу коришћења привремене спречености за рад о томе извршио теренску контролу, руковалац би поступио у складу са Законом о полицији и Уредбом о начину спровођења дисциплинског поступка у Министарству унутрашњих послова, као прописима који одређују правни основ и истовремено сврху и начин обезбеђења доказа за покретање и вођење дисциплинског поступка.

У односу на наводе руковоаца да се у вези с предметном ситуацијом руководио чланом 12. тачка 5) ЗЗПЛ, којим је прописано да је обрада законита ако је неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца, указује се на то да нису испуњени услови за законитост обраде из члана 14. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ.

Наиме, ниједном законском одредбом није прописано да је за сврху вођења дисциплинског поступка против запосленог у Министарству дозвољено вршити проверу у апликацији „Граница“ ради провере преласка државне границе.

Услед наведеног, утврђено је да се обрада података у предметној ситуацији врши супротно начелу законитости из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, јер не постоји законит правни основ за дотичну обраду.

Чланом 68. Закона о граничној контроли („Службени гласник РС“, број 24/18) прописано је да за потребе вршења граничне контроле, гранична полиција води евиденције о лицима и саобраћајним средствима на којима је извршена гранична провера.

Чланом 35. Закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова („Службени гласник РС“, број 24/18) прописани су подаци који се обрађују у сврху обављања послова граничне контроле која обухвата вршење граничних провера на граничним прелазима и надзор државне границе ван граничних прелаза у складу са посебним прописом.

Даље, чланом 10. истог закона прописано је да се прикупљени подаци ради обављања послова из делокруга Министарства размењују између организационих јединица, у складу са њиховим делокругом и наведеном сврхом.

У предметној ситуацији нису испуњени услови за постојање обраде у посебне сврхе, из члана 6. став 3. ЗЗПЛ, као што нису испуњени ни услови из члана 7. ст. 1. и 2. („да је даља обрада прописана законом“), јер ни Закон о граничној контроли, ни Закон о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, као ни Закон о полицији, немају одредбу која прописује да се подаци прикупљени у сврху обављања послова граничне контроле могу даље обрађивати ради покретања и вођења дисциплинског поступка против запосленог – већ је, напротив, чланом 190. став 6. Закона о полицији изричито прописано да у случајевима постојања основане сумње да запослени врше злоупотребу коришћења привремене спречености за рад, непосредни руководиоца може, искључиво ради обезбеђења доказа, о томе да изврши теренску контролу (а не контролу преласка државне границе од стране запосленог), а потом да се обрати надлежној здравственој установи ради утврђивања здравствене способности запосленог.

Због свега наведеног, Повереник је изрекао опомену руководиоцу података о личности зато што је податке о личности полицијског службеника подносиоца представке о датуму преласка и граничном прелазу на ком је прешао државну границу, садржане у апликацији „Граница“, прикупио и употребио ради покретања и вођења дисциплинског поступка, покренутог против именованог због злоупотребе права одсуствовања у случају болести, на који начин је поступио супротно члану 5. став 1. тач. 1)–3) ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-04-1446/2020-07 од 23. 9. 2020. године

9.2 ДА ЛИ ЈЕ ПОСЛОДАВАЦ ДУЖАН ДА НА ТРАНСПАРЕНТАН НАЧИН ИНФОРМИШЕ ЗАПОСЛЕНЕ О ЊИХОВОМ ПРАЋЕЊУ ПОМОЋУ GPS УРЕЂАЈА?

Запосленом АА из Ниша, који је био распоређен на радно место – регионални комерцијалиста и задужен службеним возилом

које је било снабдевано системом за сателитско праћење возила GPS, за време трајања његовог радног односа, у периоду од 5. 2. 2019. до 5. 12. 2019. године, руковалац није пружио, на одговарајући, транспарентан начин информације које се односе на обраду података о личности помоћу GPS уређаја, чиме је повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1) и члана 23. ст. 1. и 2. Закона о заштити података о личности.

ИЗ ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА:

Повереник је извршио надзор на основу сазнања до којих је дошао из притужбе адвоката бившег запосленог, на радном месту регионалног комерцијалисте, с тврдњом да је руковалац свакодневно пратио кретање тог запосленог у службеном возилу, а да тај запослени није дао изричиту сагласност којом одобрава прикупљање података о свом кретању.

Чланом 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ прописано је да се подаци о личности морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“) и да је законита обрада она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада, док је ставом 2. истог члана прописано да је руковалац одговоран за примену одредаба става 1. овог члана и да мора бити у могућности да предочи њихову примену (одговорност за поступање).

Чланом 12. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ прописано је да је обрада законита само ако је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора.

Обавеза руковаоца да, у тренутку прикупљања података о личности од лица на које се ти подаци односе, информише та лица о свим релевантним аспектима обраде прописана је одредбама члана 23. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ.

Чланом 12. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење), прописано је, између осталог, да запослени има право на одговарајућу зараду, безбедност и здравље на раду, здравствену заштиту, заштиту личног интегритета, достојанство личности и друга права у случају болести, смањења или губитка радне способности и старости, материјално обезбеђење за време привремене незапослености, као и право на друге облике заштите, у складу са законом и општим актом, односно уговором о раду.

Чланом 16. тачка 3) истог закона прописано је, између осталог, да је послодавац дужан да запосленом пружи обавештење о условима рада, организацији рада, правилима из члана 15. тачка 2) тог закона,

односно да је запослени дужан да поштује организацију рада и пословања код послодавца, као и услове и правила послодавца у вези са испуњавањем уговорних и других обавеза из радног односа, и правима и обавезама које произлазе из прописа о раду и прописа о безбедности и заштити живота и здравља на раду.

У оквиру Савета Европе, као регионалне међународне организације европских земаља, једно од основних тела је и Комитет министара који, између осталог, одлучује о питањима од интереса свих чланица Савета, а састављен је од министара иностраних послова свих земаља чланица. Препоруком CM/Rec (2015)5 Комитета министара државама чланицама о обради личних података у контексту запошљавања, указано је на то да опрему која открива локације запослених треба увести само ако се то покаже неопходним за постизање легитимне сврхе коју спроводе послодавци и њихова употреба не треба да води континуираном надзору запослених. Наиме, како истичу, надзор не треба да буде главна сврха, већ само индиректна последица радње која је потребна за заштиту производње, здравља и сигурности, или за осигурање ефикасног вођења неке организације, односно да послодавци треба да осигурају све неопходне гаранције за права на приватност и заштиту личних података запослених. Овде је наглашено да послодавци треба да осигурају све неопходне гаранције за права на приватност и заштиту личних података запослених, да обрате посебну пажњу на сврху за коју се такви уређаји користе и на принципе минимализације и пропорционалности, те да примене одговарајуће интерне процедуре у вези с обрадом ових података и о чему треба унапред да обавесте предметна лица, тј. запослене.

Како је у поступку надзора утврђено да је запослени био задужен службеним возилом које је било снабдевано системом за сателитско праћење возила GPS (Global Positioning System) који пружа телеметријске податке, да је руковалац вршио предметну обраду података о личности а да лице на које се подаци односе није обавестио о обради података о личности у вези са својим кретањем службеним возилом, Повереник је изрекао наведену корективну меру.

Број предмета: 072-21-1106/2020-07 од 24. 9. 2020. године

9.3 ДА ЛИ ЈЕ ПОСЛОДАВАЦ ДУЖАН ДА ПРИБАВИ ПРИСТАНАК ФИЗИЧКОГ ЛИЦА ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ РАДИ ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА?

У поступку избора кандидата за заснивање радног односа послодавац може вршити обраду оних података који се односе на кандидате који су законом или подзаконским актом донетим у

складу са законом утврђени као услов за заснивање радног односа. Послодавац је дужан да кандидату пружи одговарајуће информације о обради његових података.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сагласно одредби члана 91. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18), на обраду података у области рада и запошљавања примењују се одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредаба овог закона. Чланом 91. став 2. Закона о заштити података о личности прописано је да ако закон који уређује рад и запошљавање или колективни уговор садржи одредбе о заштити података о личности, морају се прописати и посебне мере заштите достојанства личности, легитимних интереса и основних права лица на које се подаци односе, посебно у односу на транспарентност обраде, размену података о личности унутар мултинационалне компаније, односно групе привредних субјеката, као и систем надзора у радној средини.

Наиме, пристанак за обраду је један од шест могућих правних основа обраде података о личности, при чему је одредбом члана 4. став 1. тачка 12) Закона прописано шта се подразумева под овим појмом, те да је „пристанак“ лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе.

Одредбама члана 15. Закона прописани су одређени услови који морају бити испуњени да би се обрада на основу пристанка сматрала законитом, између осталог и то да: руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности ако се пристанак даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи, да пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив, као и дејству опозива, а опозивање пристанка мора бити једноставно као и давање пристанка и др. Такође, приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. Закона).

Наиме, изјава воље физичког лица без могућности њене измене или опозива а да то не проузрокује правне последице по положај тог лица не може се сматрати пуноважним пристанком у смислу Закона о заштити

података о личности, што је нарочито треба имати у виду када је у питању обрада података о личности запослених од стране послодавца.

Одредбама члана 23. став 1. Закона о заштити података о личности прописано је да ако се подаци о личности прикупљају од лица на које се односе, руковалац је дужан да у тренутку прикупљања података о личности том лицу пружи прописани сет информација: о идентитету и контакт подацима руковаоца, као и његовог представника ако је он одређен; контакт податке лица за заштиту података о личности ако је оно одређено; о сврси намеравање обраде и правном основу за обраду; о постојању легитимног интереса руковаоца или треће стране ако се обрада врши на основу члана 12. став 1. тачка 6) овог закона; о примаоцу односно групи прималаца података о личности ако они постоје; о чињеници да руковалац намерава да изнесе податке о личности у другу државу или међународну организацију и др. Такође, уз ове информације руковалац је дужан да пружи лицу и прописане додатне информације (члан 23. став 2), које могу бити неопходне у конкретном случају да би се обезбедила поштена и транспарентна обрада у односу на то лице.

Одредбом става 4. истог члана прописано је да ако је лице на које се подаци односе већ упознато са неком од информација из ст. 1. до 3. овог члана, руковалац нема обавезу пружања тих информација.

Дакле и послодавац као руковалац подлеже обавези информисања лица на које се подаци односе, односно запосленог, у складу са одредбама чл. 23. и 24. Закона о заштити података о личности, а у случајевима прописаним наведеним одредбама може бити ослобођен ове обавезе.

Број предмета: 073-14-1607/2019-02 од 29. 10. 2019. године

9.4 ДА ЛИ ПОСТОЈИ ПРАВНА МОГУЋНОСТ ДА ПРИВРЕДНО ДРУШТВО (У СКЛАДУ СА ПОЗИТИВНИМ ЗАКОНСКИМ ПРОПИСИМА) ОД ФИЗИЧКИХ ЛИЦА, ДРЖАВЉАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, С КОЈИМА НАМЕРАВА ДА ЗАКЉУЧИ УГОВОР О РАДУ ИЛИ ДА ИХ НА ДРУГИ НАЧИН РАДНО АНГАЖУЈЕ, ТРАЖИ ДА МУ, ПО ОСНОВУ ПОСТОЈАЊА ПРЕТЕЖНОГ ЛЕГИТИМНОГ ИНТЕРЕСА, ПРЕ ЗАКЉУЧЕЊА УГОВОРА ДОСТАВЕ ИЗВОД ИЗ КАЗНЕНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ, ОДНОСНО УВЕРЕЊЕ ПОЛИЦИЈСКЕ УПРАВЕ МУПА КОЈИМ СЕ ПОТВРЂУЈЕ ДА ТО ЛИЦЕ НИЈЕ ОСУЂИВАНО, НИТИ ДА СЕ ПРОТИВ ЊЕГА ВОДИ КРИВИЧНИ ПОСТУПАК, НИТИ ДА ЈЕ ПРОТИВ ЊЕГА ПОКРЕНУТА ИСТРАГА?

У сврху закључења уговора о раду, односно у сврху радног ангажовања одређеног лица, послодавац може прикупљати и даље

обрађивати само оне податке који се односе на то лице чија обрада представља обавезу или овлашћење послодавца предвиђено законом којим се уређује рад, односно запошљавање.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Сагласно одредбама члана 19. став 1. Закона о заштити података о личности, обрада података о личности који се односе на кривичне пресуде, кажњива дела и мере безбедности може се вршити на основу члана 12. став 1. тог закона, али само под надзором надлежног органа или ако је обрада допуштена законом, уз примену одговарајућих посебних мера заштите права и слобода лица на које се подаци односе.

Обрада података о личности у области рада и запошљавања, међутим, представља један од посебних случајева обраде, па је тако у члану 91. став 1. Закона прописано да се на обраду у тим областима примењују одредбе закона којима се уређују рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредаба тог закона.

Сагласно цитираним одредбама Закона, послодавац, као руковолац, у сврху закључења уговора о раду, односно у сврху радног ангажовања одређеног лица, може прикупљати и даље обрађивати само оне податке који се односе на то лице чија обрада представља обавезу или овлашћење послодавца предвиђено законом којим се уређује рад, односно запошљавање.

Ово значи да, од шест могућих правних основа за обраду података о личности који су предвиђени чланом 12. став 1. Закона, послодавац, у сврху закључења уговора о раду, односно у сврху радног ангажовања одређеног лица, може вршити обраду која је неопходна ради поштовања правних обавеза руковооца, у смислу тачке 3), или обраду која је неопходна ради извршења законом прописаних овлашћења руковооца, у смислу тачке 5) наведеног члана Закона.

Сходно томе, послодавац не би требало да прибегава коришћењу легитимног интереса руковооца или треће стране, у смислу члана 12. став 1. тачка б) Закона, за обраду података о личности у сврху закључења уговора о раду, односно у сврху радног ангажовања одређеног лица.

Број предмета: 073-14-2041/2020-02 од 11. 9. 2020. године

10. ОБРАДА ПОСЕБНИХ ВРСТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

10.1 ОБРАДА ПОДАТАКА О ЗДРАВСТВЕНОМ СТАЊУ ЗАПОСЛЕНИХ ОД СТРАНЕ ПОСЛОДАВЦА РАДИ ОМОГУЋАВАЊА РАДА НА ДАЉИНУ

Руковалац је повредио одредбе члана 42. ст. 1. и 3. Закона о заштити података о личности и одредбе члана 17. истог закона тако што је, достављањем решења за обављање послова ван радног места ван службених просторија послодавца док траје ванредно стање, у чијем прилогу се налазио и списак са именом и презименом запосленог, подаци о здрављу тог лица, као и организациона јединица којој припада, на 226 електронских адреса запослених, учинио доступним трећим лицима податак о здрављу, односно здравственом стању лица са списка.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА

Повереник је примио представку у којој се наводи: „[...] достављамо Вам решење директора... које је донето након Уредбе Владе РС о организовању посла код послодавца а по основу удаљења запослених који су животно угрожени и који спадају у ризичне групе због природе своје болести. [...] Ово решење је достављено свим запосленима...” Такође, Поверенику је прослеђен и имејл који је са званичне адресе електронске поште руковоаца упућен на 226 електронских адреса запослених, у чијем прилогу се налазило наведено решење.

Увидом у садржај достављеног решења, утврђено је да се у тачки 1. диспозитива наводи: „Послове свог радног места обављаће ван службених просторија послодавца – од куће, док траје ванредно стање... посебно угрожена лица са утврђеним хроничним обољењима, таксативно наведени на списку који представља саставни део овог решења...” Такође, увидом у списак лица, који се налази у наставку достављеног решења, утврђено је да се на њему налазе подаци о 228 лица, и то: име и презиме, податак о здрављу тог лица, као и организациона јединица у којој је распоређен.

Повереник је поводом наведене представке и извршеног увида затражио да се руковалац изјасни на околности из представке као и да наведе по ком је правном основу и у коју сврху обрађивао предметне податке о личности, односно по ком је правном основу и у коју сврху открио преносом, тј. достављањем преко имејла, податке о личности садржане у списку који чини саставни део предметног решења.

На наведене околности руковалац се изјаснио да је:

– инструкцијом Владе РС за органе државне управе и службе Владе и запослене у органима државне управе и служби Владе током ванредних околности изазване корона вирусом... наложено је послодавцу

да у складу са могућностима запосленима који спадају у потенцијално угрожене групе – труднице, особе са малом децом и хроничним болесницима омогући рад од куће;

- руковалац проследио имејлом инструкцију руководиоцима са захтевом да наведу ко од запослених спада у категорију здравствено угрожених како би му био омогућен рад од куће;

- запослени су имејлом доставили документацију о свом здравственом стању или уз молбу да се уврсте у списак за рад од куће;

- сви запослени су дали свој пристанак а поверљиве податке као што су ЈМБГ, клиничка слика, подаци о историји болести и др. нисмо наводили;

- након тога руководиоци су послали списак запослених од којих су неки наводили конкретан разлог а неки само чињеницу да су „болесни“.

- руковалац је након достављања изјава руководиоца о здравственом стању запослених донео заједничко решење у складу са чланом 138. Закона о општем управном поступку и послао га електронским путем. Предметно решење достављено је свим запосленима који спадају у категорију здравствено угрожених како би им био омогућен рад од куће у што краћем року... подаци о здравственом стању запослених, који су достављани, били су хитни и неопходни да се заштити здравље ове посебно угрожене категорије, уз сагласност.

Дакле, „инструкцијом Владе РС за органе државне управе и службе Владе и запослене у органима државне управе и служби Владе током ванредних околности изазване корона вирусом од марта месеца 2020. године“ могли би се уредити само поједини аспекти обраде података о личности, односно инструкција не може да представља овлашћење за обраду, у складу са одредбама члана 12. Закона о заштити података о личности.

У складу с наведеним, а имајући у виду да се руковалац у више наврата изјаснио „да су сви запослени дали свој пристанак“, важно је уочити да је пристанак за обраду само један од шест могућих правних основа обраде података о личности, али се мора имати у виду да је одредбом члана 4. став 1. тачка 12) ЗЗПЛ дата његова дефиниција, те је „пристанак“ лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе.

Одредбама члана 15. ЗЗПЛ прописани су одређени услови, који морају бити испуњени да би се обрада на основу пристанка сматрала законитом. Приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе

да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. ЗЗПЛ).

С друге стране, забрањена је обрада којом се, између осталог, откривају подаци о здравственом стању, као што је то прописано чланом 17. став 1. ЗЗПЛ. Изузетно, обрада из става 1. допуштена је у случајевима прописаним ставом 2. наведеног члана ЗЗПЛ.

У складу с наведеним, а имајући у виду да руковалац није доказао да су запослени дали пристанак у складу са одредбама чл. 4. став 1. тачка 12) и 15. ЗЗПЛ, као ни постојање услова за примену изузетака из члана 17. став 2. истог закона, произилази да је предметна обрада вршена супротно одредбама члана 17. ЗЗПЛ.

Даље, одредбама члана 42. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произилазе из обраде, руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да: 1) примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података; 2) обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе. Ставом 2. истог члана прописано је да је руковалац дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност. Сагласно ставу 3. овог члана ЗЗПЛ мерама из става 2. овог члана мора се увек обезбедити да се без учешћа физичког лица подаци о личности не могу учинити доступним неограниченом броју физичких лица.

Такође, чланом 50. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ прописано је да у складу са нивоом технолошких достигнућа и трошковима њихове примене, природом, обимом, околностима и сврхом обраде, као и вероватноћом наступања ризика и нивоом ризика за права и слободе физичких лица, руковалац и обрађивач спроводе одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере како би достигли одговарајући ниво безбедности у односу на ризик, те да, према потреби, предметне мере нарочито обухватају: 1) псеудонимизацију и криптозаштиту података о личности; 2) способност обезбеђивања трајне поверљивости, интегритета, расположивости и отпорности система и услуга обраде;

3) обезбеђивање успостављања поновне расположивости и приступа подацима о личности у случају физичких или техничких инцидената у најкраћем року; 4) поступак редовног тестирања, оцењивања и процењивања делотворности техничких, организационих и кадровских мера безбедности обраде.

Сагласно одредбама члана 91. ЗЗПЛ, на обраду података у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којим се уређују рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредаба овог закона. Ако закон који уређује рад и запошљавање или колективни уговор садржи одредбе о заштити података о личности, морају се прописати посебне мере заштите достојанства личности, легитимних интереса и основних права лица на које се подаци односе, посебно у односу на транспарентност обраде, размену података о личности унутар мултинационалне компаније, односно групе привредних субјеката, као и систем надзора у радној средини.

Дакле, одредбе закона којима је регулисана област рада и запошљавања пружају руковаоцу, као послодавцу, законско овлашћење за обраду података о личности запослених, у оквиру евиденција које се воде у области рада, укључујући и евиденцију о запосленима која садржи податке о здравственом стању, односно здрављу запосленог, и то у законом утврђену сврху, као и у сврху, у конкретном случају, достављања решења запосленима којим се регулише њихов радноправни статус у време ванредног стања.

Међутим, узимајући у обзир цитирана начела обраде података о личности, као и одредбе члана 42. ЗЗПЛ, руковалац је био дужан да примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података, као и да обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде, будући да се предметом обрадом у виду откривања преносом, тј. достављањем путем имејла података о здравственом стању запослених, исти учинио доступним трећим лицима, у конкретном случају свим лицима којима је путем имејла достављено решење чији саставни део чини списак запослених са предметним подацима о личности.

С тим у вези, сврха обраде у конкретном случају могла се остварити и на други начин који би представљао мањи ризик по приватност лица, односно заштитом податка о здрављу, тј. здравственом стању запослених (анонимизацијом), будући да се навођењем других података (име, презиме и радно место – радна јединица у којој је запослени распоређен), недвосмислено могло утврдити ком тачно лицу је потребно предметно решење уручити путем електронске поште, те да би таквим поступањем руковалац могао да предочи да примењује

начела из члана 5. ЗЗПЛ, а посебно начела минимизације података и ограничења у односу на сврху обраде.

Посебан опрез, када је у питању безбедност и заштита података о личности потенцијално здравствено угрожених категорија (труднице, хронични болесници, лица са посебним потребама и сл.), намеће и чињеница да руковалац, у актуелној ситуацији обрађује велики број података о личности, од којих одређени подаци о личности, сагласно одредби члана 17. ЗЗПЛ спадају у категорију посебних врста података, а то су подаци који се односе на здравствено стање лица и који подаци због своје природе, захтевају виши ниво заштите и безбедности у односу на ризик. Приликом процењивања одговарајућег нивоа безбедности посебно се узимају у обзир ризици обраде, а нарочито ризици од случајног или незаконитог уништења, губитка, измене, неовлашћеног откривања или приступа подацима о личности који су пренесени, похрањени или обрађивани на други начин (члан 50. ЗЗПЛ).

Због свега наведеног, Повереник је изрекао Опомену руковаоцу, зато што је открио преносом податак о здрављу, односно здравственом стању за 228 лица запослених код руковаоца, садржан у списку који чини саставни део Решења, и то тако што је достављањем наведених аката путем имејла на 226 електронских адреса запослених, исте учинио доступним трећим лицима, на који начин је повредио одредбе члана 42. ст. 1–3. ЗЗПЛ и одредбе члана 17. ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-04-1076/2020-07 од 9. 4. 2020. године

10.2 ОБРАДА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ РАДИ СПРЕЧАВАЊА ЗЛОУПОТРЕБЕ БОЛОВАЊА

Руковалац је преко Комисије за контролу и спречавање злоупотребе боловања у Клиничко-болничком центру „Звездара“ самостално одредио начин обраде података о здравственом стању запослених, супротно одредбама закона и колективног уговора. У поступку инспекцијског надзора утврђено је да је на тај начин повредио одредбе члана 17. Закона о заштити података о личности које се односе на допуштеност обраде тих података.

ИЗ ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА:

Повереник је извршио инспекцијски надзор на основу садржаја представке која је поднета због формирања комисије и вршења обраде података о здравственом стању запослених од стране послодавца, како би утврдио да ли су, приликом коришћења одсуства због

привремене спречености за рад из здравствених разлога, поједини запослени злоупотребљавали право на такво одсуство.

Руководалац је у периоду од 10. 4. 2020. до 12. 5. 2020. године и у периоду од 8. 7. 2020. до 12. 8. 2020. године, преко Комисије за контролу и спречавање злоупотребе боловања у Клиничко-болничком центру „Звездара“, коју је формирао својом одлуком, податке о личности који се односе на његове запослене који су привремено спречени за рад у смислу прописа о здравственом осигурању обрађивао супротно начелу законитости, поштења и транспарентности у односу на лица на која се подаци односе, а која је обрада законита уколико се врши у складу са ЗЗПЛ, односно другим законом којим се уређује обрада, чиме је повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ, као и одредбе члана 12, јер није био испуњен ниједан од услова прописаних тим чланом ЗЗПЛ.

Такође, како је у питању обрада података о здравственом стању запослених, у поступку надзора утврђено је да податке о личности, који се односе на здравствено стање запослених који су привремено спречени за рад у смислу прописа о здравственом осигурању, руководалац није обрађивао у складу са условима за допуштеност обраде података о здравственом стању као посебне врсте података, чиме је повредио одредбе члана 17. ЗЗПЛ, као и да није извршио процену утицаја на заштиту безбедности података на законом предвиђен начин пре започињања обраде описане под 1), укључујући ту и дужност да затражи мишљење лица за заштиту података о личности, чиме је повредио одредбе члана 54. ЗЗПЛ.

Чланом 179. став 3. тачка 3) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину, и то ако злоупотреби право на одсуство због привремене спречености за рад. Следећим ставом наведеног члана Закона о раду прописано је да послодавац може запосленог да упуту на одговарајућу анализу у овлашћену здравствену установу коју одреди послодавац, о свом трошку, ради утврђивања околности из става 3. тач. 3) и 4) тог члана или да утврди постојање наведених околности на други начин у складу са општим актом, као и да се одбијање запосленог да се одазове на позив послодавца да изврши анализу сматра се непоштовањем радне дисциплине у смислу става 3. тог члана.

Посебним колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19 и 58/20 – Анекс I), у складу са законом и ратификованим међународним конвенцијама, уређују се права, обавезе и одговорности из радног односа и по основу

рада, међусобни односи учесника тог уговора, поступак измена и допуна тог уговора и друга питања од значаја за запослене и послодавца.

Наведеним колективним уговором, као општим актом који се односи на руковоаца, није прописан начин на који би он, као послодавац, могао утврдити постојање околности које се односе на злоупотребу права на одсуство због привремене спречености за рад, па је утврђено да је руковалац, обрадом података о личности запослених који су привремено спречени за рад у смислу прописа о здравственом осигурању, преко Комисије за контролу и спречавање злоупотребе боловања у Клиничко-болничком центру „Звездара“, у назначеним периодима, повредио наведене одредбе ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-21-2001/2020-07 од 5. 10. 2020. године

10.3 МЕРЕЊЕ И БЕЛЕЖЕЊЕ ТЕЛЕСНЕ ТЕМПЕРАТУРЕ ЗАПОСЛЕНИХ РАДИ СПРЕЧАВАЊА ШИРЕЊА КОВИД 19

Руковалац, који има својство органа власти, прописао је као послодавац, Планом примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести, сагласно прописима који су на снази, у складу са Законом о безбедности и здравља на раду и сразмерно сврси која се треба постићи, следеће превентивне мере: информисање запослених; бесконтактно мерење температуре; ношење заштитне маске; одржавање личне хигијене; међусобно растојање – све то са описом активности за сваку од мера, задужењима за спровођење мера и задужењима за контролу мера и активности, с одредбом која прописује: „Наведене превентивне мере ради спречавања ширења ковид 19 примењују се на свим радним местима и односе се на све локације, запослене и радно ангажована лица и лица која по другом основу долазе...“.

Међутим, руковалац бележи и чува податке о измереној температури као врсту здравствених података, супротно члану 17. Закона о заштити података о личности за обраду посебних врста података о личности и без ваљаног правног основа из члана 12. став 1. Закона, те обрадом истих података врши повреду начела законитости, поштења и транспарентности из члана 5. став 1. тачка 1) Закона.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА РЕШЕЊА ПОВЕРЕНИКА

Повереник је спровео надзор над применом Закона о заштити података о личности (у даљем тексту: ЗЗПЛ) од стране руковоаца, а на

основу сазнања до којих је дошао на основу представке у којој се наводи „[...] поводом мера за спречавање ширења заразне болести ковид 19 [...] приликом доласка на посао, од стране чувара или секретарице врши се мерење телесне температуре запослених и иста се уписује у дневну евиденцију о радном времену која се иначе води. Температура се уписује поред имена лица са тачношћу на децималу...”

У поступку надзора руковалац се изјаснио да је на основу члана 13. Закона о безбедности и здрављу на раду донео Допуну акта о процени ризика, ради усклађивања са одредбама Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад ради спречавања појаве и ширења епидемије заразне болести („Службени гласник РС“, број 94/20), те да је, на основу члана 3. тог правилника, руководилац донео и План примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије, и да су о томе обавештени сви запослени истицањем на огласној табли, те да „Једна од активности прописана наведеним планом мера је и бесконтактно мерење температуре...“; да је започето евидентирање измерене телесне температуре за сва лица [...] како се не би догодило да ова информација (температура преко 37) буде „изгубљена“...; „Вредност измерене температуре уписује се у евиденције о доласку и одласку са рада поред имена. Ове помоћне евиденције користе се у сврху провере присутности запослених на послу...“; „Ове евиденције води и чува, а по завршетку календарске године архивира, запослена ... која је и лице задужено за бесконтактно мерење температуре“; да се „према Листи категорија регистратурског материјала... ове евиденције чувају две године“.

Увидом у достављене евиденције о радном времену утврђено је да евиденције за датуме садрже: име и презиме запосленог, податак о сатници доласка на посао и одласка с посла, док је испред имена и презимена сваког запосленог из тих евиденција унет и податак о његовој телесној температури.

Начела обраде података о личности уређена су чланом 5. ЗЗПЛ, па је тако прописано да се подаци о личности морају обрађивати: законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада; прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“).

Члан 12. ЗЗПЛ прописује законитост обраде, па је тако обрада законита само ако је испуњен један од шест услова: лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности

за једну или више посебно одређених сврха; обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; обрада је неопходна ради поштовања правних обавеза руковоаца; обрада је неопходна ради заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; обрада је неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; обрада је неопходна ради остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице. Следећим ставом тог члана 33ПЛ прописано је да се став 1. тачка б) тог члана не примењује на обраду коју врши орган власти у оквиру своје надлежности.

Члан 17. став 1. 33ПЛ прописује да је забрањена обрада којом се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада генетских података, биометријских података ради јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица. Тачкама 1)–10) става 2. истог члана прописани су случајеви у којима је изузетно допуштена обрада из става 1. тог члана, те је између осталог, тачком 2) прописано да је обрада неопходна ради извршења обавеза или примене законом прописаних овлашћења руковоаца или лица на које се подаци односе у области рада, социјалног осигурања и социјалне заштите, ако је таква обрада прописана законом или колективним уговором који прописује примену одговарајућих мера заштите основних права, слобода и интереса лица на које се подаци односе.

Члан 91. став 1. 33ПЛ прописује да се на обраду у области рада и запошљавања примењују одредбе закона којима се уређује рад и запошљавање и колективни уговори, уз примену одредаба овог закона. Ставом 2. истог члана, прописано је да ако закон који уређује рад и запошљавање или колективни уговор садрже одредбе о заштити података о личности, морају се прописати и посебне мере заштите достојанства личности, легитимних интереса и основних права лица на које се подаци односе, посебно у односу на транспарентност обраде, размену података о личности унутар мултинационалне компаније, односно групе привредних субјеката, као и систем надзора у радној средини.

Члан 2. став 1. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“, бр. 79/05 ... 95/18) прописује да је државни службеник лице чије се радно место састоји од послова из делокруга органа државне

управе, судова, јавних тужилаштва, Државног правобранилаштва, служби Народне скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда и служби органа чије чланове бира Народна скупштина (у даљем тексту: државни органи) или с њима повезаних општих правних, информатичких, материјално-финансијских, рачуноводствених и административних послова.

Чланом 4. тог закона прописано је да се на права и дужности државних службеника који нису уређени овим или посебним законом или другим прописом примењују општи прописи о раду и посебан колективни уговор за државне органе (у даљем тексту: посебан колективни уговор); да посебан колективни уговор закључују Влада и репрезентативни синдикати који су основани за територију Републике Србије; те да се на права и дужности намештеника примењују општи прописи о раду и посебан колективни уговор, ако овим или посебним законом није другачије одређено.

Чланом 12. Закона о државним службеницима прописано је да државни службеник има право на услове рада који му неће угрозити живот и здравље, на техничке и друге услове потребне за рад и на заштиту од претњи, напада и свих врста угрожавања безбедности на раду; да је руководилац дужан да на захтев државног службеника предузме мере за заштиту његове безбедности на раду.

Чланом 16. Закон о безбедности и здравља на раду („Службени гласник РС“, бр. 101/05, 91/15 и 113/17 – др. закон) прописано је да је послодавац дужан да актом о процени ризика, на основу оцене службе медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени на радном месту са повећаним ризиком; те да је послодавац дужан да служби медицине рада, коју ангажује, обезбеди услове за самостално обављање послова заштите здравља запослених.

На основу члана 7. став 2. Закона о безбедности и здравља на раду донет је Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад ради спречавања појаве и ширења епидемије заразне болести, који у члану 5. став 1. прописује: „Послодавац је дужан да на сваком радном месту у радној околини обезбеди примену превентивних мера, а нарочито следећих:

- 1) пре почетка рада обезбеди писане инструкције и упутства о мерама и поступцима за спречавање појаве епидемије заразне болести, који садрже информацију о симптомима заразне болести;

- 2) у складу са могућностима, уколико није организован рад у сменама, изврши прерасподелу радног времена увођењем друге или треће смене са мањим бројем запослених;

- 3) спроводи појачану хигијену и дезинфекцију радних и помоћних просторија, што укључује редовну дезинфекцију просторија и често проветравање радног простора;

4) обезбеди запосленима довољне количине сапуна, убруса, текуће воде и дезинфекционих средстава на бази алкохола за прање руку;

5) обезбеди редовно чишћење свих површина које се често додирују на радном месту, посебно просторија и опреме као што су тоалети, кваке на вратима, фиксни телефони, рачунарска опрема и друга опрема за рад;

6) уреди начин вођења евиденције о дезинфекцији радних и помоћних просторија коју организује и спроводи;

7) обезбеди израду упутстава за безбедан и здрав рад са извођачима радова, добављачима, дистрибутерима и спољним сарадницима;

8) организује и обезбеди редовно уклањање отпада и смећа (канте за смеће обложене пластичном кесом) из просторија тако да се могу испразнити без контакта са садржајем.“

Члан 49. Закона о безбедности и здрављу на раду прописује да је послодавац дужан да води и чува евиденције о:

1) радним местима са повећаним ризиком;

2) запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;

3) повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;

4) запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;

5) опасним материјама које користи у току рада;

6) извршеним испитивањима услова радне околине;

7) извршеним прегледима и проверама опреме за рад;

8) пријавама из члана 50. овог закона;

9) издатим средствима и опреми за личну заштиту на раду;

10) извршеним лекарским прегледима запослених у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду, те да начин вођења евиденција из става 1. овог члана прописује министар надлежан за рад.

Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС“, број 25/19), између осталог, прописује да се друштвена брига за здравље становништва остварује на нивоу Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, послодавца и појединца. Сходно томе, чланом 14. тог закона прописано је:

„Послодавац организује и обезбеђује из својих средстава здравствену заштиту запослених, ради стварања услова за здравствено одговорно понашање и заштиту здравља на радном месту запосленог, која обухвата најмање:

1) лекарске прегледе ради утврђивања способности за рад, по налогу послодавца;

2) спровођење мера за спречавање и рано откривање професионалних болести, болести у вези са радом и спречавање повреда на раду;

3) превентивне прегледе запосленог (претходне, периодичне, контролне и циљане прегледе) у зависности од пола, узраста и услова рада, као и појаве професионалних болести, повреда на раду и хроничних болести, у складу са законом;

4) прегледе запосленог који се обавезно спроводе ради заштите животне и радне средине, ради заштите запосленог од заразних болести у складу са прописима којима се уређује заштита становништва од заразних болести, ради заштите потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе, у складу са законом;

5) упознавање запослених са мерама заштите здравља на раду и њихово образовање у вези са специфичним условима, као и са коришћењем средстава и опреме за личну заштиту на раду и колективним мерама безбедности и здравља на раду, у складу са прописима којима се уређује безбедност и здравље на раду;

6) обезбеђивање санитарно-техничких и хигијенских услова (санитарних услова) у објектима под санитарним надзором и другим објектима у којима се обавља делатност од јавног интереса, у складу са законом којим се уређује санитарни надзор, као и обезбеђивање и спровођење општих мера за заштиту становништва од заразних болести, у складу са законом којим се уређује заштита становништва од заразних болести;

7) друге превентивне мере (препоручену имунизацију, необавезне систематске прегледе), у складу са општим актом послодавца;

8) праћење услова рада и безбедности на раду, као и процену ризика на радном месту, ради унапређивања услова рада и ергономских мера, прилагођавањем рада психофизиолошким способностима запосленог;

9) праћење оболевања, повређивања, одсутности са посла и смртности, посебно од професионалних болести, болести у вези са радом, повреда на раду и других оштећења здравља која утичу на привремену или трајну измену радне способности, у складу са законом;

10) учешће у организацији режима рада и одмора запосленог, као и у процени нове опреме и нових технологија, са здравственог и ергономског становишта;

11) спровођење мера за унапређивање здравља запосленог који је изложен здравственом ризику у току процеса рада, укључујући и оцењивање и упућивање запосленог на посебно тешким и ризичним пословима на здравствено-превентивне активности и одмор;

12) указивање прве помоћи у случају повреде на раду и обезбеђивање услова за пружање хитне медицинске помоћи, у складу са законом.

Друштвена брига за здравље на нивоу послодавца, у смислу става 1. овог члана, обухвата и претходне и периодичне прегледе запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком, на начин и по поступку утврђеном прописима којима се уређује безбедност и здравље на раду.

У обезбеђивању друштвене бриге за здравље на нивоу послодавца, послодавац је дужан да запосленима обезбеди и друге мере безбедности и здравља на раду, у складу са прописима којима се уређује безбедност и здравље на раду.

Врста и обим података, сврха обраде података, садржај података о здравственом стању, доступност података, мере њихове заштите и друга питања од значаја за заштиту података о личности, уређују се у складу са законом којим се уређује здравствена документација и евиденције у области здравства и законом којим се уређују права пацијената.“

Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства („Службени гласник РС“, бр. 123/14 ... 25/19) чланом 3. прописује да се овај закон односи на здравствене установе, друге облике здравствене службе, установе социјалне заштите, установе за извршење кривичних санкција, факултете здравствене струке који обављају одређене послове здравствене делатности, као и друга правна лица за која је посебним законом предвиђено да обављају и одређене послове из здравствене делатности (у даљем тексту: здравствена установа, приватна пракса и друга правна лица), организације здравственог осигурања, као и друга правна лица која обављају послове здравственог осигурања, на здравствене раднике и здравствене сараднике и друга лица којима су ти подаци доступни и потребни ради остваривања законом утврђених надлежности; да је вођење здравствене документације и евиденција, састављање и достављање прописаних извештаја саставни део стручно-медицинског рада здравствених установа, приватне праксе и других правних лица и здравствених радника и здравствених сарадника.

Исти закон у члану 40. ст. 1. и 2. прописује да подаци из медицинске документације пацијента представљају нарочито осетљиве податке о личности. Здравствене установе, приватна пракса и друга правна лица дужни су да прикупљање и обраду података о личности пацијента врше на начин којим се обезбеђује остваривање права на приватност и права на поверљивост података о личности пацијента, у складу са законом којим се уређују права пацијената и законом којим се уређује заштита података о личности.

Чланом 50. тог закона прописано је да се вођење, прикупљање и обрада података из здравствене документације и евиденција врши у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

На основу Правилника о обрасцима и садржају образаца за вођење здравствене документације, евиденција, извештаја, регистара и електронског медицинског досијеа („Службени гласник РС“, бр. 109/16 и 20/19) „температура“ као податак, представља медицински податак који се, поред осталих података, уписује у тзв. температурно-терапијско-дијететску листу, која представља врсту тзв. основне медицинске документације, сагласно Закону о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства.

Наведени прописи указују на то: да руковалац има својство органа власти; да у извршавању својих обавеза у односу на податке о личности запослених и радно ангажованих лица поступа у својству послодавца; да је евидентирање температуре, као медицинског податка / податка о здравственом стању, и тиме посебног податка о личности, саставни део стручно-медицинског рада здравствених установа, приватне праксе и других правних лица и здравствених радника и здравствених сарадника; да руковалац у односу на запослене и радно ангажована лица нема овлашћења „здравствене установе, приватне праксе...“.

Поново се указује на већ наведени члан 5. став 2. ЗЗПЛ, који прописује да је руковалац одговоран за примену начела из става 1. тог члана. Једно од тих начела је и начело „минимизације података“ из тачке 3) става 1. истог члана које значи да је дозвољено обрађивати само оне податке који су примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде. Наведено даље значи да се у сваком конкретном случају мора процењивати да ли је за дотичну сврху неопходна и примерена обрада одређеног податка или се сврха може постићи и без тог податка. У предметном случају – да ли је за сврху спречавања ширења ковид 19, односно примене превентивних мера у спречавању појаве и ширења епидемије заразне болести, примерено и неопходно вршити бележење телесне температуре запослених и радно ангажованих лица, као посебне врсте података о личности.

Како је једна од превентивних мера, коју је руковалац у својству послодавца прописао предметним планом мера „бесконтактно мерење температуре“ – може се закључити да код руковаоца постоји сазнање о томе да је бележење (као и чување) измерене температуре непримерено, небитно и није неопходно за сврху спречавања ширења ковид 19 / примене превентивних мера у спречавању појаве и ширења епидемије заразне болести – јер је, примера ради, примерено прописати правила поступања са запосленим код кога је измерена повишена температура, којом ће се, између осталог, обезбедити нпр.: да тај запослени не улази у службене просторије како не би дошао у контакт са осталим запосленима; да се исти запослени обавезе да се јави надлежном лекару..., да се одреди ко ће од запослених заменити одсутног запосленог и слично.

Услед наведеног, обрада предметних података је у супротности са начелом минимизације података из члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ.

У вези с претходним треба нагласити – и у ситуацији да је руковац унутрашњим општим актом, у предметном случају Планом примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести код руковаоца, прописао као превентивну меру бележење измерене температуре, радња обраде била би недозвољена, јер се унутрашњим актом послодавца не могу кршити начела из члана 5. став 1. ЗЗПЛ, односно, у предметном случају, начело минимизације података, које је од посебног значаја када је у питању обрада посебних врста података о личности из члана 17. став 1. ЗЗПЛ.

Даље, чланом 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ прописано је начело „законитости, поштења и транспарентности“, које подразумева да се подаци морају обрађивати законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе, те да је законита она обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада. Како другим законом није прописано бележење и чување измерене температуре, као врсте података о здравственом стању, у сврху спречавања ширења ковид 19 / примене превентивних мера у спречавању појаве и ширења епидемије заразне болести, законитост предметне обраде се процењује на основу одредаба ЗЗПЛ.

С тим у вези, руковаоцу се поново указује на члан 17. став 1. ЗЗПЛ, који прописује забрану обраде података о здравственом стању, док став 2. тач. 1)–10) истог члана прописује изузетну допуштеност њихове обраде.

Дакле, поред опште забране обраде тих података, прописани су таксативно случајеви у којима је, изузетно, обрада дозвољена, уколико је руковац обезбедио један од правних основа из члана 12. став 1. ЗЗПЛ, који је потребан као услов за законитост обраде, што у предметној ситуацији није случај.

Узимајући у обзир све чињенице битне за одлучивање у овом поступку надзора, као и наведене законске одредбе, утврђено је да руковац бележи и чува податак о измереној температури као врсту здравствених података, супротно члану 17. ЗЗПЛ за обраду посебних врста података о личности и без ваљаног правног основа из члана 12. став 1. ЗЗПЛ, те да обрадом истих података врши повреду начела законитости, поштења и транспарентности из члана 5. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ.

Због свега наведеног Повереник је донео решење, којим је:

I НАЛОЖИО руковаоцу да: 1. усклади радње обраде са одредбама Закона о заштити података о личности; 2. у року од пет дана од дана пријема решења, обрише све прикупљене и сачуване податке о измереној телесној температури запослених и радно ангажованих лица у сврху спречавања ширења ковид 19, односно примене превентивних

мера у спречавању појаве и ширења епидемије заразне болести, и да у истом року о брисању тих података обавести лица од којих су подаци прикупљени.

II ЗАБРАНИО руковаоцу да врши обраду података о личности, и то прикупљање и чување податка о измереној телесној температури запослених и радно ангажованих лица у сврху спречавања ширења ковид 19, односно примене превентивних мера у спречавању појаве и ширења епидемије заразне болести.

Број предмета: 072-21-2003/2019-07 од 26. 10. 2020. године

10.4 ФОТОГРАФИЈЕ ПРИМАЛАЦА ХУМАНИТАРНЕ ПОМОЋИ КОРИШЋЕНЕ У СВРХУ ДОКАЗИВАЊА ИСПУЊЕНОСТИ УГОВОРНИХ ОБАВЕЗА СА ДОНАТОРОМ ХУМАНИТАРНЕ ПОМОЋИ И ТРАНСПАРЕНТНОСТИ И ЈАВНОСТИ У РАДУ

Повереник је на основу сазнања до којих је дошао увидом у званичну интернет презентацију и Facebook страницу руковаоца, као и на основу увида у допис Црвеног крста Србије, утврдио да она садржи велики број фотографија и видео-записа на којима се налазе физичка лица. Руковалац је прикупљањем, објављивањем и даљим прослеђивањем фотографија запослених, волонтера и корисника хуманитарне помоћи Кабинету Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Кабинету Министарства здравља, Кабинету Министарства финансија, Кабинету Министарства државне управе и локалне самоуправе као и великом броју лица запослених у наведеним министарствима вршио обраду података о личности која је у супротности са одредбом члана 5. став 1. тачка 3) јер се иста сврха (испуњавање уговорних обавеза са донатором и транспарентност и јавност у раду) могла остварити и на други начин, који би представљао мањи ризик по приватност лица, као нпр. достављањем извештаја о подели хуманитарне помоћи без фотографисања конкретних лица или анонимизацијом, односно псеудонимизацијом фотографија тако што корисници хуманитарне помоћи не би били одредиви, а на који начин би руковалац могао да предочи да примењује начело из члана 5. став 1. тачка 3) Закона о заштити података о личности.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА

Генерални секретар Црвеног крста Србије, у име Црвеног крста Србије, издао је налог Црвеном крсту Војводине и свим организацијама

Црвеног крста у градовима и општинама Србије у којима се реализује програм помоћи у виду породичних пакета хране и хигијене да се примање хуманитарне помоћи корисника Црвеног крста Србије фотографише у тренутку пријема, те да се потом тако сачињене фотографије касније чине доступним, односно достављају Министарству за рад, запошљавање, социјална и борачка питања као и Кабинету председника Републике.

Увидом на интернет адресама www.redcross.org.rs, <https://bit.ly/2pwWdk8>, и <https://www.facebook.com/redcrossofserbia/> утврђено је да оне садрже велики број фотографија и видео-записа на којима се виде физичка лица;

Надзором је утврђено да се фотографије запослених, волонтера и корисника хуманитарне помоћи достављају, осим Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Кабинету председника Републике, достављају и Кабинету Министарства здравља, Кабинету Министарства финансија, Кабинету Министарства државне управе и локалне самоуправе, а самим тим и великом броју запослених у наведеним министарствима.

Руководалац се изјаснио да правни основ за предметну обраду података представља пристанак лица, Смернице за уређивање и комуникацију на друштвеним мрежама, акти Међународног комитета Црвеног крста, као и уговорне обавезе из уговора које Црвени крст Србије закључује са домаћим и страним донаторима, а чије одредбе прописују јавност у раду. Овлашћеним лицима Повереника није дат примерак неког од прибављених пристанака као доказ о наведеном.

Такође, руководалац се изјаснио да прикупљање фотографија својих запослених и волонтера није регулисано уговором о раду, уговором о волонтирању или неким другим интерним правним актом (нпр. правилником) зато што су уговори о раду давно закључени и у том тренутку нису садржали одредбе о овој врсти обраде.

Што се тиче сврхе прикупљања фотографија својих запослених и волонтера, руководалац сматра да је у питању испуњавање уговорних обавеза с донаторима, како страним тако и домаћим, али и постизање транспарентности и јавности у раду, што је обавеза из Закона о Црвеном крсту Србије и члана 101. Статута Црвеног крста Србије као и зарад стицања поверења код донатора, те одговорности према њима.

Руководалац сматра да правни основ за чињење доступним фотографија корисника хуманитарне помоћи, односно њихово достављање Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, представља Споразум о сарадњи који је закључен између Црвеног крста Србије и Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Споразум у одредби члана 4. прописује да Министарство, односно лица која оно овласти, имају право увида у сву

документацију, неограничен приступ артиклима помоћи и могућност праћења дистрибуције и комплетне реализације програма на терену. Увидом у наведени споразум утврђено је да он не садржи одредбе које се тичу предметне обраде података о личности.

Такође, руковалац сматра да је сврха достављања Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Кабинету председника Републике, али и другим министарствима (Министарство здравља и Министарство финансија), обавештавање других органа власти о својим хуманитарним активностима, као и испуњење уговорних обавеза када је у питању достављање фотографија тим државним органима.

Начела обраде података о личности уређена су чланом 5. ЗЗПЛ, па је тако прописано да се подаци о личности морају обрађивати: законито, поштено и транспарентно у односу на лице на које се подаци односе („законитост, поштење и транспарентност“). Законита обрада је обрада која се врши у складу са овим законом, односно другим законом којим се уређује обрада; прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите и даље се не могу обрађивати на начин који није у складу са тим сврхама („ограничење у односу на сврху обраде“); бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде („минимизација података“).

Члан 12. ЗЗПЛ прописује законитост обраде, па је тако обрада законита само ако је испуњен један од 6 услова: лице на које се подаци о личности односе је пристало на обраду својих података о личности за једну или више посебно одређених сврха; обрада је неопходна за извршење уговора закљученог са лицем на које се подаци односе или за предузимање радњи, на захтев лица на које се подаци односе, пре закључења уговора; обрада је неопходна ради поштовања правних обавеза руковоаца; обрада је неопходна ради заштите животно важних интереса лица на које се подаци односе или другог физичког лица; обрада је неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца; обрада је неопходна ради остваривања легитимних интереса руковоаца или треће стране, осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, а посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице.

Чланом 14. став 1. ЗЗПЛ прописано је да се правни основ за обраду из члана 12. став 1. тач. 3) и 5) овог закона одређује законом.

Сагласно одредби члана 14. став 2. ЗЗПЛ, ако је реч о обради из члана 12. став 1. тачка 3) овог закона, законом се одређује и сврха обраде, а ако је реч о обради из члана 12. став 1. тачка 5) овог закона,

законом се прописује да је обрада неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца.

Дакле, подзаконским актом се могу уредити само поједини аспекти обраде података о личности, док се истим не може успоставити и овлашћење за обраду, јер се овлашћење за обраду података о личности успоставља у складу са одредбама члана 12. ЗЗПЛ.

У складу с наведеним, и пристанак за обраду је само један од шест могућих правних основа обраде података о личности, при чему је одредбом члана 4. став 1. тачка 12) ЗЗПЛ дата његова дефиниција, те је „пристанак“ лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе.

Одредбама члана 15. ЗЗПЛ прописани су одређени услови који морају бити испуњени да би се обрада на основу пристанка сматрала законитом, између осталог, и то да: руковалац мора бити у могућности да предочи да је лице пристало на обраду својих података о личности, ако се пристанак даје у оквиру писмене изјаве која се односи и на друга питања, захтев за давање пристанка мора бити представљен на начин којим се издваја од тих других питања, у разумљивом и лако доступном облику, као и уз употребу јасних и једноставних речи, да пре давања пристанка лице на које се подаци односе мора бити обавештено о праву на опозив, као и дејству опозива, а опозивање пристанка мора бити једноставно, као и давање пристанка и др. Такође, приликом оцењивања да ли је пристанак за обраду података о личности слободно дат, посебно се мора водити рачуна о томе да ли се извршење уговора, укључујући и пружање услуга, условљава давањем пристанка који није неопходан за његово извршење (члан 15. став 4. ЗЗПЛ).

Све наведено треба имати у виду и приликом утврђивања правног основа за обраду података о личности од стране органа власти. С тим у вези, треба имати у виду и да однос орган власти – грађанин по својој природи представља однос са неравнотежом моћи између ове две стране, поготово у ситуацијама када је пристанак за обраду одређених података о личности услов за остваривање одређених права, услуга које пружају органи власти и слично.

Из наведених одредаба произилази да прикупљање, објављивање и чињење доступним, односно прослеђивање фотографија запослених, волонтера и корисника хуманитарне помоћи представља радњу обраде података о личности, те да она подлеже општим начелима обраде података о личности прописаним одредбама члана 5, као и законитости обраде прописаним одредбама члана 12. и 14. овог закона.

Поводом наведеног изјашњења руковоаца података, ради провере навода везаних за правни основ предметне обраде података о личности, најпре је извршен увид у одредбе Закона о Црвеном крсту („Службени гласник РС“, број 107/05), на које се руковалац података, између осталог, позива, и том приликом је утврђено да он не садржи законско овлашћење за предметну обраду података о личности која се врши прикупљањем, објављивањем и даљим прослеђивањем фотографија запослених, волонтера и корисника хуманитарне помоћи Кабинету Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Кабинету Министарства здравља, Кабинету Министарства финансија, Кабинету Министарства државне управе и локалне самоуправе као и великом броју запослених у наведеним министарствима.

Даље, када су и питању одредбе Споразума о сарадњи који је закључен између Црвеног крста Србије и Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Статута Црвеног крста Србије, Смерница за уређивање и комуникацију на друштвеним мрежама, акти Међународног комитета Црвеног крста, те уговорне обавезе из уговора које Црвени крст Србије закључује са домаћим и страним донаторима, а на које се руковалац позива, утврђено је да оне такође не могу представљати законит основ за прикупљање, објављивање и прослеђивање фотографија набројаним органима власти, јер се њима могу уредити само поједини аспекти обраде података о личности, а не може се успоставити и овлашћење за обраду, јер се овлашћење за обраду успоставља у складу са одредбама члана 12. ЗЗПЛ.

Надаље, када је у питању пристанак лица и обавештење које руковалац наводи као законит правни основ, утврђено је да он не може представљати законит правни основ за предметну обраду података о личности у смислу одредаба члана 4. став 1. тачка 12) и члана 15. ЗЗПЛ, имајући у виду да пристанак и обавештење о фотографисању не испуњавају услове прописане наведеним одредбама, из чега произлази да је у конкретном случају руковалац повредио одредбе члана 5. став 1. тачка 1), а у вези са чланом 12. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ.

Наиме, изјава воље без могућности њене измене или опозива а да то не проузрокује правне последице по положај тог лица не може се сматрати пуноважним пристанком у смислу овог закона, што нарочито треба имати у виду када је у питању обрада података о личности запослених од стране послодавца, односно примаоца хуманитарне помоћи, који су у односу неравнотеже са даваоцем хуманитарне помоћи.

Када је у питању сврха предметне обраде података о личности, а у погледу навода руковоаца који се изјаснио да је у питању испуњавање уговорних обавеза са донаторима, те транспарентности и јавности у раду, а како је чланом 5. став 1. тачка 2) прописано да се подаци могу прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и

законите, те да подаци о личности морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, као и да је чланом 14. став 2. прописано да ако је реч о обради из члана 12. став 1. тачка 3) овог закона, законом се одређује и сврха обраде, а ако је реч о обради из члана 12. став 1. тачка 5) овог закона, законом се прописује да је обрада неопходна ради обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковоаца, произлази да сврха предметне обраде није у складу са одредбама члана 5. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ.

С тим у вези, утврђено је да руковалац прикупљањем, објављивањем и даљим прослеђивањем фотографија запослених, волонтера и корисника хуманитарне помоћи Кабинету Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Кабинету Министарства здравља, Кабинету Министарства финансија, Кабинету Министарства државне управе и локалне самоуправе као и великом броју запослених у наведеним министарствима врши обраду података о личности која је у супротности са одредбом члана 5. став 1. тачка 3), јер се иста сврха (испуњавање уговорних обавеза са донатором и транспарентност и јавност у раду) могла остварити и на други начин, који би представљао мањи ризик по приватност лица, као нпр. достављањем извештаја о подели хуманитарне помоћи без фотографисања конкретних лица или анонимизацијом, односно псеудонимизацијом фотографија тако што корисници хуманитарне помоћи не би били одредиви, а на који начин би руковалац могао да предочи да примењује начело из члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ.

Због свега наведеног, Повереник је изрекао Опомену руковоацу подацима о личности зато што је прикупљањем и објављивањем фотографија својих запослених, волонтера и корисника хуманитарне помоћи на својој званичној интернет презентацији и својој Facebook страници, као и њиховим даљим прослеђивањем Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарству финансија, Министарству здравља као и Кабинету председника Републике Србије повредио одредбе члана 5. став 1. тач. 1)–3) ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-04-2865/2019-07 од 18. 12. 2019. године

10.5 ОБРАДА БИОМЕТРИЈСКИХ ПОДАТАКА ЗАПОСЛЕНИХ РАДИ КОНТРОЛЕ И ЕВИДЕНТИРАЊА РАДНОГ ВРЕМЕНА ОД СТРАНЕ ПОСЛОДАВЦА

Забрањено је да се врши обрада биометријских података о личности (отисци прстију запослених – алгоритми) у сврху контроле и евидентирања радног времена.

ИЗ ОБРАЗЛОЖЕЊА РЕШЕЊА:

Подносилац представке је указао на то да је његов послодавац, у сврху евидентирања и контроле присутности на раду, започео обраду биометријских података – отиска прста, на основу пристанка запослених.

У поступку надзора утврђено је да је руковалац у процедури о радном времену прописао да се за евиденцију и контролу радног времена користе систем отиска прста и ID картице запослених (предвиђене за контролу радног времена оних запослених код којих није могуће прочитати отисак прста).

Наиме, руковалац је биометријску обраду која омогућава или потврђује јединствену идентификацију запосленог засновао на пристанку тих лица („изјава о сагласности“).

Услед очигледне несразмере моћи између послодавца и запосленог и постојања односа субординације, пристанак се не може сматрати добровољном изјавом воље у смислу ЗЗПЛ, па се не може сматрати ни одговарајућим правним основом за обраду из члана 12. став 1. тачка 1) ЗЗПЛ. У конкретном случају, сем пристанка, није остварен ниједан од случајева за изузетну допуштеност обраде из члана 17. став 2. ЗЗПЛ.

Руковаоцу је указано на то да пристанак, сам по себи, не може конвалидирати кршење било ког начела из члана 5. став 1. ЗЗПЛ, битних за оцену да ли је предметна обрада законита или није – у предметном случају, начело минимизације података, а то је начело посебно значајно када је у питању обрада посебних врста података о личности из члана 17. став 1. ЗЗПЛ.

У складу с наведеним, у поступку надзора утврђено је да обрада отиска прста запосленог, тј. његовог темплејта/алгоритма, као врсте биометријских података, није примерена, битна и неопходна за сврху евиденције и контроле радног времена, јер се и без обраде тог податка може остварити иста сврха (начело минимизације података из члана 5. став 1. тачка 3) ЗЗПЛ).

„Узимајући у обзир све чињенице битне за одлучивање у овом поступку надзора, као и наведене законске одредбе, утврђено је да руковалац обрађује отиске прстију запослених, тј. њихове темплејте/алгоритме, као врсту биометријских података, супротно одредбама члана 17. ЗЗПЛ за обраду посебних врста података о личности и без ваљаног правног основа из члана 12. став 1. ЗЗПЛ, те да обрадом тих података врши повреду начела минимизације података.“

Број предмета: 072-04-5726/2019-07 од 12. 5. 2020. године

10.6 ЧИТАЧ ОТИСКА ПРСТА, КАО БИОМЕТРИЈСКОГ ПОДАТКА, РАДИ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ ДОЛАСКА НА ПОСАО И ОДЛАСКА ЗАПОСЛЕНОГ СА ПОСЛА

Услед очигледне несразмере моћи између послодавца и запосленог, пристанак на обраду података о личности који би запослени дао послодавцу ради контроле извршавања обавеза запосленог не би се могао сматрати добровољном изјавом воље у смислу Закона о заштити података о личности па, самим тим, не би био одговарајући правни основ за обраду података.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Са становишта примене Закона о заштити података о личности указујемо на то да је, сагласно члану 17. став 1. наведеног закона, забрањена обрада којом се откривају расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада генетских података, биометријских података ради јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица.

Изузетно, обрада наведених података допуштена је у случајевима прописаним ставом 2. истог члана Закона, па, између осталог, и у случају да је лице на које се подаци односе дало изричит пристанак за обраду за једну или више сврха обраде, осим ако је законом прописано да се обрада не врши на основу пристанка.

Члан 4. став 1. тачка 12) Закона прописује да је „пристанак“ лица на које се подаци односе свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе.

Међутим, изјава воље физичког лица без могућности њене измене или опозива а да то не проузрокује правне последице по положај тог лица не може се сматрати пуноважним пристанком у смислу Закона о заштити података о личности, што нарочито треба имати у виду када је у питању обрада података о личности запослених од стране послодавца.

За обраду у контексту контроле извршавања обавеза запослених, услед очигледне несразмере моћи између послодавца и запосленог, пристанак се не би могао сматрати добровољном изјавом воље у смислу Закона о заштити података о личности, па самим тим не би био законит правни основ за обраду података.

10.7 ОБРАДА ПОДАТАКА ЗАПОСЛЕНИХ О ДАНУ КРСНЕ СЛАВЕ И ВЕРОИСПОВЕСТИ У СВРХУ ДА ИМ СЕ ОМОГУЋИ ПРАВО ДА НЕ РАДЕ У ДАНЕ ВЕРСКИХ ПРАЗНИКА

С обзиром на то да послодавац има законску обавезу да запосленом, на његов захтев, омогући да не ради на дан крсне славе и других верских празника утврђених Законом о државним и другим празницима, обрада тих података допуштена је у смислу члана 17. став 2. тачка 2) Закона о заштити података о личности само за оне запослене који желе да користе претходно наведена права и представља законску обавезу послодавца, па, сходно томе, прибављање пристанка запосленог ради обезбеђења правног основа за обраду није потребно.

ИЗ АКТА ПОВЕРЕНИКА:

Закон о државним и другим празницима у Републици Србији („Службени гласник РС“, бр. 43/01, 101/07 и 92/11) прописује да запослени имају право да не раде у дане верских празника који су таксативно наведени у члану 4. тог закона.

Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) у члану 114. прописује да запослени има право на накнаду зараде и за време одсуствовања са рада на дан празника који је нерадни дан.

Сагласно члану 17. став 1. Закона о заштити података о личности забрањена је обрада података о личности којом се, између осталог, открива верско уверење.

Изузетно, ова обрада је допуштена у случајевима прописаним ставом 2. истог члана Закона, па, између осталог, и у случају да је обрада неопходна ради извршења обавеза или примене законом прописаних овлашћења руковооца или лица на које се подаци односе у области рада, социјалног осигурања и социјалне заштите, ако је таква обрада прописана законом или колективним уговором који прописује примену одговарајућих мера заштите основних права, слобода и интереса лица на које се подаци односе.

Имајући у виду наведено, то би са становишта примене Закона о заштити података о личности обрада предметних података била допуштена у смислу члана 17. став 2. тачка 2) Закона, само за оне запослене који желе да користе наведена права из радних односа, уз примену осталих начела из члана 5. Закона, са обавезом руковооца да мора бити у могућности да предочи њихову примену.

11. МЕРЕ ЗАШТИТЕ

11.1 ОБИМ ПРАВА ПРИСТУПА ПОДАЦИМА О ЛИЧНОСТИ МОРА БИТИ У СРАЗМЕРИ СА ЗАДАЦИМА КОЈЕ ЗАПОСЛЕНИ ОБАВЉА НА СВОМ РАДНОМ МЕСТУ

Запосленој на радном месту медицинска сестра – техничар у ургентним службама и реанимацији – в. д. надзорне сестре / техничар за Одсек пријема и збрињавања хируршких болесника, Заједничке медицинске службе КБЦ Земун, у оквиру здравственог информационог система руковоаца, омогућен је приступ и увид у податке о здравственом стању пацијента (упутна и отпусна дијагноза, датум и време посете, ординирајући лекар) на било ком одељењу руковоаца, чиме је руковалац повредио одредбе члана 5. став. 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности, начело интегритета и поверљивости података, јер податке о личности пацијената није обрађивао на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући и заштиту од неовлашћене или незаконите обраде применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера, као и одредбе члана 42. став 1. тачка 2) Закона, јер приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде података о личности пацијената није обезбедио примену неопходних механизма заштите у току обраде како би се испунили услови за обраду прописани Законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе.

ИЗ ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА:

Подноситељка представке указала је на то да је увид у њене здравствене податке из здравственог информационог система код руковоаца, а потом откривање и ширење тих података, извршила в. д. надзорне сестре, 22. 7. 2019. године, непосредно након што су тој надзорној сестри предате „дознаке о боловању“.

Овлашћења за приступ и унос података у електронску здравствену документацију прописана су Правилником о безбедности информационог комуникационог система руковоаца, а запослени лекари и медицинске сестре обавештени су о правима и обавезама приликом коришћења информационо-комуникационог система и посебним упутством и преко обука.

У поступку надзора прво је утврђено да не постоји податак о историји приступа и увида (ко је и када извршио приступ или увид) у здравствену документацију пацијента у оквиру здравствено-информационог система руковоаца, већ се евидентирају само измене у здравственој документацији.

Систем администратор руковаоца изјаснио се у поступку надзора да је в. д. надзорне сестре, да би приступила подацима о здравственом стању подносиоце представке, морала знати или приступну шифру лекара или је извршила увид на рачунару лекара у хитној хируршкој амбуланти службе за пријем и збрињавање ургентних стања у опсервацији.

Затим је извршен упит коришћењем креденцијала в. д. надзорне сестре на рачунару који та запослена користи за рад у служби за пријем и збрињавање ургентних стања и утврђено је да на основу ЈМБГ пацијента, ЛБО пацијента, као и на основу имена и презимена пацијента та запослена може да види упутну и отпусну дијагнозу на било ком одељењу руковаоца (нпр. на гинекологији, на хирургији, кардиологији...), при чему се, истовремено, између осталог види и ко је ординирајући лекар као и датум и време посете пацијента лекару.

Узимајући у обзир опис посла лекара и надзорне сестре, обим права приступа подацима треба да зависи од врсте послова којим се бави запослени, односно мора бити у сразмери (неопходан) са задацима које дотични запослени на том радном месту обавља, из ког разлога је, код сваког руковаоца који прикупља и обрађује податке о личности, неопходно имплементирати систем корисничких налога којима ће бити дефинисани одговарајући нивои права приступа евидентираним подацима (којим подацима може приступити, а онда и на који начин може да обрађује такве податке).

Имајући у виду одредбе ЗЗПЛ и одредбе Закона о здравственој заштити и Закона о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства, уз чињеницу да је на лицу места утврђено да је в. д. надзорне сестре омогућен приступ подацима о здрављу пацијената и на другим одељењима код руковаоца, утврђено је да је руковалац повредио начело „интегритета и поверљивости“ података о личности из члана 5. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ, као и да није обезбедио примену неопходних механизма заштите у току обраде, како би се испунили услови за обраду прописани ЗЗПЛ и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе, чиме је повредио одредбе члана 42. став 1. тачка 2) ЗЗПЛ када је у питању доступност података о личности.

Број предмета: 072-04-3181/2019-07 од 20. 1. 2020. године

11.2 ПРИМЕНА ОДГОВАРАЈУЋИХ МЕРА ЗАШТИТЕ ПРИ ОБЈАВЉИВАЊУ РАДНО-ПРАВНОГ АКТА НА ОГЛАСНОЈ ТАБЛИ ПОСЛОДАВЦА У СВРХУ ДОСТАВЉАЊА АКТА

**Руковалац при објављивању Обавештења о понуди за закључење
Анекса уговора о раду ради премештаја на други одговарајући**

посао и анекса уговора о раду за запослену АА, на огласној табли свог уплатног места, на адреси Устаничка бр. 170 у Београду, 6. 12. 2019. године, који садрже јединствени матични број грађана и адресу пребивалишта запослене, није применио одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, односно како би се обрађивали само они подаци о личности који су неопходни за остваривање конкретне сврхе обраде – достављања наведених аката запосленој, чиме је повредио начело интегритета и поверљивости података из члана 5. став 1. тачка 6) Закона о заштити података о личности и одредбе члана 42. ст. 1. и 2. Закона.

ИЗ ОПОМЕНЕ ПОВЕРЕНИКА:

Подноситељка представке наводи да је на огласној табли уплатног места где је радила, руковалац истакао обавештење о понуди за закључење анекса уговора о раду ради премештаја на други одговарајући посао и анекс уговора о раду који садржи ЈМБГ и адресу пребивалишта запослене.

У поступку надзора утврђено је да је менаџер уплатног места покушао лично да уручи наведене акте запосленој, али да је она то одбила, из ког разлога их је објавио на огласној табли тог уплатног места. Руковалац није покушао доставу аката на адресу становања запослене имајући у виду да је одбила да их прими на радном месту.

Увидом у наведене акте утврђено је да акти, сем ЈМБГ и адресе пребивалишта, садрже и податке о имену и презимену запослене, степену њене стручне спреме, занимању и називу радног места, као и да они, приликом објављивања на огласној табли, ни на који начин нису били заштићени (прикривање појединих података).

Чланом 5. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ прописано је да се подаци о личности морају обрађивати на начин који обезбеђује одговарајућу заштиту података о личности, укључујући заштиту од неовлашћене или незаконите обраде, као и од случајног губитка, уништења или оштећења применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера („интегритет и поверљивост“).

Чланом 42. став 1. ЗЗПЛ прописано је да је, узимајући у обзир ниво технолошких достигнућа и трошкове њихове примене, природу, обим, околности и сврху обраде, као и вероватноћу наступања ризика и ниво ризика за права и слободе физичких лица који произилазе из обраде, руковалац приликом одређивања начина обраде, као и у току обраде, дужан да:

1) примени одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере, као што је псеудонимизација, које имају за циљ обезбеђивање

делотворне примене начела заштите података о личности, као што је смањење броја података;

2) обезбеди примену неопходних механизма заштите у току обраде како би се испунили услови за обраду прописани овим законом и заштитила права и слободе лица на која се подаци односе.

Руководалац је дужан да сталном применом одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера обезбеди да се увек обрађују само они подаци о личности који су неопходни за остваривање сваке појединачне сврхе обраде и да се та обавеза примењује у односу на број прикупљених података, обим њихове обраде, рок њиховог похрањивања и њихову доступност, како је то прописано ставом 2. наведеног члана ЗЗПЛ.

Чланом 83. ст. 2. и 3. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) прописано је да лични подаци који се односе на запосленог не могу да буду доступни трећем лицу, осим у случајевима и под условима утврђеним законом или ако је то потребно ради доказивања права и обавеза из радног односа или у вези са радом, те да личне податке запослених може да прикупља, обрађује, користи и доставља трећим лицима само запослени овлашћен од стране директора.

Чланом 171. Закона о раду прописани су случајеви у којима послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (анекс уговора), а чланом 172. став 1. прописано је да је, уз анекс уговора о раду, послодавац дужан да запосленом достави писмено обавештење које садржи: разлоге за понуђени анекс уговора, рок у коме запослени треба да се изјасни, који не може бити краћи од осам радних дана, и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора.

Чланом 185. ст. 2–4. Закона о раду прописано је да решење мора да се достави запосленом лично, у просторијама послодавца, односно на адресу пребивалишта или боравишта запосленог, да је послодавац дужан да сачини писмену белешку ако није могао да достави решење у смислу става 2. тог члана, те да се у случају из става 3. тог члана решење објављује на огласној табли послодавца и сматра достављеним по истеку осам дана од дана објављивања.

Чланом 193. наведеног закона прописано је да се запосленом у писаном облику доставља решење о остваривању права, обавеза и одговорности, са образложењем и поуком о правном леку, осим у случају из члана 172. овог закона, као и да се одредбе члана 185. ст. 2–4. овог закона односе и на поступак достављања решења из става 1. тог члана.

Одлуком Уставног суда, број Уж-637/2011 од 31. октобра 2013. године, заузет је став да се понуда за измену уговорених услова рада

доставља запосленом сходном применом члана 185. ст. 2–4. Закона о раду, а у образложењу наведене одлуке, наводи се, између осталог, „[...] да се у случају из члана 172. истог закона не примењује одредба о форми решења којим послодавац одлучује о правима, обавезама и одговорностима запосленог, по оцени Уставног суда односи се искључиво на разлику коју закон прави између обавезне садржине решења и обавезне садржине понуде.“

Применом наведених одредаба ЗЗПЛ и Закона о раду на утврђено чињенично стање, несумњиво је да руковалац, објављивањем наведених аката на огласној табли свог уплатног места у сврху њиховог достављања запосленој, а који, између осталих података, садрже ЈМБГ и адресу пребивалишта тог лица, није применио одговарајуће техничке, организационе и кадровске мере које имају за циљ обезбеђивање делотворне примене начела заштите података о личности, односно обраду само оних података о личности који су неопходни за остваривање конкретне сврхе обраде, чиме је повредио начело интегритета и поверљивости података из члана 5. став 1. тачка 6) ЗЗПЛ и одредбе члана 42. ст. 1. и 2. ЗЗПЛ.

Број предмета: 072-04-197/2020-07 од 6. 3. 2020. године

12. ПРОПИСИ

12.1 ОДЛУКА О ЛИСТИ ВРСТА РАДЊИ ОБРАДЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ЗА КОЈЕ СЕ МОРА ИЗВРШИТИ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ И ТРАЖИТИ МИШЉЕЊЕ ПОВЕРЕНИКА ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БР. 45/19 И 112/20)

Незванично пречишћен текст

На основу члана 54. став 5. и члана 55. став 10. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18) и члана 33. став 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10),

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности доноси

ОДЛУКУ

**о листи врста радњи обраде података о личности
за које се мора извршити процена утицаја на заштиту
података о личности и тражити мишљење
Повереника за информације од јавног значаја и заштиту
података о личности
„Службени гласник РС“, бр. 45/19 и 112/20**

1. Овом одлуком утврђује се листа радњи обраде података о личности за које руковалац, пре него што започне са обрадом, мора извршити процену утицаја на заштиту података о личности и тражити мишљење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

2. Процена утицаја на заштиту података о личности из тачке 1. ове одлуке врши се у случају:

1) систематске и свеобухватне процене стања и особина физичког лица која се врши помоћу аутоматизоване обраде података о личности, укључујући и профилисање, на основу које се доносе одлуке од значаја за правни положај појединца или на сличан начин значајно утичу на њега;

2) обраде посебних врста података о личности, односно података којима се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обраде генетских података, биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалном животу или сексуалној оријентацији физичког лица или

података о личности у вези са кривичним пресудама и кажњивим делима и мерама безбедности, у великом обиму;

3) систематског надзора над јавно доступним површинама у великој мери;

4) обраде података о личности деце и малолетника у сврху профилисања, аутоматизованог одлучивања или за маркетиншке сврхе;

5) употреб е нових технологија или технолошких решења за обраду података о личности или са могућношћу обраде података о личности који служе за анализу или предвиђање економске ситуације, здравља, склоности или интересовања, поузданости или понашања, локације или кретања физичких лица;

6) обраде података о личности на начин који укључује праћење локације или понашања појединца у случају системске обраде података о комуникацији насталих употребом телефона, интернета или других средстава комуникације;

7) обраде биометријских података у циљу јединствене идентификације запослених од стране послодавца и у другим случајевима обраде података о личности запослених од стране послодавца употребом апликација или система за праћење њиховог рада, кретања, комуникације и сл.;

8) обраде података о личности укрштањем, повезивањем или провером подударности из више извора;

9) обраде посебних врста података о личности у сврху профилисања или аутоматизованог одлучивања.

3. Осим у случајевима из тачке 2. ове одлуке руковалац је обавезан да изврши процену утицаја на заштиту података о личности и у другим случајевима ако је вероватно да ће нека врста обраде, посебно употребом нових технологија и узимајући у обзир природу, обим, околности и сврху обраде, проузроковати висок ризик за права и слободе физичких лица.

4. После извршене процене утицаја на заштиту података о личности, руковалац, односно обрађивач је обавезан да, у случајевима утврђеним законом којим се уређује заштита података о личности, пре него што започне са обрадом података о личности, Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности поднесе захтев за давање мишљења. („Службени гласник број 112/20)

5. За захтев за давање мишљења из тачке 4. ове одлуке плаћа се републичка административна такса у складу са законом.

6. Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије“ и на интернет страници www.poverenik.rs.

7. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се од дана

примене Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, број 87/18).

Број 021-00-14/2019-04

У Београду, 19. јуна 2019. године

Заменица Повереника,
Станојла Мандић, с. р.

12.2 МОДЕРНИЗОВАНА КОНВЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ ЛИЦА У ОДНОСУ НА АУТОМАТСКУ ОБРАДУ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА (КОНВЕНЦИЈА 108+)

**128. седница Комитета министара (Елсинор, Данска, 17–18.
маја 2018. године)**

**Модернизована Конвенција о заштити лица у односу на ауто-
матску обраду личних података (Конвенција 108+)**

Пречишћен текст

Преамбула

Државе чланице Савета Европе и остале потписнице ове конвенције,

Сматрајући да је циљ Савета Европе да постигне веће јединство између својих чланица, посебно засновано на поштовању владавине права, као и људских права и основних слобода;

Сматрајући да је неопходно обезбедити људско достојанство и заштиту људских права и основних слобода сваког појединца, као и личну аутономију засновану на праву лица да контролише своје податке о личности и обраду истих с обзиром на диверзификацију, интензивирање и глобализације обраде података и токова података о личности;

Подсећајући да се право на заштиту података о личности треба размотрити с обзиром на улогу истог у друштву и да се мора ускладити са другим људским правима и основним слободама, укључујући слободу изражавања;

Узимајући у обзир да ова конвенција дозвољава да се у примени овде утврђених правила узме у обзир начело права на приступ службеним документима;

Схватајући да је на глобалном нивоу неопходно промовисати темељне вредности поштовања приватности и заштите података о личности, доприносећи на тај начин слободном протоку информација међу људима;

Препознајући интерес јачања међународне сарадње између уговорних страна Конвенције,

Споразумели су се о следећем:

Поглавље I – Опште одредбе

Члан 1. Предмет и сврха

Сврха ове конвенције је да заштити сваког појединца, без обзира на његово/њено држављанство или пребивалиште, у погледу обраде његових/њених података о личности, доприносећи тиме поштовању његових/њених људских права и основних слобода, а нарочито права на приватност.

Члан 2. Дефиниције

За потребе ове конвенције:

а. „Подаци о личности“ означавају било које информације које се односе на идентификовану особу или лице које се може идентификовати (у даљем тексту: лице на које се подаци односе);

б. „Обрада података“ означава било коју активност или скуп активности извршених у вези са подацима о личности, као што су прикупљање, чување, очување, измена, проналажење, обелодањивање, стављање на располагање, брисање или уништавање, односно извођење логичких и/или аритметичких операција са таквим подацима;

с. Тамо где се не користи аутоматизована обрада, „обрада података“ значи операцију или скуп операција извршених над подацима о личности у оквиру структурираног скупа таквих података који су доступни или које је могуће преузети у складу са одређеним критеријумима;

д. „Руководилац“ означава физичко или правно лице, јавни орган, службу, агенцију или било које друго тело које, самостално или заједно са другима, има моћ одлучивања у вези са обрадом података;

е. „Прималац“ означава физичко или правно лице, јавни орган, службу, агенцију или било које друго тело коме се подаци откривају или стављају на располагање;

ф. „Обрађивач“ означава физичко или правно лице, јавни орган, службу, агенцију или било које друго тело које обрађује податке о личности у име руковођаца.

Члан 3. Област примене

1. Свака уговорна страна се обавезује да ће применити ову конвенцију на обраду података која спада под њену надлежност у јавном и приватном сектору, чиме се обезбеђује право сваког појединца на заштиту својих података о личности.

2. Ова конвенција се неће примењивати на обраду података коју врши појединац током искључиво личних или кућних активности.

Поглавље II – Основна начела заштите података о личности

Члан 4. Дужности уговорних страна

1. Свака уговорна страна је дужна да предузме све потребне мере у оквиру свог правног система да спроведе одредбе ове конвенције и обезбеди њихову делотворну примену.

2. Уговорне стране морају да предузму наведене мере, које ступају на снагу у време ратификације или приступања овој конвенцији.

3. Свака уговорна страна се обавезује:

а. да ће омогућити Комитету конвенције из Поглавља VI да процени ефективност мера предузетих у оквиру свог права у циљу спровођења одредаба ове конвенције; и

б. да активно допринесе овом процесу процене.

Члан 5. Легитимност обраде података и квалитет података

1. Обрада података мора бити сразмерна у односу на легитимну сврху којој се тежи и мора да одражава у свим фазама обраде правичну равнотежу између свих дати интереса, било јавних или приватних, и права и слобода о којима је реч.

2. Свака уговорна страна је дужна да обезбеди да се обрада података може вршити на основу слободног, специфичног, информисаног и недвосмисленог пристанка лица на које се подаци односе или неке друге легитимне основе утврђене правом.

3. Податке о личности који се обрађују је неопходно обрађивати на законит начин.

4. Подаци о личности који се обрађују биће:

а. обрађени поштено и на транспарентан начин;

б. прикупљени у експлицитне, прецизиране и легитимне сврхе и неће се обрађивати на начин који је неспојив са тим наменама; даља обрада за потребе архивирања у јавном интересу, односно научних или историјских истраживачких или статистичких сврха, подложна је одговарајућим заштитним мерама, компатибилним са таквим наменама;

с. одговарајући, релевантни, те неће бити претерани у односу на сврхе у које се обрађују;

д. тачни и по потреби редовно ажурирани;

е. сачувани у облику који омогућава идентификацију лица на које се подаци односе не дуже него што је неопходно за сврхе у које се ти подаци обрађују.

Члан 6. Посебне категорије података

1. Обрада:

- генетских података;
- података о личности који се односе на кривична дела, кривичне поступке и осуђујуће пресуде, као и повезане мере безбедности;
- биометријских података који јединствено идентификују особу;
- података о личности у вези са информацијама које откривају расно или етничко порекло, политичка мишљења, чланство у синдикатима, верско или друго уверење, здравствено стање или сексуални живот, биће дозвољена само тамо где су одговарајуће заштитне мере садржане у закону, допуњујући оне из ове конвенције.

2. Такве заштитне мере штите од ризика која обрада осетљивих података може представљати за интересе, права и основне слободе лица на које се подаци односе, нарочито од ризика дискриминације.

Члан 7. Сигурност података

1. Свака уговорна страна је дужна да обезбеди да руковалац и, према потреби, обрађивач предузме одговарајуће безбедносне мере против ризика попут случајног или неовлашћеног приступа, уништавања, губитка, употребе, измене или обелодањивање података о личности.

2. Свака уговорна страна је дужна да обезбеди да руковалац, пре свега, без одлагања обавести надлежни надзорни орган у смислу члана 15. ове конвенције о оним кршењима података које могу озбиљно да ометају права и основне слободе лица на које се подаци односе.

Члан 8. Транспарентност обраде

1. Свака уговорна страна је дужна да обезбеди да руковалац обавештава лица на која се подаци односе о:

- а. његовом/њеном идентитету и пребивалишту или пословном настањивању;
- б. правном основу и сврси намеравање обраде;
- с. категоријама обрађених података о личности;
- д. примаоцима или категоријама прималаца података о личности, ако постоје; и
- е. средствима за остваривање права утврђених у члану 9, као и о свим потребним додатним информацијама како би се обезбедила поштена и транспарентна обрада података о личности.

2. Став 1. се неће примењивати ако лице на које се подаци односе већ има релевантне информације.

3. Када се подаци о личности не прикупљају од лица на које се подаци односе, од руковаоца се неће захтевати да пружи такве информа-

ције тамо где је обрада изричито прописана законом или се то покаже немогућим или укључује несразмерне напоре.

Члан 9. Права лица на које се подаци односе

1. Сваки појединац има право:

a. да не подлеже одлуци која значајно утиче на њега или њу само на основу аутоматизоване обраде података без узимања у обзир његових или њених ставова;

b. да на захтев, у разумним интервалима и без прекомерног одлагања или трошкова, добије потврду о обради података о личности који се односе на њега/њу, комуникацију у разумљивом облику о обрађеним подацима, све доступне информације о њиховом пореклу, периоду чувања, као и све друге информације које је руковалац дужан да пружи како би се обезбедила транспарентност обраде у складу са чланом 8. став 1;

c. да на захтев сазна о образложењу основе обраде података када се резултати такве обраде примењују на њега или на њу;

d. да се у било које време, у зависности од ситуације у којој се налази, успротиви обради података о личности која се односи на њега или њу, осим ако руковалац покаже легитимне основе за обраду који превладавају над његовим/њеним интересима или правима и основним слободама;

e. да, на захтев, бесплатно и без прекомерног одлагања, осигура исправљање или брисање таквих података, ако се они обрађују или су обрађени у супротности са одредбама ове конвенције;

f. да користи правно средство према члану 12. када су повређена његова или њена права према овој конвенцији;

g. да има користи, без обзира на његово држављанство или пребивалиште, од помоћи надзорног органа у смислу члана 15. у вршењу својих права из ове конвенције.

2. Став 1.a неће се примењивати ако је одлука одобрена законом којем подлеже руковалац и који такође утврђује одговарајуће мере за заштиту права, слобода и легитимних интереса лица на које се подаци односе.

Члан 10. Додатне обавезе

1. Свака уговорна страна је дужна да обезбеди да руковаоци и, тамо где је то примењиво, обрађивачи, предузму све одговарајуће мере ради испуњавања обавеза из ове конвенције и да буду у стању да демонстрирају, у складу са домаћим законодавством усвојеним у складу са чланом 11. став 3, нарочито надлежном надзорном телу из члана 15, да је обрада података под њиховом контролом у складу са одредбама ове конвенције.

2. Свака уговорна страна мора да обезбеди да руковаоци и, тамо где је то примењиво, обрађивачи, испитају вероватни утицај предвиђене обраде података на права и основне слободе лица на које се подаци односе пре почетка такве обраде, те обрађују податке на такав начин да се спречава или минимизира ризик од мешања у та права и основне слободе.

3. Свака уговорна страна је дужна да обезбеди да руковаоци и, тамо где је то могуће, обрађивачи, спроводе техничке и организационе мере које узимају у обзир импликације права на заштиту података о личности у свим фазама обраде података.

4. Узимајући у обзир ризике који произлазе из интереса, права и основних слобода лица на које се подаци односе, свака уговорна страна може да прилагоди примену одредаба ставова 1, 2. и 3. у право како би имале дејство одредаба ове конвенције, у складу са природом и обимом података, природом, обимом и сврхом обраде и, према потреби, капацитетом руковаоца или обрађивача.

Члан 11. Изузеци и ограничења

1. Ниједан изузетак од одредаба утврђених у овом поглављу није дозвољен, осим одредаба члана 5. став 4, члана 7. став 2, члана 8. става 1. и члана 9, када је такав изузетак предвиђен законом, поштује суштину основних права и слобода и представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву за:

а. заштиту националне безбедности, одбране, јавне безбедности, значајне привредне и финансијске интересе државе, успостављање непристрасности и независности судства или спречавање, истрагу и гоњење кривичних дела и извршење кривичних казни, као и за друге суштинске циљеве од општег јавног интереса;

б. заштиту лица на које се подаци односе или права и основне слободе других, нарочито слобода изражавања.

2. Ограничења у примени одредаба наведених у чл. 8. и 9. могу се предвидети законом у погледу обраде података у сврхе архивирања у јавном интересу, научних или историјских истраживачких намена или статистичких потреба када не постоји препознатљив ризик од кршења права и основних слобода лица на које се подаци односе.

3. Поред изузетака дозвољених у ставу 1. овог члана, у вези са активностима обраде за потребе националне безбедности и одбране, свака уговорна страна може на основу закона, и то само у мери у којој то представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву ради испуњења таквог циља, да предвиди изузетке од члана 4. став 3, члана 14. ставови 5. и 6. и члана 15. став 2. тачке а, б, с и d.

Ово не доводи у питање услов да активности обраде за потребе националне безбедности и одбране подлежу независном и делотворном

преиспитивању и надзору према домаћем законодавству дате уговорне стране.

Члан 12. Санкције и правни лекови

Свака уговорна страна се обавезује да успостави одговарајуће судске и вансудске санкције и правна средства за кршење одредаба ове конвенције.

Члан 13. Проширена заштита

Ниједна одредба овог поглавља неће се тумачити тако да ограничава или на било који други начин утиче на могућност да уговорна страна одобри лицима на која се подаци односе ширу меру заштите од оне предвиђене овом конвенцијом.

Поглавље III – Прекогранични токови података о личности

Члан 14. Прекогранични токови података о личности

1. Уговорна страна неће искључиво у сврху заштите података и личности забранити или захтевати посебно овлашћење за пренос таквих података примаоцу који је под надлежношћу друге уговорне стране Конвенције. Таква уговорна страна то, међутим, може учинити ако постоји стваран и озбиљан ризик да би пренос другој уговорној страни или од исте некој страни која није потписница довело до заобилажења одредаба Конвенције. Свака уговорна страна то такође може да учини ако је везана за усклађена правила заштите која деле државе које припадају регионалној међународној организацији.

2. Када је прималац под надлежношћу државе или међународне организације која није уговорна страна ове конвенције, пренос података о личности може се извршити само ако је обезбеђен одговарајући ниво заштите заснован на одредбама ове конвенције.

3. Одговарајући ниво заштите може се обезбедити:

a. законом те државе или међународне организације, укључујући и меродавним међународним уговорима или споразумима; или

b. *ad hoc* или одобреним стандардизованим мерама заштите предвиђене правно обавезујућим и извршним инструментима која су усвојила и применила лица укључена у пренос и даљу обраду.

4. Без обзира на одредбе претходних ставова, свака уговорна страна може да допусти пренос података о личности ако:

a. је лице на које се подаци односе дало изричиту, специфичну и добровољну сагласност, након што је обавештен о ризицима који настају у одсуству одговарајућих заштитних мера; или

b. специфични интереси лица на које се подаци односе то захтевају у одређеном случају; или

с. су превладавајући легитимни интереси, нарочито значајни јавни интереси, предвиђени законом и такав пренос представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву; или

д. представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву у погледу слободе изражавања.

5. Свака уговорна страна мора да обезбеди да надлежни надзорни орган у смислу члана 15. ове конвенције добије све релевантне информације у вези са преносом података из става 3.б и, на захтев, 4.б и 4.с.

6. Свака уговорна страна ће такође осигурати да надзорни орган има право да захтева да лице које преноси податке демонстрира ефикасност заштитних мера или постојање превладавајућих легитимних интереса и да надзорни орган може, у циљу заштите права и основних слобода лица на које се подаци односе, забранити такве преносе, суспендовати их или условити.

Поглавље IV – Надзорни органи

Члан 15. Надзорни органи

1. Свака уговорна страна је дужна да обезбеди да један или више органа буду одговорни за обезбеђивање усаглашености са одредбама ове конвенције.

2. У складу са тим циљем, такви органи:

- а. имају овлашћења за истрагу и интервенцију;
- б. врше функције у вези са преносом података предвиђених чланом 14, нарочито одобравањем стандардизованих заштитних мера;
- с. имају овлашћења да доноси одлуке у вези са кршењем одредаба ове конвенције и нарочито могу да изрекну административне санкције;

д. имају овлашћење да учествује у правном поступку или да скрене пажњу надлежним правосудним органима на кршење одредаба ове конвенције;

е. промовишу:

- i. јавну свест о њиховим функцијама и овлашћењима, као и њиховим активностима;
- ii. јавну свест о правима лица на које се подаци односе и вршење таквих права;
- iii. свест руковоаца и обрађивача о њиховим одговорностима према овој конвенцији;

посебна пажња биће посвећена правима на заштиту података деце и других осетљивих лица.

3. Надлежни надзорни органи морају бити консултовани у вези са предлозима за било какве законодавне или административне мере које предвиђају обраду података о личности.

4. Свако надлежно надзорно тело мора да се бави захтевима и жалбама које подносе лица на које се подаци односе у вези са њиховим правима на заштиту података и обавештаваће лица на које се подаци односе о напретку.

5. Надзорни органи морају да делују потпуно независно и непристрасно у обављању својих дужности и извршавању својих овлашћења, при чему не смеју да траже нити прихватају било каква упутства.

6. Свака уговорна страна је дужна да осигура да надзорни органи добију средства неопходна за делотворно обављање својих функција и вршење својих овлашћења.

7. Сваки надзорни орган ће припремити и објавити периодични извештај у коме ће изнети своје активности.

8. Чланови и особље надзорних органа су обавезани поверљивошћу у погледу поверљивих информација којима имају приступ, односно којима су имали приступ у вршењу својих дужности и овлашћења.

9. Против одлука надзорних органа може се уложити жалба суду.

10. Надзорни органи немају надлежност у погледу обраде коју обављају тела када делују у судском својству.

Поглавље V – Сарадња и узајамна помоћ

Члан 16. Именовање надзорног органа

1. Уговорне стране се слажу да сарађују и пружају узајамну помоћ ради спровођења ове конвенције.

2. У ту сврху:

а. свака уговорна страна одређује једно или више надзорних органа у смислу члана 15. ове конвенције, чије ће име и адресу саопштити Генералном секретару Савета Европе;

б. свака уговорна страна која је одредила више од једног надзорног органа одређује надлежност сваког органа у својој комуникацији на коју се позива у претходном писму.

Члан 17. Облици сарадње

1. Надзорни органи сарађују међусобно у мери у којој је то неопходно за вршење својих дужности и овлашћења, нарочито:

а. пружањем узајамне помоћи разменом релевантних и корисних информација и међусобном сарадњом под условом да се, у погледу заштите података о личности, поштују сва правила и заштитне мере из ове конвенције;

б. координисањем својих истрага или интервенција или спровођењем заједничких акција;

с. пружањем информација и документације о њиховом праву и административној пракси у погледу заштите података.

2. Информације из става 1. не укључују податке о личности који се обрађују, осим ако су такви подаци од суштинске важности за сарадњу или ако је дотично лице на које се подаци односе дало изричиту, специфичну, слободну и информисану сагласност за такав пренос.

3. У циљу организовања њихове сарадње и извршавања задатака утврђених у претходним ставовима, надзорни органи уговорних страна морају да формирају мрежу.

Члан 18. Подршка лицима на које се подаци односе

1. Свака уговорна страна ће помоћи било ком лицу на које се подаци односе, без обзира на његово/њено држављанство или пребивалиште, у остваривању својих права из члана 9. ове конвенције.

2. Када лице на које се подаци односе борави на територији друге уговорне стране, он или она ће имати могућност подношења захтева путем посредника надзорног органа којег је одредила та уговорна страна.

3. Захтев за помоћ садржи све потребне детаље који се, између осталог, односе на:

- а. име, адресу и све друге релевантне детаље који идентификују лице на које се подаци односе који подноси захтев;
- б. обраду на коју се захтев односи или руковаоца истог;
- с. сврху захтева.

Члан 19. Обезбеђења

1. Надзорно тело које је добило информације од другог надзорног тела, било у пратњи захтева или као одговор на сопствени захтев, неће користити те информације у сврхе које нису наведене у захтеву.

2. Ни у ком случају надзорном органу не може бити дозвољено да поднесе захтев у име лица на које се подаци односе самостално и без изричитог одобрења лица на које се подаци односе.

Члан 20. Одбијање захтева

Надзорни орган коме је захтев упућен у складу са чланом 17. ове конвенције не може да одбије удовољење истог уколико:

- а. захтев није компатибилан са својим овлашћењима;
- б. захтев није у складу са одредбама ове конвенције;
- с. је усаглашеност са захтевом неспојива са суверенитетом, националном безбедношћу или јавним поретком уговорне стране којом је одређен, односно са правима и основним слободама појединаца под надлежношћу те уговорне стране.

Члан 21. Трошкови и поступци

1. Сарадња и узајамна помоћ коју уговорне стране пружају једна другој у складу са чланом 17. и помоћ коју пружају лицима на које се подаци односе према члановима 9. и 18. неће проузроковати плаћања било каквих трошкова или накнада осим оних насталих услед ангажовања стручњаке и тумача. Последње споменуте трошкове или таксе сноси уговорна страна која је поднела захтев.

2. Лице на које се подаци односе не може наплаћивати трошкове или накнаде у вези са корацима предузетим у своје име на територији друге уговорне стране осим оних које према закону морају да плаћају становници те уговорне стране.

3. Остали детаљи у вези са сарадњом и помоћи, нарочито у вези са облицима и поступцима и језицима који ће се користити, утврдиће се директно између датих уговорних страна.

Поглавље VI – Комитет конвенције

Члан 22. Састав комитета

1. Комитет конвенције се успоставља након ступања на снагу ове конвенције.

2. Свака уговорна страна именује представника у комитету, као и заменика представника. Свака држава чланица Савета Европе која није потписница Конвенције имаће право да буде представљена од стране посматрача у комитету.

3. Комитет конвенције може одлуком донесеном двотрећинском већином представника уговорних страна да позове посматрача да именује представника који ће присуствовати састанцима истог.

4. Свака уговорна страна која није чланица Савета Европе доприносиће финансирању активности Комитета конвенције према модалитетима које је утврдио Комитет министара у договору са датом уговорном страном.

Члан 23. Функција комитета

Комитет конвенције:

а. може да даје препоруке у циљу олакшавања или побољшања примене Конвенције;

б. може да даје предлоге за измене ове конвенције у складу са чланом 25;

с. формулише своје мишљење о било ком предлогу за измену ове конвенције који му се упуту у складу са чланом 25, став 3;

д. може изнети мишљење о било ком питању у вези са тумачењем или применом ове конвенције;

е. пре сваког новог приступања Конвенцији израђује мишљење за потребе Комитета министара у вези са нивоом заштите података о

личности кандидата за приступање и, тамо где је неопходно, препоручује мере које треба предузети ради постизања усаглашености са одредбама ове конвенције;

f. може, на захтев државе или међународне организације, да пружи процену о нивоу заштите података о личности коју он пружа у складу са одредбама ове конвенције и, по потреби, препоручи мере које треба предузети да би се постигла таква усклађеност;

g. може развити или одобрити моделе стандардизованих заштитних мера из члана 14;

h. разматра спровођење ове конвенције од стране уговорних страна и препоручује мере које треба предузети у случају да уговорна страна није усклађена са овом конвенцијом;

i. по потреби олакшава пријатељско решавање свих потешкоћа повезаних са применом ове конвенције.

Члан 24. Поступак

1. Комитет конвенције сазива Генерални секретар Савета Европе. Његов први састанак се одржава у року од дванаест месеци од ступања на снагу ове конвенције. Накнадно ће се састајати најмање једном годишње, и у сваком случају када трећина представника уговорних страна затражи његов сазив.

2. Након сваког таквог састанка, Комитет конвенције подноси Комитету министара Савета Европе извештај о свом раду и о функционисању ове конвенције.

3. Аранжмани гласања у оквиру Комитета конвенције утврђени су у елементима Пословника који су додати Протоколу *CETS* бр. [223].

4. Комитет конвенције саставља остале елементе свог пословника и утврђује посебно поступке за оцењивање и преиспитивање из члана 4. став 3. и члана 23. тачака е, f и h на основу објективног критеријума.

Поглавље VII – Измене

Члан 25. Измене

1. Измене ове конвенције може предложити уговорна страна, Комитет министара Савета Европе или Комитет конвенције.

2. О сваком предлогу за измену Генерални секретар Савета Европе обавештава уговорне стране ове конвенције, остале државе чланице Савета Европе, Европску унију и сваку државу нечланицу или међународну организацију која је позвана да приступи овој конвенцији у складу са одредбама члана 27.

3. Штавише, било која измена коју предложи уговорна страна или Комитет министара подноси се Комитету конвенције, који ће Комитету министара доставити мишљење о том предложеном амандману.

4. Комитет министара разматра предложену измену и свако мишљење које поднесе Комитет конвенције, те има право и да одобри измену.

5. Текст било које измене који је одобрио Комитет министара у складу са ставом 4. овог члана проследиће се уговорним странама на прихватање.

6. Свака измена одобрена у складу са ставом 4. овог члана ступа на снагу тридесетог дана након што су све уговорне стране обавестиле Генералног секретара о свом прихватању.

7. Поред тога, Комитет министара може, након консултација са Комитетом конвенције, једногласно да одлучи да одређена измена ступа на снагу по истеку периода од три године од дана када је отворена за прихватање, осим ако уговорна страна не обавести Генералног секретара Савета Европе о приговору на њено ступање на снагу. Ако се такав приговор пријави, измена ће ступити на снагу првог дана у месецу који следи након датума када је уговорна страна ове конвенције која је пријавила приговор депоновала свој инструмент прихватања код Генералног секретара Савета Европе.

Поглавље VIII – Завршне клаузуле

Члан 26. Ступање на снагу

1. Ова конвенција ће бити отворена за потписивање државама чланицама Савета Европе и Европској унији. Подлеже ратификацији, прихватању или одобрењу. Инструменти ратификације, прихватања или одобрења депоноваће се код Генералног секретара Савета Европе.

2. Ова конвенција ступа на снагу првог дана месеца који следи после истека периода од три месеца након датума када је пет држава чланица Савета Европе изразило сагласност да ће их Конвенција обавезивати у складу са одредбама претходног става.

3. У односу на било коју уговорну страну која накнадно изрази сагласност да ће бити обавезана истим, Конвенција ступа на снагу првог дана месеца који следи после истека периода од три месеца након датума депоновања инструмента о ратификацији, прихватању или одобрењу.

Члан 27. Приступање држава нечланица или међународних организација

1. Након ступања на снагу ове конвенције, Комитет министара Савета Европе може, након консултација са уговорним странама ове конвенције и постизања њиховог једногласног споразума, односно у светлу мишљења које је припремио Комитет конвенције у складу са чланом 23е, да позове било коју државу која није чланица Савета Европе или међународне организације да приступи овој конвенцији

одлуком донесеном већином предвиђеном чланом 20.d Статута Савета Европе и једногласним гласањем представника држава уговорница који имају право учешћа у Комитету министара.

2. У односу на било коју државу или међународну организацију која приступи овој конвенцији у складу са горе поменутим ставом 1, Конвенција ће ступити на снагу првог дана у месецу који следи након истека периода од три месеца од дана депоновања инструмента о приступању Генералном секретару Савета Европе.

Члан 28. Територијална клаузула

1. Свака држава, Европска унија или друга међународна организација могу, у време потписивања или депоновања свог инструмента о ратификацији, прихватању, одобрењу или приступању, да одреде територију или територије на које ће се применити ова конвенција.

2. Свака држава, Европска унија или нека друга међународна организација могу, било када касније, изјавом упућеном Генералном секретару Савета Европе, да прошире примену ове конвенције на било коју другу територију наведену у декларацији. У погледу такве територије, Конвенција ступа на снагу првог дана месеца који следи после истека периода од три месеца након датума пријема такве изјаве од стране Генералног секретара.

3. Свака изјава дата у складу са два претходна става може се, у вези са било којом територијом назначеном у тој изјави, повући обавештењем упућеним Генералном секретару. Повлачење ступа на снагу првог дана месеца који следи након истека периода од шест месеци од датума када је Генерални секретар примио такво обавештење.

Члан 29. Резерве

Никакве резерве се не могу извршити у погледу одредаба ове конвенције.

Члан 30. Отказивање

1. Свака уговорна страна може у било ком тренутку отказати своје учешће у овој конвенцији путем обавештења који се упућује Генералном секретару Савета Европе.

2. Такво отказивање ступа на снагу првог дана месеца који следи после истека периода од шест месеци након датума када је Генерални секретар примио обавештење.

Члан 31. Обавештења

Генерални секретар Савета Европе обавештава државе чланице Савета и било коју уговорну страну ове конвенције о:

а. било ком потпису;

b. депоновању било ког инструмента ратификације, прихватања, одобрења или приступања;

c. било ком датуму ступања на снагу ове конвенције у складу са члановима 26, 27. и 28;

d. било којој другој радњи, обавештењу или саопштењу у вези са овом конвенцијом.

Додатак уз Протокол: Елементи Пословника Комитета комисије

1. Свака уговорна страна има право гласа, односно један глас.

2. Двотрећинска већина представника уговорних страна чиниће кворум за састанке Комитета конвенције. У случају да Протокол о изменама Конвенције ступи на снагу у складу са чланом 37. став 2. пре ступања на снагу у односу на све државе уговорнице Конвенције, кворум за састанке Комитета конвенције неће бити мањи од 34 уговорних страна Протокола.

3. Одлуке из члана 23. доносе се већином од четири петине. Одлуке у складу са чланом 23. тачке h доносе се већином од четири петине, укључујући већину гласова држава потписница које нису чланице организације за регионалну интеграцију која је уговорна страна Конвенције.

4. Када Комитет конвенције доноси одлуке у складу са чланом 23. тачком h, уговорна страна која је предмет разматрања неће гласати. Кад год се таква одлука односи на питање које спада у надлежност организације за регионалну интеграцију, организација и њене државе чланице немају права гласа.

5. Одлуке у вези са процедуралним питањима доносе се простом већином.

6. Организације за регионалну интеграцију, у питањима из своје надлежности, могу да остваре своје право гласа у Комитету конвенције, са бројем гласова једнаким броју њихових држава чланица које су потписнице Конвенције. Таква организација неће остварити своје право гласа ако било која од њених држава чланица оствари своје право.

7. У случају гласања, све уговорне стране морају бити информисане о теми и времену гласања, као и о томе да ли ће право гласа имати уговорне стране појединачно или у оквиру организација за регионалну интеграцију у име својих држава чланица.

8. Комитет конвенције може додатно изменити свој пословник двотрећинском већином, осим када је реч о аранжманима гласања који се могу изменити само једногласним гласањем уговорних страна и на које се примењује члан 25. Конвенције.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

342.738(497.11)
342.72/.73.07(497.11)

ЗАШТИТА података о личности : ставови и
мишљења Повереника.

Публикација бр. 6 / [уредник Гордана Мохоровић].
- Београд : Повереник за информације од јавног
значаја и заштиту података о личности, 2021
(Београд : Службени гласник). - 194 стр. ; 23 cm
Тираж 400. - Стр. 13-14: Уводна реч / Милан
Мариновић.

ISBN 978-86-901034-4-7

1. Мохоровић, Гордана, 1963- [уредник]

- а) Повереник за информације од јавног значаја и
заштиту података о личности (Београд) -- Пракса
б) Право на заштиту података о личности -- Србија

COBISS.SR-ID 30070537

